

КЫЛКЫС

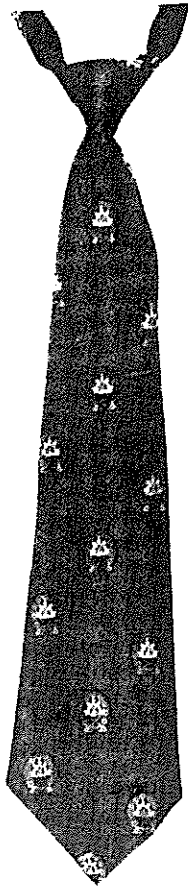

№ 2 / 1974

Järjestösolmio taskuliinalla
ja herrasmiehellä kaksi:

viinin
punainen

tumman
sininen

25 mk

Kadettikunta ry.
Punavuorenk. 14 B 32
00150 Helsinki 15
puh. 90-665 739

OY TAMPELLA AB

Eklöfin Tehtaat
Porvoo

ASUNTOKESKUSKUNTA
TAMPEREEN HAKA

Hämeenkatu 16
Tampere 20

**Kun tarvitsette luotettavaa ja
tehokasta kiinteistönvälitystä,
meillä on Teille maanlaajuiset
markkinat.**

Ja turvallinen tausta.

Myymme ja otamme myytäväksi kiinteistöjä ja
asunto-osakkeita.

Toimintamme kattaa koko maan

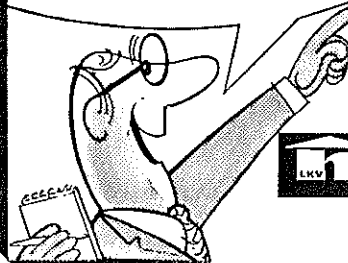
– palvelupisteitä on parillakymmenellä paikka-
kunnalla. Henkilökuntamme on ammattitaitoista ja
koulutettua.

Toimintamme on tehokasta ja asiallista.

Toimistomme Helsingissä:
Huoneistomarkkinointi Oy/LKV

ALEKSIA

Aleksanterinkatu 40
00100 Helsinki 10, puh. 90- 11 155

**Huoneisto-
markkinointi oy**

Mikä on MAANPUOLUSTUKSEN TUKI R.Y.

Maanpuolustuksen Tuki — Försvarsfrämjandet ry on Suomen Reserviupseeriliiton ja Reservin Aliupseerien Liiton yhteinen tukijärjestö, jonka toiminta-alueena on koko maa. Se perustettiin v. 1958.

TARKOITUS

Yhdistyksen tarkoituksena on tukea mainittuja liittoja sekä niiden jäsenyhdistyksiä niin aatteellisesti kuin aineellisesti. Lisäksi se tukee mahdollisuuksiensa puitteissa muitakin toimintaa, jonka tarkoituksena on yleisen maanpuolustushengen ja -ajattelun kehittäminen koko kansamme keskuudessa.

TOIMINNAN EDELLYTYS

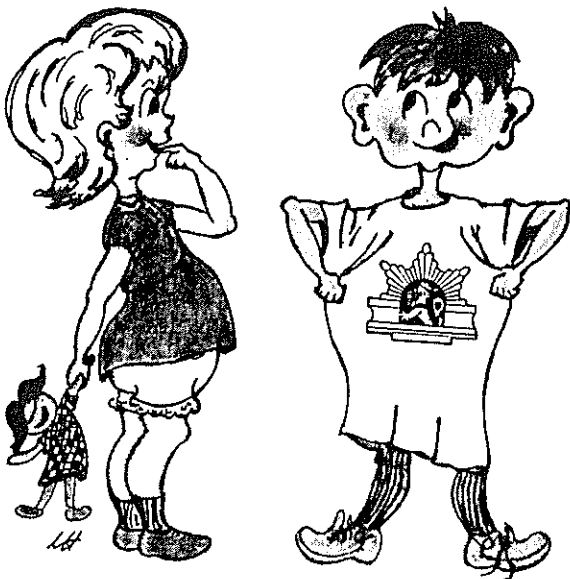
Yhdistys vetoaa kaikkiin maanpuolustushenkisiin teollisuus- ja liikeyrityksiin lahjoitusten saamiseksi tätä tärkeätä maanpuolustustyötä varten. Maan talouselämän myönteinen suhtautuminen yhdistyksen varojenhankintaan onkin tukitoiminnan oleellinen edellytys.

VAROJEN KERÄYSTOIMINTA

Keräystoiminnan järjestäminen on yhdistyksen neuvoo-antavan valtuuskunnan tehtävänä lähinnä valtuuskunnan kunkin jäsenen omalla paikkakunnalla. Pyrkimyksenä on erityisesti saada vakiolahjoittajia, jotka ymmärtävät lahjoituksen säännöllisesti vuositain lankeavaksi "maanpuolustuksen palovakuutusmaksuksi". Varsinaisen varojen keräämisen suorittaa yhdistyksen toimisto.

MAANPUOLUSTUKSEN TUKI RY

P. Hesperiank. 15 A 00260 Helsinki 26, puh. 440 471

PAIDAT

n. 10,-

KADETTIKUNTA RY

MATRIKKELIT

10,-

KADETTIKUNTA RY

ERMACO OY
Helsinki

**INSINÖÖRIJÄRJESTÖJEN
KOULUTUSKESKUS**
Helsinki

KARHUMUOVI OY
Pori

LAATUBETONI OY
Helsinki

LIIKETYÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO
Helsinki

MALMIKAIIVOS OY
73670 Luikonlahti

OY MERCARI AB
Yrjönkatu 11
00120 Hki 12

**ORION YHTYMÄ OY
LÄÄKETEHDAS ORION**
Helsinki

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO
Helsinki

SÄHKÖ ERSTUR OY
Kettutie 2 Erätori
00800 Helsinki 80
Sähköteknilliset työt

INSINÖÖRITOIMISTO VESI-PEKKA OY
Fabianinkatu 32 A
00100 Helsinki 10

ÖLJYNPURISTAMO OY
Niittaajankatu 1
Helsinki 81

FENNIA, SATURN ja KOMBIT

— pyörät joilla kunto kasvaa kevyesti!

Iisakk Kauppi Oy

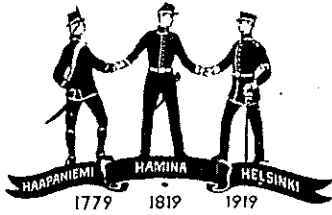
Torikatu 22, 90100 OULU 10
puh. 981-24 166

SISÄLTÖ

Kadettikunnan polku	3
Suomen kauppapolitiikka	4
Kadettiperinteitä	8
Vapaussota, kansalaissota, vai kapina	11
Komentajan vaihdos	14
Aliupseerikoulusta Päälystö- opisto	15
Työpaikkademokratiasta	16
Varusmiehen näkökulmasta ..	18
Maanpuolustus ja sosialidemo- kratia	20
Vaikeata	24
Poliittinen armeija	25
Puolesta — vastaan	28
Ignatiuksen kadettisäätiö	34
Kadettikunta toimil	37
Kirjeitä toimitukselle	39
Kadettikurssien kuulumisia ..	40
Itse asiasta	42
In memoriam	44

Kansikuva: "Tehtävien vaihto".
Press-Foto.

Vyotti miekan vyötärölle
Kupeellensa ky'kiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 2/1974 HUHTIKUU

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 103

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Pettus-os, puh. Hki 625801

Toimitussihteeri: VTM Erkki
Paukkunen
Pettus-os, puh. Hki 625801

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Hannu Sinerma
Juha Tanttu
Sakari Virkkunen

Toimitusneuvosto:

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Pentti Palmu
Aarne Pönkänen
Lauri Reunala
Gunnar Öhman

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:

rouva Irja Wonkka, Liisank 1,
00170 Hki 17, puh Hki 12681/333

Osoitteen muutokset: Kadettikun-

ta ry/rouva Sirkka-Liisa Tör-
mänen, Punavuorenk. 14 B 32
00150 Hki 15, puh Hki 665 739

Tilaushinta 10 mk/v
Irtonumerot 2,50 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

Kadettikunnan polku

Yhä useampi Kadettikunnan jäsen on alkanut huomata, että tätä järjestöä tarvitaan. Valitsemalla toimintasektorikseen maanpuolustusaatteellisen työn Kadettikunta lähti polulle, joka on kaita ja kivinen. Sen alkupää näytti jopa mahdottomalta kulkea. Siinä mielessä ratkaisu osoitti uskallusta, mutta samalla myös uskoa omiin kykyihin.

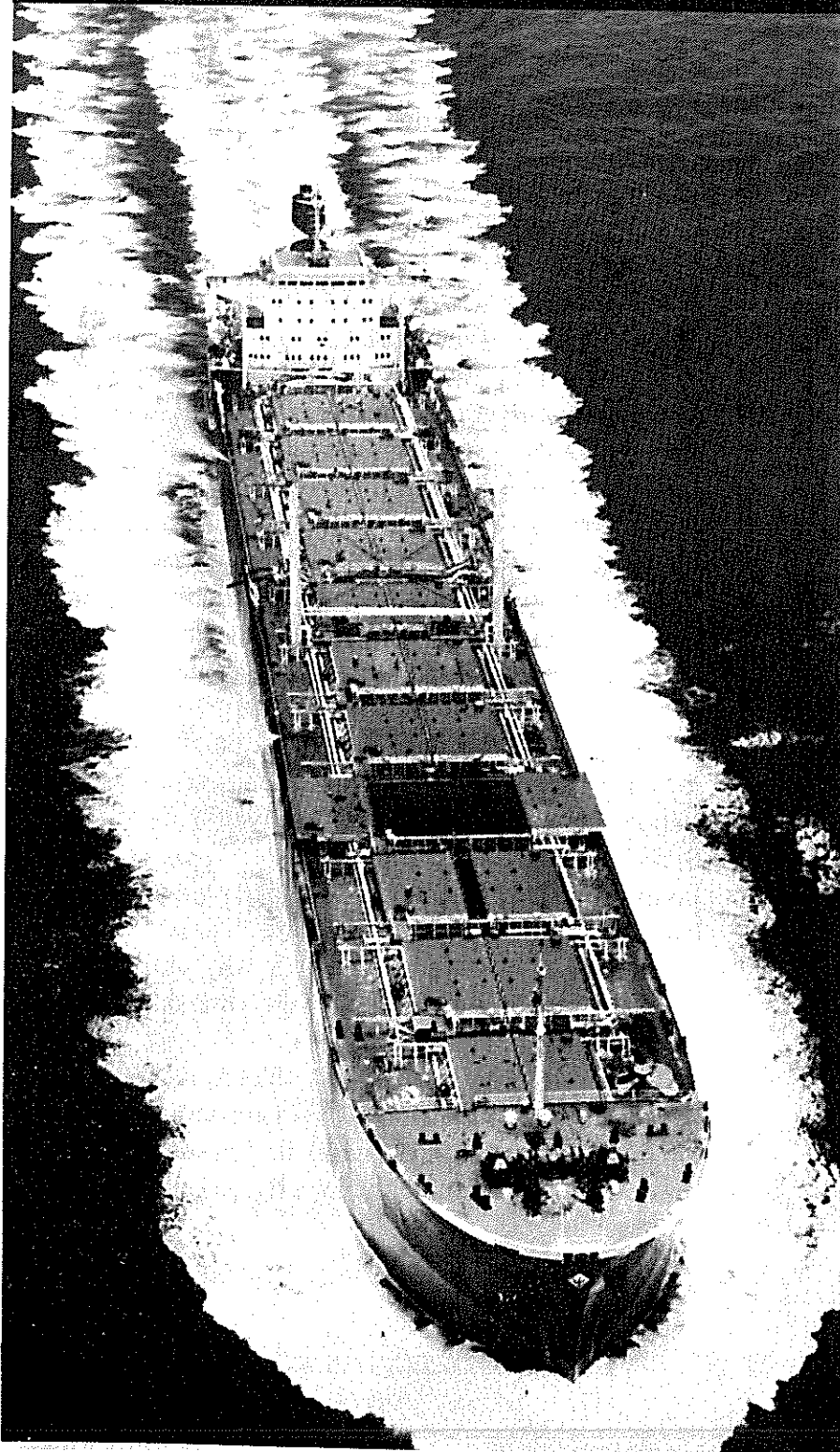
Kadettikunta on nyt löytänyt oman paikkansa maanpuolustustyön laajalta kentältä. Maanpuolustusaatteellisen työn merkitys, laatu ja suoritustavan periaatteet ovat vähin erin muotoutuneet ja selkiintyneet. Nyt alkaa tuntua siltä, että ensin mahdottomalta näyttänyt polku onkin levenemässä ja ehkäpä jossain vaiheessa vielä tasoittumassakin. Mutta ennen kuin sinne asti päästään, vaaditaan Kadettikunnalta runsaasti ponnisteluja ja entistä määrätietoisempaa toimintaa sen jokaiselta jäseneltä.

On merkille pantavaa, että jäsenistö on todella huomannut maanpuolustusaatteen tarkoittavan toki paljon muutakin kuin paatoksellista tunteellisuutta. Sitäkin pitää olla mausteena mukana, mutta vain sopivassa määrin. Ensi sijassa on kysymys maanpuolustukseen liittyvästä asiallisesta tiedosta ja niistä esimerkeistä, joita jäsenistö käyttäytymisellään ja esiintymisellään voi suomalaiselle yhteiskunnalle tarjota.

Piirien toiminta on alkanut vilkastua. Tämä enteilee hyvää jatkoa ajatellen. Olisi vain toivottavaa, että enemmän puuhamiehiä saataisiin liikkeelle, ettei toiminta jäisi muutamien harvojen vastuulle.

Martti Sinerma

SUOMEN KAUPPAPOLITIIKAN TUOREIMMAT SUUNTAVIIVAT

HEIKKI KALHA

Kaupparolitiikkamme työskentelee omalta osaltaan myös ulkopoliittisten perustavoitteittemme - puolueettomuusasettamme ja kansallisen turvallisuutemme - vahvistamiseksi.

Suomelle on tärkeää ylläpitää hyviä kauppasuhteita sekä itään että länteen.

Oheisessa artikkelissamme varatuomari Heikki Kalha ulkoasiainministeriön kaupparolitiittiselta osaltolta tarkastelee maamme nykyistä kaupparolitiikkaa.

Kaupppolitiikka on talouspolitiikan osa, jolla pyritään luomaan pohja maan harjoittamalle ulkomaankaupalle kulloinkin vallitseviin olosuhteisiin katsoen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Kun kaupppolitiikka samalla säätelee kaupallisia ja taloudellisia suhteitamme muihin valtioihin, se on myös osa maamme ulkopoliittikkaa. Viimeksi mainitusta taas johtuu, että kaupppolitiikan keinoja valitessa ovat yleiset ulkopoliittiset tavoitteet määrääviä. Siten kaupppolitiikka työskentelee omalta osaltaan paitsi parhaiden kokonaistaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi myös ulkopoliittisten perustavoitteittemme - puolueettomuusasemamme ja kansallisen turvallisuutemme - vahvistamiseksi.

ULKOMAANKAUPPA ELÄÄ

Maamme solmimat kansainväliset kaupalliset ja taloudelliset sopimukset sekä ulkomaankauppaa koskeva kansallinen lainsäädäntömme muodostavat yhdessä maamme ulkomaankauppajärjestelmän. Se sisältää sekä vientiä että tuontia koskevat määräykset. Viennin puolella ne käsittelevät kaikki toimenpiteet, jotka tähtäävät tien soittamiseen viennille sekä kotimaassa että viennin kohdemaissa, ja tuonnin puolella taas sallivat tuontitavaroiden kysynnän häiriöttömän tyydyttämisen. Ulkomaankauppajärjestelmä ei ole mikään pysyvä kokonaisuus vaan elävä säännöstö, joka muuttuu sekä kansainvälisen että kansallisen kehityksen ja vaatimusten myötä. Ajateltakoon vain, mitä kaupppolitiikassamme on tapahtunut viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana.

Nykyiselle ulkomaankauppajärjestelmällemme on tyypillistä eräänlainen kaksijakoisuus. Meillä on toisaalta ns. multilateriaalinen järjestelmä, jota sovelletaan kaupassa markkinatalousmaiden kanssa, ja toisaalta ns. bilateriaalinen järjestelmä kauppavaihdossa sosialististen maiden kanssa. Nimitykset johtuvat kauppasuhteissa sovellettavasta sopimusohjasta.

Multilateraalijärjestelmässä on kaupankäynnin pohjana yksi monenkeskinen sopimus, tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus eli GATT. Bilateriaalijärjestelmä taas koostuu useista kaksipuolisista sopimuksista, joita Suomi on solminut kunkin sosialistisen maan kanssa erikseen. Bilateriaalisen kauppavaihdon luonteeseen kuuluu pyrkimys tuonnin ja viennin maakohtaiseen tasapainoiseen kehitykseen pitkällä tähtäimellä. Tähän tavoitteeseen päästään vuosittain solmittavien tavaravaihtopöytäkirjojen puitteissa, jotka puolestaan

elämme tilanteen, jossa oli välittömästi kysymys puolesta koko vientiämme ja vaaranalaisena samalla se vapaakauppa EFTA-maiden kanssa, joka oli ehtinyt muodostua kiinteäksi osaksi taloutemme rakennetta. Niinpä Suomen laaja enemmistöhallitus otti keväällä 1970 kaikkien silloisten hallituspuolueiden hyväksymänä ohjelmaansa maamme kaupallisten etujen turvaamisen eurooppalaisessa integraatiokehityksessä tinkimätön puolueettomuuspolitiikkaa noudattaen. Varsinaiset neuvottelut Suomen ja EEC:n komission kanssa aloitettiin joulukuussa 1971.

Pelkistettynä voidaan Suomen neuvottelutavoitteet luonnehtia kaupan esteiden - ennen kaikkea tullien - asteittaiseksi vastavuoroiseksi poistamiseksi teollisuustuotteilta Suomen kaupassa Talousyhteisön kanssa ja siihen liittyen käytännön keinot tullivapaan EFTA-kaupan jatkamiselle. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi suljettiin pois jäsenyys EEC:ssä ja ratkaisut, jotka voisivat johtaa yhteisön jäsenyyteen. Suomi totesi nimittäin haluavansa puolueettomuusasemansa pohjalta säilyttää kansallisen päätäntävaltansa selänsenaan kaikissa olosuhteissa yhtä hyvin kaupppolitiikassa kuin muissakin kysymyksissä. Suomi toi myös selvästi julki, ettei se edellä selostettujen rajoitettujen tavoitteiden puitteissa hae osallistumista EEC:n nykyisten elinten toimintaan.

MAHDOLLISUUDET TALOUS- ELÄMÄN TURVAAMISEEN

Neuvottelut Suomen ja Talousyhteisön komission välillä saatettiin päätökseen ja niiden tuloksena syntyneet sopimustekstit parafoitiin 21. 7. 1972, alkukirjoitettiin 5. 10. 1973 ja Eduskunta hyväksyi ne viime vuoden lopulla. Neuvottelutulokset heijastavat tarkoin neuvottelujen alussa asetettuja perustavoitteita. Teknisesti sopimustekstit koostuvat kahdesta eri sopimuksesta, joista toinen koskee Euroopan talousyhteisön (EEC) toimivallan alaisia teollisuustuotteita ja toinen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (CECA) tuotteita. Aineelliselta sisällöltään molemmat ovat lähes täydelleen samansisällöiset.

Sopimuksissa on pääpaino tullien asteittaisella poistamisella, joka pääsäännön mukaan tulee tapahtumaan 20 %:n tullialennusten erissä 1. 7. 1977 mennessä. Puolin ja toisin on sopimuksessa otettu huomioon eräitä herkkiä aloja, joilla tullien poistaminen tapahtuu hitaammassa tahdissa, EEC:n osalta 11 vuoden kuluessa ja Somerolla arkojen tuotteiden osalta 12 vuoden kuluessa. Siirtyminen vapaaseen kaup-

noudattelevat pitkäaikaisissa kauppasopimuksissa asetettuja tavoitteita.

Multilateraalisisessa järjestelmässä eli lähinnä GATT-yleissopimuksen "käyttäytymissäännöstöllä" pyritään luomaan vapaan kilpailun olosuhteet, jossa tuonnin ja viennin määräävät kysynnän ja tarjonnan lait. Raja multilateralismin ja bilateralismin välillä on sekä kansainvälisesti että Suomen osalta hämärtyvässä. Kauppavaihdossamme sosialististen maiden kanssa on jo nyt joukko multilateraalijärjestelmän piirteitä. Kehitystä tähän suuntaan on jouduttamassa myös se, että eräät sosialistiset maat ovat liittyneet ja toiset ovat liittymässä GATT-yleissopimuksen sopimuspuoliksi.

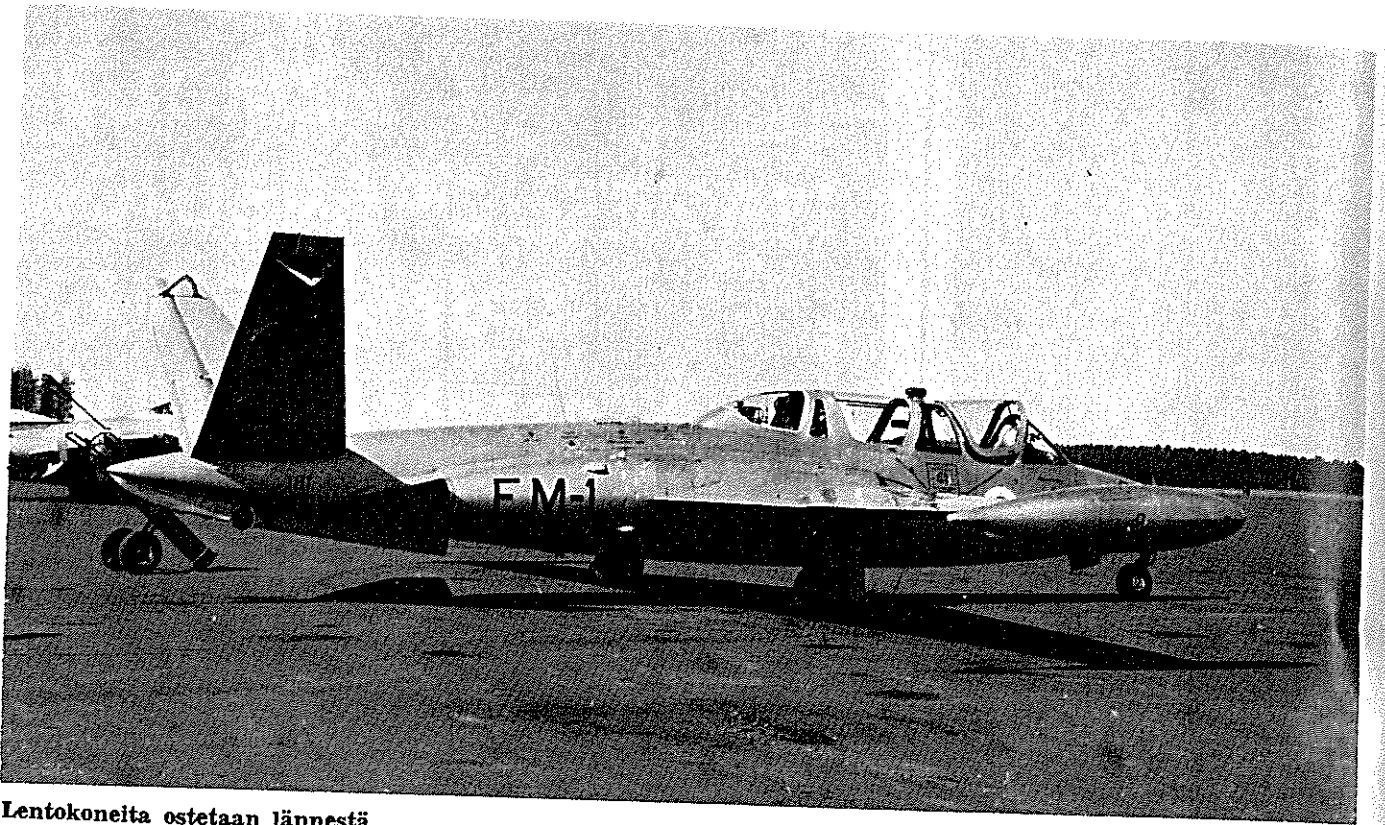
KIRISTYVÄ KILPAILU

Sekä multilateraali- että bilateraali-järjestelmän piirissä on meillä erityisjärjestelmiä eräiden maiden kanssa. Assosioitumalla EFTA:an v. 1961 Suomi tuli osaksi EFTA-maiden perustamaa teollisuustuotteiden vapaakauppa-aluetta. Maamme tuontijärjestelmässä tämä merkitsee nyttemmin sitä, että EFTA MUODOSTAA TULLITTOIMAN PREFERENSSIALUEEN MULTIJÄRJESTELMÄN PIIRISSÄ. Suomen solmittua niin ikään vuonna 1961 tullisopimuksen Neuvostoliiton kanssa on meillä myös bilateraali-järjestelmän sisällä järjestely, jonka mukaan teollisuustuotteiden tuonti Neuvostoliitosta Suomeen on tullivapaata.

Edellä mainittujen erityisjärjestelyjen lisäksi on kaupppolitiikassa vuoden 1972 alusta lukien liitetty kehitysmaiden hyväksi luotu ns. tullipreferenssijärjestelmä, jonka nojalla satakunta kehitysmaata nauttii viennissään Suomeen tullivapaata teollisuustuotteissa ja eräissä maataloustuotteissa.

Edellä pääpiirteittäin selostetulla pohjalla oli ulkomaankauppajärjestelmämme viime vuoden loppuun asti. Mutta kuten mainittiin kansainvälisen kaupppolitiikan kentässä tapahtuu muutumista, joka Suomenkin on otettava huomioon omassa kaupppolitiikassaan. Euroopassa EEC:n ja EFTA:n perustamisella runsaat 10 vuotta sitten alkanut integraatiokehitys johti 70-luvun alussa siihen, että Englanti ja Tanska päättivät irroittautua EFTA:sta liittyäkseen jäsenenä EEC:hen. Tässä uudessa markkinatilanteessa oli Suomen kannalta paljolti samansuuntaisia tekijöitä kuin tilanteessa EFTA:a perustettaessa. Tuolloin Suomen oli turvattava kilpailuedellytykset vientimarkkinoilla, jotka edustivat noin kolmannesta koko viennistämme.

Euroopan integraatioasetelmissa tapahtuneet uudet muutokset toivat

Lentokoneita ostetaan lännestä...

paan edellyttää, että häiriöiden syntyessä sopimuspuolilla on sopimuksensa taattu mahdollisuus ryhtyä taloutensa turvaamistoimenpiteisiin. Tämä on erityisen tärkeää Suomelle, jonka talouselämä useistakin syistä on alttiimpi häiriöille.

Sopimus sisältää määräyksen sekakomitean perustamisesta. Se valvoo sopimuksen yleistä toimintaa vähintään kerran vuodessa pidettävässä kokouksessa. Sekakomitean puitteissa voidaan lisäksi koska tahansa ottaa esille sopimuksen soveltamisen johdosta mahdollisesti syntyvät erilaiset ongelmat. Sekakomitea tekee päätöksiä vain eräissä harvoissa toisarvoisissa kysymyksissä. Pääpaino on näin ollen suositusten tekemisessä. Koska päätöksen ja suositusten on oltava yksimielisiä, sekakomitealla ei ole minikäänlaista ylikansallista toimivaltaa. Sopimus tuli operatiiviseksi vuoden alusta, jolloin suoritettiin puolin ja toisin ensimmäiset 20% § 20%:n tullilennukset.

SUOMEN JA SEV:in VALISELLA SOPIMUKSELLA EI ESIKUVIA

Kauppapolitiikkamme pyrkimyksiin on jo pitemmän aikaa kuulunut kaupan ja taloudellisen yhteistyön kehittämisen laajalla pohjalla. Tämä sointuukin

hyvin yhteen puolueettomuuspolitiikkamme kanssa. Näistä pyrkimyksistä on johdatettavissa Suomen halu sopimuspuitteiden laajentumiseen Euroopan sosialististen maitten kanssa.

Se että Suomella oli assosiaatiosopimus EFTA:n kanssa ja että Suomi neuvotteli vapaakauppasopimuksessa EEC:n kanssa, kiinnitti Suomen katseen luonnollisesti sosialististen maiden yhteistyöjärjestöön SEV:iin Suomen ja SEV:n välisten yhteistyömahdollisuuksien tutkiminen alkoi Suomessa kesällä 1971. Silloin muodostettiin ulkoasianministeriön toimesta työryhmä selvittämään asiaa. Työryhmä katsoi selvittelytyön vaativan SEV:in sihteeristön kanssa suoria keskusteluja, joita käytiin vuoden 1972 aikana.

Sopimusta koskevat viralliset neuvottelut käytiin Moskovassa maaliskuussa 1973 ja kaksi kuukautta myöhemmin Suomi allekirjoitti ensimmäisenä markkinatalousmaana sopimuksen yhteistyöstä SEV:in kanssa. Sopimus on vailla esikuvia ja valmiita malleja. Sen lähtökohtana on toisaalta sopimuspuolten pyrkimys kehittää keskinäistä kauppavaihtoa ja taloudellista yhteistyötä ja toisaalta SEV:in peruskirjan asettamat rajat talous- ja yhteiskuntajärjestelmältään erilaisen maan yhteistyölle järjestön kanssa.

TALOUDELLISTA JA TIETEELLIS-TEKNISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Sopimus on luonteeltaan puitesopimus, joka ei sinänsä luo yhteistoimintaa tai poista Suomen ja SEV-maiden välisen kaupan kehityksen tiellä olevia esteitä. Sopimus ei ole rinnastettavissa esimerkiksi Suomen ja EEC:n välillä solmittuun vapaakauppasopimukseen, joka tullien poistamisen myötä välittömästi vaikuttaa sopimuspuolten välistä kauppaa edistäväksi. Se on lähinnä verrattavissa Suomen useampien Euroopan sosialististen maiden kanssa solmittuihin taloudellista ja tieteellisteknistä yhteistyötä koskeviin sopimuksiin. Se luo yhteistyölle kuitenkin kahdenkeskeisyyttä laajemmat puitteet ja antaa Suomelle paremmat mahdollisuudet päästä tutustumaan sosialististen maiden taloudelliseen yhdentymiseen.

Yhteistyösopimus sisältää varsin väljät määräykset sen tarkoittaman yhteistyön sisällöstä. Sopimuksen 1. artiklan mukaan sopimuksen tarkoituksena on "kehittää monenkeskistä taloudellista ja tieteellisteknistä yhteistyötä Suomen Tasavallan ja Keskinäisen taloudellisen avun neuvoston välillä".

Käytännössä yhteistyön muodot ja sisältö määritellään sopimuksen edel-

lyttämässä Suomen ja SEV-maiden edustajien yhteistyökomissiossa. Tämän lisäksi sopimuspuolilla on mahdollisuus perustaa yhteistyökomission alaisuuteen erityiskykyksiä pohtivia työryhmiä. Näin on jo tapahtunutkin. Koska yhteistyökomissiolla ei ole ylikansallista luonnetta - se voi esittää vain suosituksia, joiden tekeminen edellyttää kaikkien asiasta kiinnostuneiden osapuolten suostumuista - yhteistyö toteutetaan viimekädessä asiasta kiinnostuneiden maiden tai niiden järjestöjen ja laitosten välisillä sopimuksilla.

NEUVOTTELUJA SOSIALISTISTEN MAIDEN KANSSA

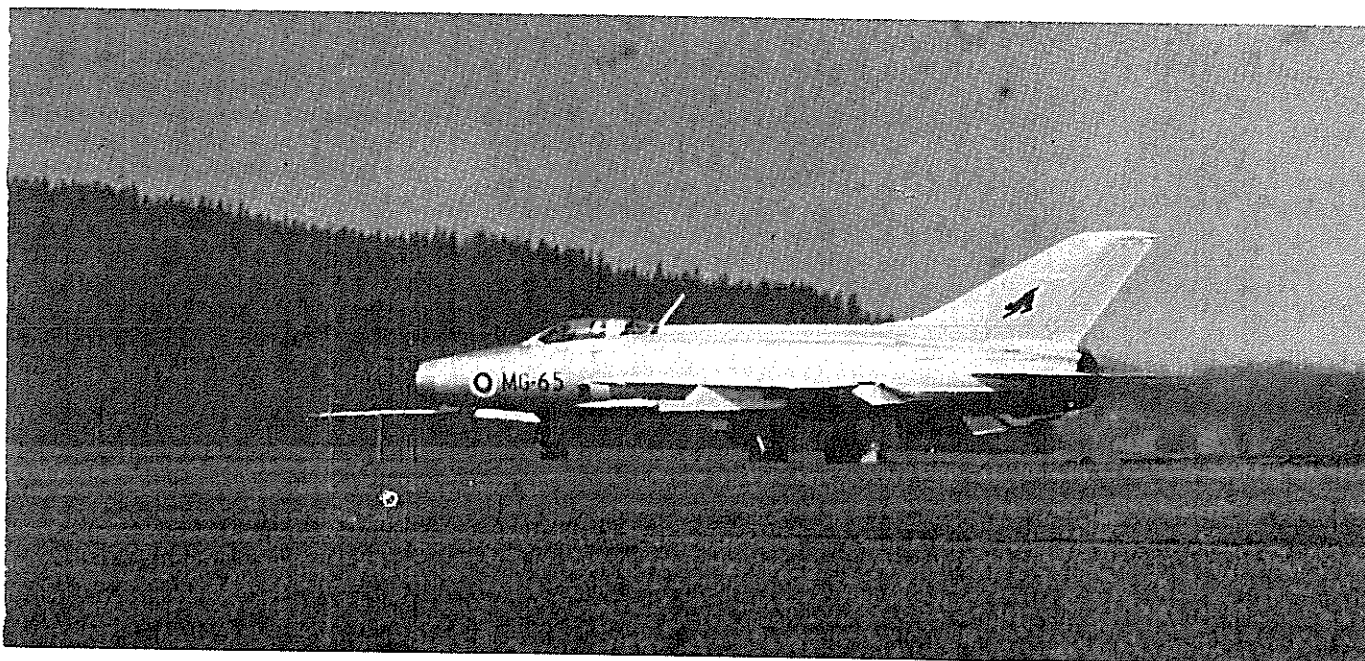
Kuten edellä on todettu Suomi on käynyt Neuvostoliiton kanssa tullivapaata kauppaa jo useita vuosia. Sen sijaan Suomen ja Euroopan maiden sosialististen maiden kauppasuhteissa ei ole tällaisia pitemmälle meneviä jär-

jestelyjä. Nämä maat muodostavat Suomen kannalta kuitenkin merkittävän markkina-alueen, jossa on varmasti koko joukko käyttämättömiä mahdollisuuksia. Näiden mahdollisuuksien hyväksi käyttämistä ei varmaankaan edistäisi se, että samalla kun Suomi teollisuustuotteiden kauppasaan lähes kaikkien muiden Euroopan maiden kanssa jo käy tai on vähitellen siirtymässä tullittomuuteen, Suomi edelleen soveltaisi tulleja ja muita kaupan esteitä näihin sosialistisiin maihin. Tämän vuoksi Suomi onkin viime syksynä käynnistänyt neuvottelut kaupan esteiden molemminpuolisesta vähentämisestä ja muista kaupan edistämiseen tähtäävistä toimenpiteistä sosialististen maiden kanssa. Näiden KEVSOS-neuvottelujen neuvottelujen nimellä tunnettujen neuvottelujen tulokset ovat eräiden neuvottelukumppaneittemme osalta hahmottumassa lopulliseen muotoonsa.

SUOMEN ASEMA AINUTLAATUINEN

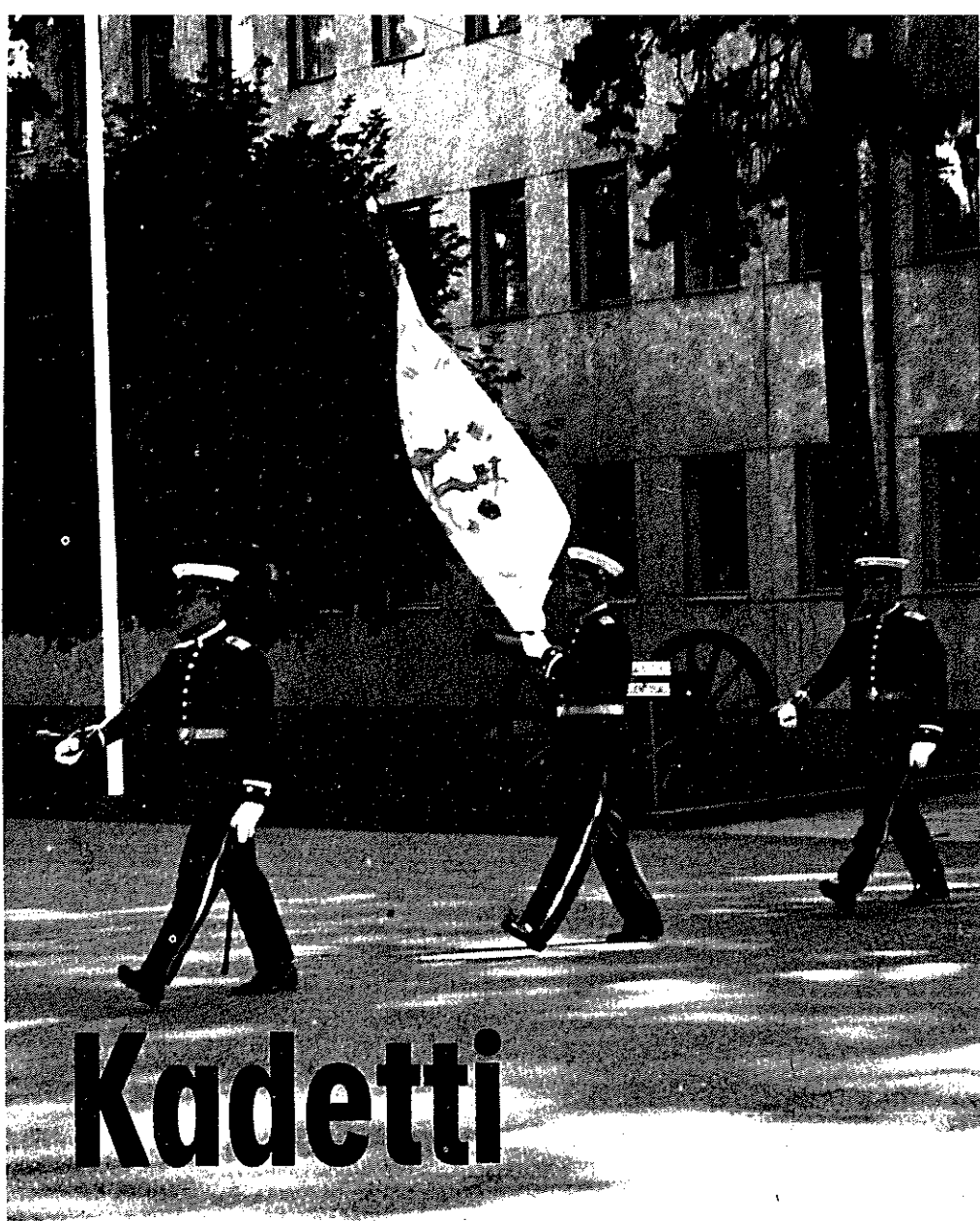
Edellä esitetyistä kauppapoliittisista toimenpiteistä muodostuu Euroopan puitteissa se Suomen kauppapoliittinen kokonaisratkaisu, jolla pyrimme mahdollisimman laajaan kaupan esteiden poistamiseen. Kokonaisratkaisun valmistuttua kaikilta osiltaan toivomme pääsevämme siihen ainutlaatuisen tilanteeseen, että sopimuksissa edellytettyjen siirtymäaikojen päätyttyä kävisimme ainakin teollisuustuotteiden osalta tullivapaata kauppaa käytännöllisesti katsoen kaikkien Euroopan maiden kanssa.

Suomen asema on ainutlaatuinen myös siinä mielessä, että Suomi ainoana maana Euroopassa, olematta jäsenenä missään Euroopan kolmesta taloudellisesta intergraatioryhmittästä, on solminut jokaiseen niistä puolueettomuusasemansa kanssa sopuissa olevat sopimussuhteet. □

... ja idästä

kaukas

Kadetti perinteitä

Kadetti n:o 1178

Käymäläpäivystys ja karpäskomppania olivat kolmekymmenluvun simpun mieliharmeja. Huvittavia asioita olivat paviaanikuoron potpuri ja eräät kaaderin ohjesäännöt. Varsinkin "vekseli-ohjesääntö" oli suorastaan hersyvän humoristinen. Näistä ja muista kaaderimuisteloista jatkaa kertomustaan everstiluutnantti Åke Åström.

Ratsuväessä palvelleet nuoremmat kadetit hoitivat päivystyksen nimeltä "Kavallerista päivystys". Päivystysaika oli yksi vuorokausi, jonka ajan päivystäjän piti kantaa housuissaan vasemmanpuoleisessa takataskussa hevosenkengää (hokit takamusta vasten!) ja oikeanpuoleisessa takataskussa kaviokoukkua. Päivystyksen vaihtoa valvoi aina joku ratsuväessä palvelut vanhempi kadetti, jonka eteen asettuivat päivystyksen luovuttaja oikealle ja vastaanottaja vasemmalle. Luovuttaja otti vasemmalla kädellään hevosenkengän ja oikealla kaviokoukun pitäen ne edessään koukistetuin käsivarsin, veti koukun kärjellä hevosenkengää vasemmalta oikealle ja takaisin, mitä liikkeitä välittömästi seurasi kaviokoukulla tehty "miekkatervehdys" ja ilmoitus:

"Herra Kavallerista Kaaderikadetti! Pyydän saada muistuttaa Suomen Ratsuväen 200-vuotista kunniakasta traditioista! Kavalleristasimppu NN valmis luovuttamaan kavalleristapäivystyksen"!

Suostumuksen saatuaan hän teki kaviokoukulla "miekkatervehdyksen" ja vetoliikkeet ojentaen sitten vieressään seisovalle uudelle päivystäjälle hevosenkengän ja kaviokoukun. Tämä vuorostaan samaa rituaalia noudattaen ilmoitti ottavansa vastaan päivystyksen.

Oli muitakin päivystyksiä kuten esim. iltaisin käymäläpäivystys. Tämän päivystäjän tuli "hienotunteisesti" enimmäkseen seisoa käymäläoven ulkopuolella, mutta aina sopivin välein, järjestää käymälässä olevat vanhat sanomaja aikakauslehdet siisteihin pinoihin, peittää reiät niiden kansilla ja korjata pois lattialle mahdollisesti pudonneet tupakannatsat ja käytetyt tulitikut. Jokaisekke käymälään menevälle kadetille piti päivystäjän tehdä seuraava ilmoitus:

"Herra Kadetti, Kadettikoulun Katakombi eli puu-cee, ei käsin kannettava tuliase - reikiä, kannellisia 10, rännejä, avoimia 1, - vapaana ...reikää, rännillä ei tungosta. Suomenkielisiä lehtiä luettavaksi, ruotsinkielisiä re vittäväksi ja pyyhkäisemiseksi. Katakombipäivystäjä simppu NN"!

KARPÄSKOMPPANIA

Leiriajalta muistan seuraavan tahtuman. Joku kaaderi oli komentanut "simput - kämpän ympäri, mars mars", missä hötäkässä nämä kaatoivat parakin nurkalla seisovan juomavesitynnyrin. Tämän näki sattumalta eräs aikaisemmin Ranskan muukalaislegioonassa palvelut vanhempi kadetti, joka heti otti nuorukaiset komentoonsa julistaen, että hän on oppinut elämänsä taipaleella arvostamaan eri-

toten juomavettä, joka voi olla kultaakin kalliimpaa ja...

"Te julkeatte minun nähteni kaataa sitä maahan! Annettuani poistumiskäskyn on Teillä aikaa 15 min. järjestytyä tähän mukanaan vedellä täytetty saippuarasianne ja saippua rasian pannessa - poistukaa!"

Ajan umpeuduttua hän käski simpupa kunnollisesti saippuoimaan kasvonsa ja huuhtomaan saippuan pois käytettävissä olevalla vesimäärällä. Hyväksytyään toimet hän arvokkaasti kumartaen vapautti uhrinsa sanoen: "Toivon herrojen nyt kykenevän arvostamaan juomavettä".

Kerran eräs nuorempi kadetti oli ollut leiriltä sunnuntailomalla Terijoella. Palatessaan takaisin ja ilmoittautuessaan tunsii päivystäjää, että kadetin hengitys haiskahti alkoholille käytöksen muuten ollessa moitteettoman simppu sai poistua nukkumaan, mutta seuraavana aamuna eräs kaaderi otti hänet puhutteluun moittien häntä alkoholin väärinkäytöstä, antaen hänelle ojennukseksi tehtävän iltaan mennessä: tarjottimella oli tuotava nelirivissä oleva jv-komppania, sen päällikköä markkeerasi sointainen, joukkueenjohtajia paarmat, joukkueen varajohtajia lihakärpäset ja ryhmänjohtajia vähän suuremmat kärpäset kuin tavalliset huonekärpäset, joiden piti markkeerata miehistöä! Mistä saada tarjotin? No, tietysti sotilaskodista lainaksi ja muutamien ystävällisten kadettiveljien avustuksella tuli tehtävä määräaikaan mennessä suoritetuksi joskin yksi joukkueenjohtaja jäi vahvuudesta pois, mutta se suotiin armollisesti anteeksi

ERÄÄNÄ PÄIVÄNÄ

Tuli tieto että YE:n pioneeritarkastaja saapuu tarkastukselle, kohteena vanhemman kurssin sen kesäisiä töitä eli tukikohta korsuineen, ampuma- ja yhdyshautoineen, kk- ja pk-pesäkkeineen sekä piikkilankaesteineen, joista pätkä oli tehty espanjalaisista ratsuista. Vanhemmalle kurssille tuli nyt kiire saattaa työt päätökseen ja niin heiluttiin kuin heinämiehet. Ilta-myöhällä, tarkastuspäivän aattona saatiin sitten tukikohta valmiiksi. Se oli kuitenkin siivoamista vailla. Mutta olihan simput käytettävissä! Taskusähkölampujen valossa työ sujuikin muutamassa tunnissa ja lopuksi pantiin simput ketjussa kontaten poimaan lastutkin. Tarkastaja oli tyytyväinen esittäen erikoisen tunnustuksen työmaan siisteydestä - ja kaaderit nostivat rintaansa!

Kerran leirillä oltaessa eräs pöytävanhin antoi päivällisellä käskyn nuoremmalle kadetille valmistaa seuraavaksi aamuksi pöytään 10 kpl tuohisia tuhkakuppeja. Käskyn saanut kadetti

ilmoitti tällöin totuudenmukaisesti olevansa poistumiskiellossa, mihin pöytävanhin vastasi:

"Ei kuulu tähän".

Seuraavana aamuna oli 10 tuohista tuhkakuppia pöydällä - ne olivat pöytäkunnan muitten jäsenten vapaaehtoisesti valmistamat. Pöytävanhimman kommentti:

"Upseerin on löydettävä aina joku ratkaisu!"

PAVIAANIKUORON POTPURI

Kesällä 1934 muodostettiin leirillä ns.

"Paviaanikuoro" jonka bravuurinumero oli seuraava laulupotpuri:

"Hanssin Jukka kun häihin lähti, niin aisalla istui -

Eskolan Kaisamuori, ri, ri, ri, ri, -

Jot' ei pane idän halla, eikä -

Pojat kansan urhokkaan -

Viheriäisessä laaksossa -

Näin, näin, minä laivan seilaavan -

Volgan rannalla, tummalla sannalla -

Lauloi mulle äiti armas, laulun lasna ollessain, että -

Härmässä häät oli kauhiat, siellä -

Kimmeltää kirkkahat taivaalla tähtöset, maa unelmoi, ystävä armahin -

Jos tahtot sä kuulla mun lauluni, hurraa, hurraa, hurraahuhanhei niin -

Maailmaan synnyin mä jazzin tahdisa, ämmät siin' vierellä lauloi -

Aina se peijakas pohjahan palaa, pohjahan palaa, mutt' -

Ollos huoleton, poikas valveill' on -

On tässä haastettu tyhjää jos totta, siirrytäänpä vähitellen -

Alle venäläisen kuun -

Siellä metsämökissä -

Oon lempinyt mä monta kertaa, rakastanut kerran vain, sinuakin -

Emma, Emma, oi Emma, Emma -

Mutt' jos rikkonut oon, mulle anteeksi suo -

Tai mä lähden -

Muille maille -

Onneani etsimään -

Kiinan pelastusarmeijaan parlez vous, Kiinan pelastusarmeijaan parlez vous -

Ja jos siellä ei huolita minusta, sun fralilalilei, sun fralilalilei, niin -

Korholan komiassa talossa on kaksi tytärtä jaloa -

Ja laivalla pääsee -

Raatikkoon, Raatikkoon -

Siellä nättiä tyttöä kinalon alta pitäisi mun saada nyt kutikuttaa -

Mutta juttele sinä vaan, kyllä sinut tunnetaan -

Vaik' entisaikaa itsekin mä muistan mielelläin, kun Mexikossa taisteltiin ja itse vain heiluin aina, siellä keskellä kaiken rähinän -

Mä kohtasin niin sievän, pikku neidon, ja -

Aijai kun me laulettiin, että -

Trink, trink Bruderlein trink, lass' doch die Sorgen zu Haus, trink, trink Bruderlein trink -

Hei vahtimestari, vie tyhjäts pullot helvettiin -

Siellä tähtein tuolla puolen -

Isontalon Antti ja Rannanjärvi, ne jut-teli kahden kesken -

Tää on viimeinen taisto, rintamaamme kaikki yhtykää -

Siellä Kytösavun aukeilla mailla on kansa, mi aina on vaalinut vapauttansa, vannaivat näin pojat urheat siellä: orjuus pois, taikka menköön henki, niinkuin mennyt on isienkin, kunnia kuolla on vapauden tiellä,

tää vala on, murtumaton!"

KAADERIEN OHJESAANTOJA

Leiriajan päätyttyä palattiin takaisin koululla, missä simput saivat uusia oppeja, esim. "WC-ohjesääntö" jonka määritelmä oli:

"WC on tekninen laite jossa käsivarren nykäisyliikkeen ja veden hydraulisen voiman avulla poistetaan lihaspuristuksella aikaan saatuja haisevia ruuan jätteitä - sekä ennen tupatarkastusta, tuhkakuppien sisällöt. Merkit: WDW, HUBER, WEGA, WANDA, WOLGA, WIKTORIA, NEW BURAS ja SIMPLEX. Sovellutus: klosetten bör icke begagnas under den tid täget står på stationen".

"Vekseliohjesääntö". Määritelmä: vekselit jaetaan

I Rautavekseleihin, joista

A käytetään rautatiellä ja

B raitiotiellä.

A ja B ovat

1. automaattisia,

2. kiinteitä,

3. puoliautomaattisia ja

4. käsin käännettäviä

II Paperivekseleihin joita käytetään rahan saantiin pankista, minkä luoton toinen henkilö kuin rahan saanut maksaa pankille takaisin

Paperivekseleitä on

A omia

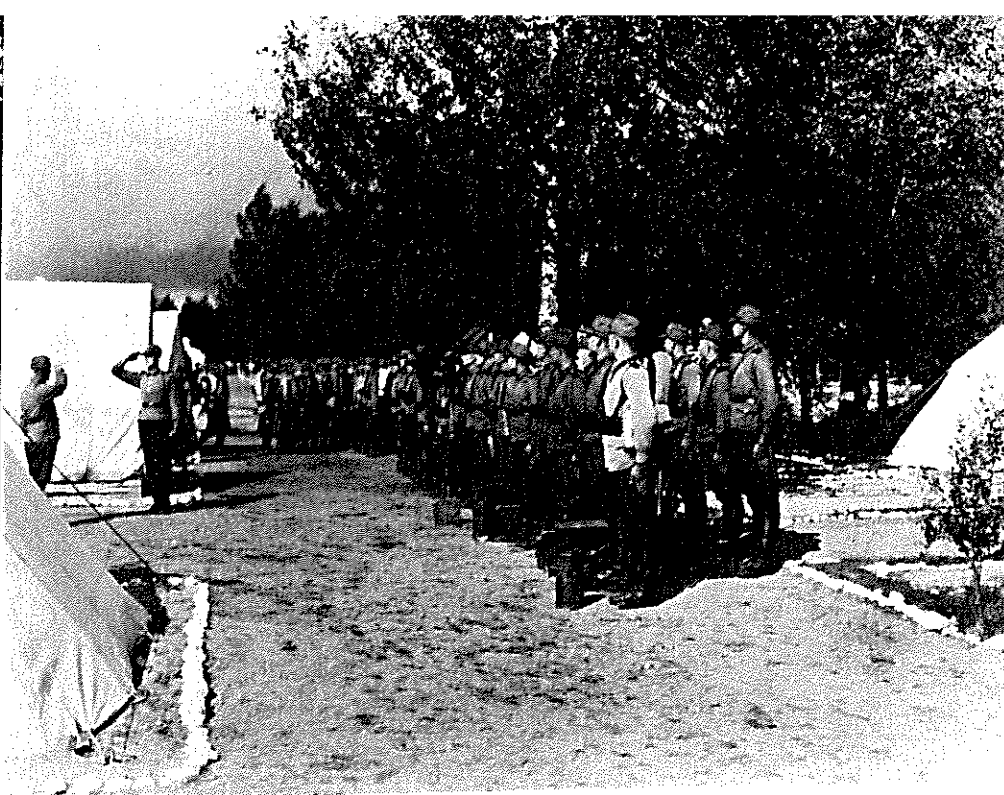
B toisten

Vekselit eroavat toisistaan maksuajan mukaan,

Se vaihtelee pankinjohtajan mielivallan perusteella. Joidenkin vekseliitten maksuaika on aavistettava. Tämä tunnustetaan siitä että niissä on merkintä "a vista".

Rautavekseleistä antaa lisätietoja "Heluna" (=erään erittäin suosittu raitiovaununurastajan lempinimi) ja paperivekseleistä räätälimestari Seligson.

Vekseliohjesääntö, kohdan 1 B 4:n tärkein ja vaativin sovellutus käytännössä oli ns. nilkkaheitto. Huopalahtea ylittävän sillan Munkkiniemen päässä sijaitti vivullinen ratiotievaihte. Tämä oli käännettävä vaunun mennessä tullen. Kääntäminen suoritettiin aina mikäli kadetteja oli matkassa, heidän toimestaan seuraavasti: yhden simpun asettuessa vaunun etusillalle ja toisen ta-

kasillalle vaunun tullessa kaupungista päin ja lähestyessä ko. vaihdetta, kuljettaja hiljensi vauhdin. Tällöin etusillalla seisova kadetti hyppäsi vaunusta jousten vaihteelle, kääntäen sen ja hypäten takaisin etusillalle vaunun tultua kohdalle. Vaihdevipu, vastapainoinen oli nyt 45°kulmassa sivullepäin vaunun menosuunnasta. Tällä välin oli takasillalla oleva kadetti asettunut seisomaan vaunun takasillan alimmalle askelmalle. Itseen kädensijoista kiinnipitäen ja seisten vasemman jalkansa varassa hän kallistui ulospäin vaunusta ojentuen oikean jalkansa suoraksi sivulle nilkalla toivoituen vaihteen kädensijan ja vaunun takapyörrien sivuuttettua vaihteen hän oikealla jalallaan veti vaihdevivun takaisin alkuasentoon. Vaihte oli tällöin valmiiksi käännetty vaunun paluuta varten, joten se saattoi pysähtymättä ohittaa vaihteen ajaessaan takaisin kaupungille. Suurin vaikeus oli suorittaa jalalla veto niin hallitusti, ettei vaihdetanko kimmonnut takaisin. Voi sitä simppua jolle näin sattui! Mikäli vaunussa oli mukana ainoastaan yksi kadetti, yhdentekevää oliko tämä vanhempi tai nuorempi, hän hyppäsi alas etusillalta ja juoksi vaihteelle kääntäen sen ja vaunun takapyörrien sivuuttettua vaihteen hän käänsi sen takaisin jousten vaunun kiinni hypäten sen takasillalle.

MITÄ SOTILAS PANEE?

Muutamia esimerkkejä ns. "henke-
vistä simputuskeskusteluista":

— Kaaderi mielevästi: "Kertokaapa minulle ensi-lemmestänne"! Mikäli ao. kertoi sitten niin tai näin, niin hänet leimatiin joko hempeäksi romantikoksi, joka on sopimaton sotilaan karuun ja kovaan elämään tai raakimukseksi ja moraaliltaan sopimattomaksi upseeriksi jolta rakkausasioissakin vaaditaan siveellistä ryhtiä.

Mikäli simputettava tilanteessa kuin tilanteessa osoitti epäröintiä tai saamattomuutta, häntä hoputettiin sanoin "initsiatiiviä, initsiatiiviä".

— Kysymykseen "Mitä nuorukaiselle kuuluu" piti vastata: "Herra Kadetti, nuorukaiselle kuolla kuuluu" Sanat ovat Atenalaisten laulusta, joka on Kadettikoulun kunniamarssi.

— Kysymykseen "Mitä sotilas panee?" oli vastattava: "Herra Kadetti, sotilas panee päiviensä työn, öittensä levon, elämänsä mukavuuden, ruumiinsa terveyden, miehisen kuntonsa, jopa henkensäkin alttiiksi, jotta kansakunta kaikkine jäsenineen saisi esteettömästi antautuen niihin tehtäviin, joihin velvollisuus heitä kutsuu". Tämä oli eräs lauseista koulun aulan seinällä olevista taulusta. □

Olivatko vuoden 1918 tapahtumat vapaus-, kansalais-, veljes- vai luokkasotaa? Tai ehkä kapina? Tätä mielenkiintoista ja monia väittelyjä herättänyttä kysymystä tarkastelee eversti, fli. tri hc. Keijo Mikola. Miksi Venäjä tunnusti Suomen itsenäisyyden huomattavan nopeasti? Mikä oli sodan varsinainen syy, miksi sitä käytiin? Näihin ja moniin muihin kysymyksiin löytyy vastaus seuraavasta.

Vapauskota kansalaissota vai kapina

On sanottu, että kunkin sukupolven on kirjoitettava historia aina uudelleen. Joku voinee tulkita tämän siten, että kunkin ajan ideologisten muotivirtojen, jopa erilaisten valtapyrkimystenkin tulee näin saada värittävä aikalaisten maailmankuvaa. Mutta sellainen ei palvele objektiivisen totuuden asiaa.

Edellä mainitsemani uudistuva historiankirjoitus palvelee totuuden asiaa nimellisesti sikäli, että elettyä tulee tarkastella aina uudelleen etäännyvässä ajassa. Ajan suhteen pitää paikkansa näet sama kuin paikankin. Mitä etäännympää jotain maisemaa tai tapahtumasarjaa tarkkaillaan sitä selvempänä olennainen paljastuu ja sivuseikat painuvat varjoon.

TAPAHTUMAT EIVÄT OLE IRRALLISIA

Sotien jälkeen olemme voineet jo pian miespolven ajan kehittää yhteiskuntaamme, sen sivistys- ja talouselämää sekä suhteitamme toisiinsa kansoihin. Nyt voimme myös jo objektiivisella rauhallsuudella tarkastella ratkaisevien vaiheiden perimmäisiä kysymyksiä. Tarkoitin tässä nyt lähinnä sitä, mikä oli itsenäistymiseemme liittyvän sodan olennaisin sisältö. Oliko tuo sota vapauskota, kansalaissota, sisäl-

lissota, vai oliko kyseessä vain kapina maan hallitusta vastaan.

Jos historian tarkastelussa nähdään tapahtumat irrallisina ja rajoitetaan vain näkyviin numerollisiin tekijöihin, voidaan vuoden 1918 sotamme osoittaa miksi tahansa edellä mainituista. Voidaan sanoa, että sotatoimet alkoivat itsenäiseksi tunnustetussa maassa yhä viiptyviä vieraita joukkoja vastaan, ja sodan virallisena päätöksensä oli tuon vieraan vallan hallituksen kanssa alle kirjoitettu rauhansopimus. Siis kyseessä oli ollut aseinen irtautuminen entisestä isänmaasta ja näin ollen vapauskota. Voidaan myös sanoa, että Venäjän hallitus, silloin kansankomissaarien neuvosto oli vuoden 1917 viimeisenä päivänä tekemällänsä päätöksellä tunnustanut Suomen itsenäisyyden ja että seuraavan talven taisteluissa oli vastakkain pääasiassa samaa kansalaisuutta olevia - suomalaisia - joukkoja. Siis kyseessä oli kansalais-ellikkä sisällissota. Voidaan edelleen sanoa, että kaikki puolueet olivat mukana syksyllä 1917 valitussa eduskunnassa eikä sen luotamusta nauttivan Svinhufvudin senaatin laillisuutta oltu missään yhteydessä evätty. Kun ulkopuolinen kotoinen voima ryhtyi tämän hallituksen väkivaltaiseen kaatamiseen ja vallan anastamiseen, oli kyseessä kapina.

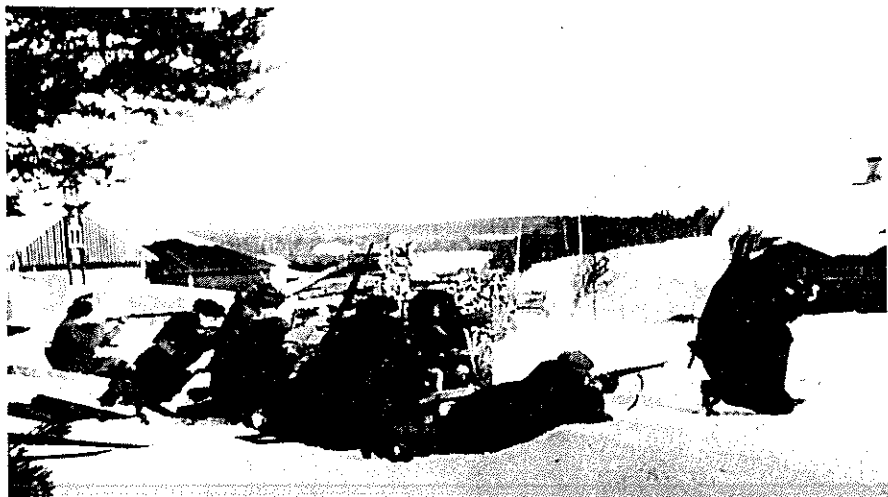
Näitä kaikkia nimityksiä on käytetty. Aluksi nimityksen käyttö oli riippuvainen siitä, miltä puolen tapahtunutta tarkasteltiin ja selostettiin. Mutta varsinkin 1950-luvulta alkaen on pyritty virallistamaan nimitys kansalaissota aiemmin yleisesti mm. koulukirjoissa tunnetun vapauskota-nimityksen asemasta. Tästä on käyty myös tieteellisuoltoista keskustelua, josta esimerkiksi mainittakoon v. 1958 Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan julkaisema kirja "Neljän vuosikymmenen takaa". Tässä professori L.A. Puntila ja tohtori Eirik Hornborg pohtivat kysymystä päätyen lähinnä vapauskotakäsitteeseen. Puntila perustelee kantaansa sillä, että kapinaan nousu perustui vieraan sotaväen maassa oloon ja luotamukseen sen tukeen. Hornborg taas perustelee kantaansa historiallisella kokonaistuloksella. Molemmat toteavat kylläkin, että tapahtumiin sisältyi myös kansalaissotaa ja kapinaa.

Ajan etäännyessä on tutkimus saanut käyttöönsä lisää materiaalia ja näköalat ovat selkiintyneet. Myös yleisten ja ulkopoliittisten olojen vakiintuminen on auttanut tutkijan työskentelyä, luonut tavallaan työskentelyrauhaa. Näissä oloissa ilmestyi v. 1967 professori Tuomo Polvisen tutkimus "Venäjän vallankumous ja Suomi". Tämä ja vielä Moskovassa neuvostoliittolais-suomalaisessa historiantutkijain seminaarissa v. 1969 asiasta käyty keskustelu ovat nähdäkseni aivan olennaisesti selvittäneet vuoden 1918 sotamme perusolemusta.

Kun me nyt pyrimme selvittämään itsellemme talven 1917/1918 tapahtumiin vaikuttaneita taustatekijöitä, on meidän pidettävä mielessämme vastaavan ajan yleiset olosuhteet ja meidän tapahtumiimme vaikuttaneiden voimatekijöiden tavoitteet. Siis nähtävä eri tekijät toisiinsa vaikuttavina kononaisuuden osina ja kyseiseen aikaan kuuluvina ilmiöinä.

Venäjällä juuri tapahtunut lokakuun vallankumous oli nostanut bolshevikit valtaan. He uskoivat vallankumouksen aallon leviävän nopeasti ja pitivät ohjelmanaan kuin lähetystehtävänä kansakuntien yhdistämistä yhdeksi sosialistiseksi valtioksi yli kansallisuusrajojen. Kansallisuuskysymys oli oleva alistussuhteessa proletariaatin diktaatuuriin. Sitä tuli käyttää Stalinin sanonnan mukaan "eroamisena yhdistämistä varten".

Saksa pyrki käyttämään Venäjän vallankumousta hyväkseen saadakseen rauhan idässä ja näin kootakseen voimiaan länteen. Se ei näinollen halunnut vaikeuttaa suhteitaan bolsheviikkhallitukseen, mutta koetti kuitenkin saada vaikutusvaltaa pohjoisen suunnalla.

Suomessa oli sisäpoliittinen tilanne perin jännittynyt ja maassa oli ajankohtaisia taloudellisia vaikeuksia Venäjällä tapahtuneiden suurten muutosten seurauksena. Maassa oli 40.000 venäläistä sotilasta, joiden keskuudessa vallankumoushenki eli hyvin voimakkaana.

Kun Svinhufvudin senaatti koetti näissä oloissa toteuttaa eduskunnan hyväksymää itsenäisyysjulistusta käytännössä, olivat edellä mainitut tekijät aivan ratkaisevasti vaikuttamassa.

LENIN USKOI SUOMEN LIITTYVÄN TAKAISIN

Saksa, jolta Suomen hallitus haki tukea, ei halunnut tunnustaa itsenäisyytämme ellei neuvostohallitus ollut sitä tunnustanut. Tämähän olisi vaikeuttanut sen omia rauhanneuvotteluita. Suomen hallituksen oli näinollen kääntävä kansankomissaariemuvoston puoleen. Tältä saatiinkin historiallinen Suomen itsenäisyyden tunnustus 31. 12. 1917. Tämä soveltui hyvin bolsheviikki puolueen ja Leninin johtaman kansankomissaarien neuvoston toimintaohjelmaan. Vallankumousta oli koettu jo aiemmin levittää Suomeenkin. Kun se ei marraskuun suurlakon kautta toteutunut, saivat Suomen sosiaalidemokraattien edustajat Pietarissa ankarat nuhteet Trotskilta. Lenin oli samassa keskustelussa lohduttanut ja rohkaissut. Oli yritettävä uudelleen. Luottamus siihen, että itsenäiseksi tunnustetussa Suomessa saadaan vallankumous paremmin aikaan kuin väkisin Venäjän yhteyssä pidetyssä Suomessa ja että vallankumouksen tehnyt Suomi palaa takaisin Venäjän kansojen federaatioon, olikin Leninin perustelu, jolla hän johdatteli hallitustoverinsa itsenäisydentunnustuksen taakse. Kyseessä oli siis varsin järkevä ja puolueen aatteellisen sisällön ja käytännöllisen toimintaohjelman mukainen valtioteko.

Tämän johdonmukaista noudattamista voidaan nyt jo seurata historiallisista asiakirjoista. Kansankomissaarien allekirjoittamassa Suomen itsenäisyyden tunnustamisasiakirjassa sanotaan mm: "...kummankin puolen edustajista koostuva erityinen komitea yksissä neuvoin Suomen Hallituksen kanssa asetetaan valmistelemaan niitä käytännöllisiä toimenpiteitä, jotka aiheutuvat Suomen eroamisesta Venäjästä."

SEKAKOMISSION ASETTAMISTA VIIVYTELTII

Suomen hallitus nimesikin edustajansa tähän komiteaan, mutta neuvostohallitus ei pitänyt kiirettä. Päinvastoin tuntuu kuin aikaa olisi koettu voit-

taa, jotta olosuhteet Suomessa ennätisivät muuttua. Tätä osoittaa kansallisuusasiain kansankomissaari Stalinin Suomessa valtaa pitämään valtuutetun aluekomitean sotilasosaston puheenjohtajalle 16. 1. 1918 lähettämä sähkö: "... Suomen itsenäisyys on tunnustettu. Sekakomissiota ei ole vielä muodostettu, perusteita komission muodostamiseksi ei ole vielä määrätty. Siihen saakka kunnes sekakomissio perustetaan ja kunnes toisin määrätään nykyiset suhteet Suomessa ovat voimassa ja alakomitea toimii vallan edustajana niin Suomessa kuin sen rajoillaikin." Vielä 29. 1. bolsheviikki puolueen pääsihteeri ilmoitti Suomen hallituksen edustajalle Pietarissa, ettei sekakomission asettamisella ole kiirettä. Koska Suomi on ollut yli 100 vuotta Venäjän yhteydessä, ehditään toki vielä odottaa.

Viivytyksen syy sekakomission asettamiseen seviää ehkä parhaiten siitä, että neuvostohallitus suostui heti helmikuun alussa Suomen kansanvaltuuskunnan ehdotukseen sekakomission muodostamiseksi ja nimesi siihen edustajansa. Samaa asennetta osoittaa sekin, että sen jälkeen kun sos. dem. puolue toimikunta oli määrännyt vallankumouksen aloitettavaksi, ei Suomen hallituksen edustajaa enää vastaanotettu Pietarin Smolnassa. Samaan aikaan neuvostohallitus ja useat sen edustajat osoittivat teoissaan ja lausunnoissaan selvästi, että Suomen työväenluokkaa oli kehoitettu, painostettu ja rohkaistu tekemään vallankumous, ja kun tämä nyt oli tehty, sille luvattiin kaikki aatteellinen ja aineellinen tuki. Sota-asiain kansankomissaari Podvoiski korosti suoraan jopa Suomen tunnustetun hallituksen edustajalle, ettei minkäänlainen puolueettomuus tulisi kyseeseen Suomen sosialistien noustessa porvareita vastaan vaan Venäjän työläis- ja sotilashallitus tulisi aina tukemaan sosialisteja.

SOTILAALLISTA APUA JA LUPAUKSIA

Zinovjev puhui Pietarin neuvostossa helmikuun alussa Suomen liittymisestä Venäjän federaatioon. Ja III neuvostokongressissa Lenin lausui 31. 1. puhuessaan Suomen työläisten ja talonpoikien vallanotosta mm.: "Tämä on meidän federaatiomme perusta ja olen lujasti vakuutettu, että vallankumouksellisen Venäjän ympärille yhä enemmän ja enemmän tulee ryhmittymään vapaiden kansojen yksityisiä, erilaisia federaatioita." Tätähän Lenin oli ennustanut jo paria viikkoa aikaisemmin Pietarissa vierailleelle tukholmalaiselle sosialistivieraalleen, porimestari Carl Lindhagelle perustellessaan Suomen porvarilliselle hallitukselle annettua itsenäisydentunnus-

tusta sanomalla olevansa vakuuttunut että jos yhteiskunnallinen vallankumous saataisiin Suomessa aikaan, uusi hallitus palaisi takaisin Venäjän yhteyteen.

Siksipä suomalaisia sosialisteja rohkaistiin vallankumouksen tielle monin lupauksin sotilaallisesta avusta. Todella merkittävä on tässä mielessä se, kun Jukka Rahja sai tammikuun puolivälissä suoraan itse Leniniltä lupauksen 10.000 kivääristä ja 10 kenttätykistä ampumatarvikkeineen Suomen punakaartien käyttöön. Lisää annettaisiin sitä mukaan, kun varastoista löytyy ja maksusta puhuttaisiin sitten, kun Suomen työväki olisi noussut valtaan. Tämä sanoma vaikutti ihan ratkaisevasti puolue toimikunnan päätökseen nousta Suomessa kapinaan. Jo 26. 1. määrättiin tšekäläiset punakaartit Trotskin sähkökehoitusta noudattaen liikekannalle näiden aseiden Suomeen kuljettamisen varmistamiseksi, ja kapinapäätöksen tultua tietoon Pietarissa Lenin käski lähettää lisää 25.000 kivääriä ja 30 konekivääriä.

Suomen hallitus koetti viimeiseen asti saada neuvotteluilla venäläisen sotaväen maasta. Mutta tunteitten kuumentessa sattui jo paikallisia yhteenottoja. Näiden johdosta sota-asiain kansankomissaari Podvoiski antoi Suomessa oleville venäläisille joukoille käskyn "riisua valkokaartit aseista". Tämä oli se viimeinen merkki, joka johti Mannerheimin määräämään suojeluskunnat toimintaan venäläisiä joukkoja vastaan. Näin hän ennätti saamaan aloitteen Pohjanmaalla. Samana päivänä alkanut kapina antoi aloitteen kansanvaltuuskunnan joukoille Etelä-Suomessa. Helsingin punakaarti aseistettiin Viaporin venäläisistä varikoista ja Helsingin venäläinen varuskunta sai käskyn olla välittömässä valmiudessa.

SOTAA KÄYTIIN MAAN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUDESTA

Emme voi kieltää sitä katkeraa tosiasiata, että sodassa oli vastakkain pääasiassa suomalaisia joukkoja. Mutta voimme kysyä, miksi osa kansasta oli nostettu maan hallitusta vastaan? Vastaus tähän peruskysymykseen on jo oikeastaan annettu edellä. Vallankumous oli tehtävä, jotta Suomi saataisiin palaamaan neuvostokansojen federaatioon, siis jotta itsenäisyyspäätös tulisi näin kumoutumaan muuttuneissa oloissa, jolloin sen tunnustaminenkin menettäisi merkityksensä.

Edellä on jo todettu, että bolsheviikki puolueen ohjelmassa kansallisuuskysymys oli alistettuna kansainvälisen proletariaatin tavoitteille. Sitä tuli soveltaa tilanteen mukaan, kuten Stalin

oli sanonut jo huhtikuussa 1917 bolsheviikkipuolueen kongressissa. Kansan itsemääräämisoikeuden tuli olla alistettuna sosialismin asialle.

Kun me tällä tavoin asetamme asiat siihen arvojärjestykseen mihin ne vuosien 1917-18 vaihteen molemmin puolin Pietarissa asetettiin, joudumme toteamaan, että Suomessa tuolloin käyty taistelu oli pohjimmiltaan sotaa maan itsemääräämisoikeuden puolesta federaatiopainetta vastaan, siis vapausso-
 taa täysin riippumatta siitä, että molemmilla puolin oli suomalaisia joukkoja ja molemmat uskoivat taistelevansa vapauden puolesta. Kapinaan johdetut eivät edes tienneet, että heidän johtajansa allekirjoittivat 1. 3. neuvostohallituksen kanssa sopimuksen, joka kapinan onnistuessa olisi vienyt Suomen käytännössä läheisempään yhteyteen Venäjään kuin koko Suomen kansan aikanaan vastustama tsaarin määräämä ja Suomen erillisase-
 man tuhoamiseen tähtäävä laitton yhdenvertaisuuslaki. Prof. Polvinen on tutkimuksissaan nimittänyt tuota sopimusta "punaiseksi valtiosopimukseksi".

Historiallisten tapahtumien kestävyys tulee yleensä punnituksi vasta aikojen paineessa. Suomen kansan vuosisataisella kehityksen tiellä on talven 1918 taistelu merkinnyt kansallisen vapautemme pysyvää toteutumista käytännössä. Sen taistelun ulkoisista muodoista huolimatta - osaksi niiden syistä johtuen - on kyseessä ollut pitkäaikaisen itsenäisyystaistelun loppuratkaisu, vapausso-
 ta.

LENININ ITSENÄISYY- DENTUNNUSTUSTA EI OLE SYYTÄ VÄHEKSYÄ

Onnettomuudeksemme kansa ei silloin sen ratkaisun tapahtuessa ollut menettelytavoista yksimielinen. Mutta sodan lopputulos loi edellytykset, joiden vallitessa voitiin aloittaa valtiollisen vapauden lujittamisen ohella myös yhteiskunnallisen ja yksilöllisen vapauden ohjelman toteuttaminen. Tässä työssä saavutettiin kahdessa vuosikymmenessä jo tulokset, jotka voitiin koko kansan yksimielisellä päättäväsyydellä talvella 1939/40. Suotta ei marsalkka Mannerheim sanonutkaan, että tämä sota oli vapaussoitamme loppuratkaisu ja päätös, sillä nyt oli kaikkien päämäärä ja myös menettelytapa sama.

Historiassamme on Leninin antamalle Suomen itsenäisyyden tunnustamiselle annettu varsin keskeinen asema. Sitä ei olekaan syytä väheksyä. Jo silloin se merkitsi meille ulkopoliittisesti paljon, koska se oli avain Saksan ja skandinaavisten naapuriemme meitä tukevalle ja niissä oloissa merkitykselliselle asenteelle. Omia joukkoja ajatellen se merkitsi silloin tavallaan sodan päämäärän kansanoikeudellista selkeyttä. Myöhempi aika ja muuttuneet kansainväliset olot ovat selventäneet sen merkitystä.

Vuosien 1917/18 vaihteessa Lenin oletti vallankumouksen pian toteutuvan Suomessa ja suomalaiset olettivat vastavallankumouksellisten voittavan

Venäjällä. Molemmat olivat väärässä. Kehitys lähti kulkemaan aivan toisia teitä. Seuraavina vuosikymmeninä sekä Suomi että Neuvostoliitto ovat kokeneet paljon, sekä vaikeuksia että edistystä. Näiden kokemusten myötä on opittu tuntemaan naapurit, on lopulta tultu keskinäiseen arvonantoon ja sen mukaiseen luottamukseen, jota myös avoin tosiasiat tunnustava historian-tutkimus voi edistää. Se tutkimus on osoittanut, että v. 1917 niin Helsingissä kuin Pietarissakin tehdyillä itsenäisyyspäätöksellä ja sen tunnustamisella on juuri nykyisessä, silloisista suuresti poikkeavissa oloissa suuntaa antava merkitys jatkuville keskinäisille rauhallisille suhteillemme, vaikka se päätös olikin silloin toteutettava asevoimin. □

**Tue
 vapaaehtoista
 maanpuolustustyötä**

Suomen hyväksi

KOMENTAJAN VAIHDOS

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJAN PÄIVÄKÄSKY n:o 3

Olen tänään luovuttanut puolustusvoimain komentajan tehtävät kenraaliluutnantti Lauri Sutelalle.

Puolustusvoimien henkilökunnalle esitän parhaat kiitokset siitä luottamuksesta ja yhteishengestä, jolla se on alttiisti ja uutterasti minun komentajana toimiessani ponnistellut puolustusvoimien tehtävien täyttämiseksi.

Eri viranomaisille, järjestöille, yhteisöille ja julkiselle sanalle esitän parhaat kiitokset niiden antamasta avusta ja tuesta puolustusvoimille.

Kehittyköt puolustusvoimamme koko kansan tuella toiminnassaan turvallisuuspolitiikan välttämättömänä osana.

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

K O Leinonen

Näkemiin!

Tervetuloa!

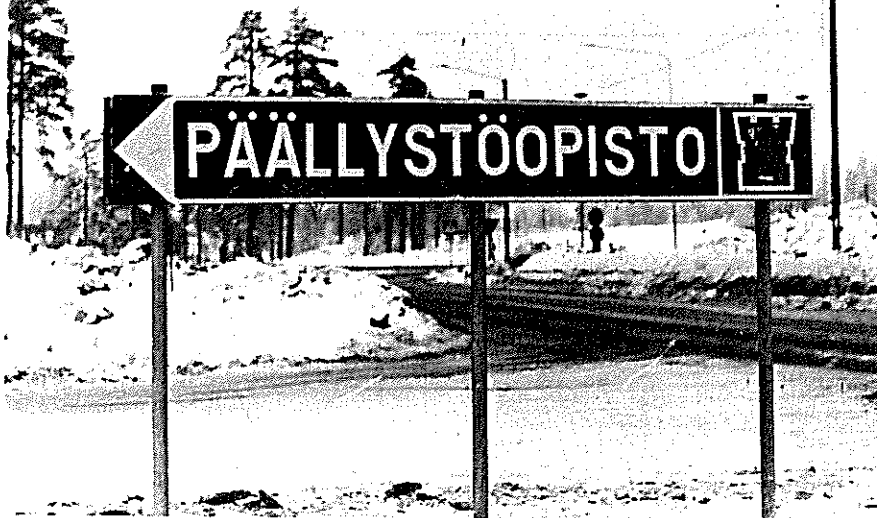
PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJAN PÄIVÄKÄSKY n:o 4

Olen vastaanottanut puolustusvoimain komentajan tehtävät kenraali K O Leinoselta. Tunnen vastuuni ja odotan myös, että jokainen puolustusvoimissa palveleva täyttää tinkimättä velvollisuutensa omalla työpaikallaan. Vain sitkeästi uurastaen ja saumattomassa yhteistyössä toimien kykenemme menestyksellä selviytymään niistä monista ja laajakantoisista tehtävistä, jotka erityisesti materiaalsen, koulutuksen ja sisäisen kehittämisen sektoreilla odottavat tämän päivän puolustusvoimiamme.

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

Lauri Sutela

ALIUPSEERIKOULUSTA

Puolustuslaitoksesamme siirryttiin 1. 3. 1974 ns. yhtenäispäällystöjärjestelmään, joka merkitsee käytännössä sitä, että aliupseeritoimet lakkautettiin ja niiden tilalle perustettiin eriasteisia toimiupseerien toimia sekä että Aliupseerikoulun nimi muutettiin Päällystööpistoksi. Samalla koulu muutettiin opistotasoiseksi sotilasopetuslaitokseksi tehtävänään toimiupseerien perus- ja jatkokoulutuksen antaminen yhteistoiminnassa eräiden muiden sotilasopetuslaitosten kanssa.

Tämän sotilaskoulutuksessamme historiallisen tapahtuman johdosta pidettiin helmikuun 28. päivän ja maaliskuun 1. päivän vaihteessa erikoislaatuudessaan vaikuttava paraatitilaisuus Lappeenrannassa toimivan Aliupseerikoulun soihutujen valaisemalla karsarmialueella. Paraatiin osallistui Aliupseerikoulun henkilöstö kokonaisuudessaan sekä Lappeenrannan Varuskuntasoihtokunta. Kutsuvieraista mainittakoon Lappeenrannan kaupungin edustajat, Lappeenrannan varuskunnan joukko-osastojen komentajat sekä upseeri-, aliupseeri- ja veteraanijärjestöjen edustajat.

Tilaisuutta kunnioittivat läsnäololaan myös koulun perinnehenkilöt "kenraali" Roth ja "amiraali" Spoo f : Porin rykmentin vääpeli, sittemmin luutnantti Jakob Johan Roth (1772-1839) sekä Porin rykmentin vääpeli Carl Johan Spoo f (1773-1808), jotka Suomen Sodan 1808-09 aikana kunnostautuivat venäläisten selustassa toimineen n 40-miehisen sissijoukon johtajina. Sissijoukko toimi niin tehokkaasti, että venäläiset uskoivat selustassaan toimivan vahvoja voimia joh-

tajinaan kenraali Roth ja amiraali Spoo f.

Vuorokauden vaihtuessa paljastettiin sotakoulun uusi nimikilpi panssarivaunutykkien kunnianlaukausten kahjhdellessa talvisessa pakkasyössä. Paraatipuheessaan lausui Päällystööpiston johtaja eversti Raimo Viita mm seuraavaa:

"Eduskunnan hyväksyttyä 5. 12. 1973 lain puolustusvoimien viroista ja toimista sekä eräät siihen liittyvät lait, eduskunnan hyväksyttyä hallituksen antaman vuoden 1974 tulo- ja menoarvion hyväksymisen yhteydessä 1 osan kyseisten lakien vaatimista toimenpiteistä puolustuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen esimiesjärjestelmän kehittämiseksi, hallituksen annettua kyseisiin lakeihin liittyvät asetukset ja puolustusministeriön ja pääesikunnan annettua kyseisiin lakeihin ja asetuksiin liittyvät määräykset olemme nyt lähestymässä puolustuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen kantahenkilökunnan koulutuksen ja esimiesjärjestelmän kehittämisen kannalta historialliseksi katsottavaa hetkeä.

Eduskunnan puolustusasiainvaliokunnan kyseisiä lakeja koskevassa mietinnössä n:o 1 lausutaan mm seuraavasti:

"Uuteen esimies- ja koulutusjärjestelmään siirtymisellä on luotava asialliset edellytykset. Valiokunta katsoo, että uudistuksen tavoitteiden turvaamiseksi on aikaansaattava tarvittavat koulutustilat ja hankittava riittävä koulutusmateriaali sekä huolehdittava kouluttaja- ja opettajavoimien lisätarpeesta erityisesti toimiupseerien sotilasopetuslaitoksissa."

Tuleva Päällystööpisto luottaa siihen, että eduskunnan puolustusasiainvaliokunnan lausuma toteutetaan valiokunnan ja puolustusvoimien johdon toimesta viimeistä piirtoa myöten, sillä vain siten on mahdollista saavuttaa toimiupseerien perus- ja jatkokoulutuksessa tavoitteeksi asetettu korkea laadullinen taso.

Vaihtaessamme nyt Aliupseerikoulun nimen Päällystööpistoksi haluamme tässä historiallisessa tilaisuudessa osoittaa kunnioitustamme tulevan toimiupseeriston edeltäjälle, itsenäisen Suomen Puolustuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen kanta-aliupseeristolle, joka on monissa tapauksissa erittäin vaikeissa olosuhteissa suorittanut pitkän, kunniaakaan ja tuloksellisen työn maanpuolustuksemme hyväksi. Me tuskin pystymme edes täysin tällä hetkellä ymmärtämään sen työn arvoa Suomen puolustusvalmiudelle ja puolustuskyvyille, jonka nyt historiaan siirtyvät kanta-aliupseerit ovat tehneet kouluttaessaan rauhan ja sodan aikana varusmiesten ja reserviläisten lähimpinä esimiehinä taistelutahtoisia ja taistelutaitoisia sotureita isänmaan puolustukseen puhumattakaan kanta-aliupseerien kunniaakkaasta ja menestyksellisestä toiminnasta joukkonsa johtajana sodassa.

Joukko-osastolippumme tehdessä kunniaa kanta-aliupseereille ja kunniamarssimme soidessa tulevat esiin ajamamme panssarivaunut ampu-

- maan kunnianlaukaukset
- Vöyrin koulun veteriaanien,
- Viipurin Markovillan kantaaliupseerikurssien,
- Hämeenlinnan sodanaikaisten kanta-aliupseerikurssien,
- Lappeenrannankanta-aliupseerikurssien,
- Palvelutehtävissään kuolleiden ja
- Isänmaan vapauden puolesta sankareina kaatuneiden kanta-aliupseerien kunniaksi.

Toivon ja uskon, että tulevan Päällystööpiston kasvatit, toimiupseerit, ovat edeltäjiensä kanta-aliupseerien veroisia uskollisuudessa, rohkeudessa, isänmaanrakkaudessa ja uhrivalmiudessa." □

TYÖPAIKKA- DEMOKRATIASTA JA IHMISSUHTEISTA

ERMO VUORINEN

"Omaa sotaansa käyvät yksinäiset saalistajat päästessään esimiesasemaan saavat aikaan työpaikalla kireitä ihmissuhteita." Näin kirjoittaa ylikersantti Ermo Vuorinen, joka kuuluu toimiupseerien aktiivisimpaan osallistujien joukkoon. Ja jatkaa edelleen: "Muutamat talon tavoille oppineet röyhkeät henkilöt muodostavat kuppikuntia, jotka häärivät kukkona tunkiolla ja syrjivät muita ryhmiä".

Voidaanko työpaikkademokratiaa toteuttaa puolustuslaitoksessa?

Oman näkemykseni mukaan sitä voidaan soveltaa melko pitkälle. En tarkoita tällä sitä, että esimerkiksi esikunnan työskentelyä johtaa joku sotamiesneuvoston valitsema johtaja tai elin. Käytän esimerkkinä esikuntaa, koska sen kitkattoman toiminnan edellytyksenä on tervehenkinen demokratia. Tätä sanaa pelätään puolustuslaitoksessa ja sen mainitseminen tuo useimpien mieleen partaisen ja epäsiistin radikaalin tyyppin.

Menestyksellisiä ja onnistuneita päätöksiä ei voida tehdä pelkällä esimiesasemalla ja härkäpäisyydellä. Eri toimialojen ja virkamiesten kitkaton yhteistyö on välttämätöntä hallinnollisia asioita käsiteltäessä. Valitettavasti nykyinen ankara kilpailu omasta asemasta työpaikalla saa monet tuijottamaan ainoastaan omaan napaansa. Usein tällaiset omaa sotaansa käyvät yksinäiset saalistajat pääsevät esimiesasemaan ja sitä kautta saavat aikaan työpaikalla kireitä ihmissuhteita.

IHMISSUHTEIDEN VAIKUTUS TYÖTULOKSIIN

Työympäristön viihtyisyyteen ja ihmissuhteisiin ei osata suhtautua riittävästi. Tilastojen mukaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvistä henkilöistä on 1/3 joutunut luopumaan työstään henkisen sairauden vuoksi. Yleisin stressin aiheuttaja on työ ja työympäristö. Työn paljous ei ole ainoa hermojen kuluttaja. Ihmisten keskinäinen vuorovaikutus on usein kireää ja pingottunutta. Kireys purkautuu normaalisti takanapäin kiroiluna ja ympäristöön kohdistuvana sättimisenä. Arimmat yksilöt eivät voi purkautua edes tällä tavoin. Henkinen paine kasvaa heillä yli sietokyvyn, jolloin työtulokset alkavat heikentyä ja pahimmassa tapauksessa on seurauksena hermojen loppuminen. Erilaiset organisaatiot suosivat tällaisen ilmapiirin syntymistä, koska ne rajaavat ihmisten luonnollista tarvetta tulla huomatuksi ja päästä vaikuttamaan työpaikan järjestelyihin.

Mikäli ihminen työskentelee jatkuvasti toisen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan voimatta itse vaikut-

taa esimerkiksi työskentelyjärjestyseen, hän tuskin saa työstään tyydytystä. Järkevällä yhteistyöllä ja oikeaoppisella työpaikkademokratialla voidaan poistaa mielenterveydelle vaarallisia ja työtuloksia alentavia jännitystiloja. Tärkein edellytys on, että johtavassa asemassa olevien virkamiesten ja heidän alaistensa välinen vuorovaikutus on luonnollinen ja avoin. Tällöin asioita voidaan esittää myös alhaalta ylöspäin.

On muistettava, että alainen purkautuu aina jollakin tavalla. Mikäli hän ei voi tehdä esityksiään luonnollista virkatietä noudattaen, niin hän hakee toisen kohteen, johon purkaa mielensä. Pahimmassa tapauksessa hän joutuu ohittamaan oman esimiehensä ja kertomaan huolensa ylemmälle johtoporaalle. Tällainen menettely ei ole hyväksi työympäristölle, mutta sitä tapahtuu olosuhteiden pakosta. Jokaisen esimiesasemassa olevan olisi ymmärrettävä, että alhaalta ylöspäin tuleva esitys on aina harkitsemisen arvoinen. Mikäli jokainen ehdotus tyrmätään kylmästi, jää moni toteuttamiskelpoinen ajatus käyttämättä.

ERILAISET SUOSIKKIJARJESTELMÄT

Työympäristön pahimpia saastuttajia ovat erilaiset kuppikunnat ja suosikkijärjestelmät. Muutamat talon tavoille oppineet röyhkeät henkilöt muodostavat kuppikuntia, jotka häärivät joka asiassa kukkona tunkiolla ja syrjivät muita ryhmiä. Heillä on ilmiömainen kyky koota aina pisteet kotiin päin ja luistella vastuusta epäselvissä tapauksissa. He voivat ottaa työssään omia vapauksia kuten säännöllinen myöhästyminen aamulla ja ruokatuonnilta. Näillä pikku vilpeillä he osoittavat olevansa muita paremmassa asemassa ilman mitään todellista ansiota. Tällaiset pienet palkinnot aiheuttavat työpaikalla katkeraa eriarvoisuuden tunnetta. Toisen ryhmän muodostavat taloudellista laatua olevat palkinnot kuten palkan lisät, työajan pituus ja palvelusrasitteiden jakautuminen. Niiden epätasaisesta jakautumisesta on käyty monta tulenkatkuista keskustelua työpaikoilla: toinen haluaa mahdollisimman paljon ylityökorvauksia ja muita taloudellisia etuja ja toinen kadehtii työkavereiden runsasta vapaa-aikaa.

Olen esittänyt kirjoituksessani mielipiteitä oman näkemykseni mukaan työpaikkademokratiasta ja ihmissuhteiden sekä tasa-arvoisuuden merkityksestä työympäristössä. Tämä saattaa tuntua purnaamiselta, mutta ehkä näitä asioita kannattaa harkita puolin ja toisin, sillä ovathan ongelmat kullakin yhteisiä. □

Miksi Kansallispankki on oikea palkkapankki.

Kansallispankki on tasapuolinen.

Tämä on mielestämme tärkeää yksityiselle palkanansaitzijalle: maan suurimpana pankkina Kansallispankki suhtautuu tasapuolisesti kaikkiin eri ammattiryhmiin ja väestönsiin sekä maan eri alueisiin.

Toisin kuin eräät muut pankit Kansallispankki ei ole tehnyt erillissopimuksia järjestöjen tai ryhmien kanssa. Kansallispankissa pidämme yksityistä asiakassuhdetta kaikkein tärkeimpänä.

Meillä Kansallispankissa ei yksinkertaisesti ole varaa unohtaa yksityisen palkanansaittajan etuja, sillä meille jokaisen asiakkaan tyytyväisyys on välttämätön.

Ne edut, jotka olemme velvollisia asiakkaallemme tarjoamaan, ovat aina vähintäänkin samoja kuin ne mitä mainitut erillissopimukset tarjoavat.

Kansallispankki on turvallinen palkkapankki kaikissa olosuhteissa.

Asiakassuhde siis takaa meillä kaikki pankkiedut.

Palkkatili Kansallispankissa on tällainen asiakassuhde.

Se riittää takaamaan, että hoidamme asiakkaamme vaikeinkin aikoina. Esimerkiksi työtaistelun tai sairauden aikana olemme valmiit sopimaan eräntyneiden korkojen ja lainojen lyhennysten lykkäämisestä samoin kuin tilapäisluoton järjestämisestä.

Yksittäisistä pankeista Kansallis-Osake-Pankki on maamme suurin henkilöluottojen myöntäjä.

Tärkeimpiä toimintamuotojamme on luottojen myöntäminen asiakkaillamme.

Jyri Erkkä
maksupalveluosaston päällikkö
Kansallis-Osake-Pankki

Luottojen määrä vaihtelee yleisen taloudellisen tilanteen mukaan, ja luoton saamisen perusedellytys on yleensä asiakkuus, usein juuri palkkatili.

Sivukonttoreissamme ympäri maata on kaikkiaan lähes 500 pankinjohtajaa, jotka tuntevat oman paikkakuntansa ja voivat itsenäisesti ja nopeasti hoitaa luottoasioita.

Palkkatiliasiakas voi aina — olivatpa olosuhteet mitkä tahansa — ottaa kaikkisaa raha-asioissa yhteyttä näihin henkilöihin.

Palkkatilin kautta palkanansaittaja saa myös haluamansa pankkipalvelun.

Kun palkkasi tulee Kansallispankkiin palkkatilille, raha-asioiden hoito helpottuu.

Vielä helpommaksi se tulee, kun teet maksupalvelusopimuksen ja jätät säännölliset maksusi Kansallispankin hoidettaviksi.

Se säästää aikaa ja vaivaa. Lisäksi palvelemme asiakkaittamme monilla muilla tavoilla.

Olemme muun muassa valmentaneet virkailijoitamme erityisiksi säästö- ja sijoitusneuvojiksi.

He neuvovat ja opastavat sinua säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Palkkatiliksi on käyttötili erinomainen, mutta lisäksi on hyvä yleensä pitää toistakin tiliä esimerkiksi tavoitesäästämistä varten.

Kaikessa raha-asioiden hoitamisessa palkkatiliasiakas on meillä etuoikeutettu saamaan haluamansa palvelun.

Yli 400 konttorissa on yli 5000 pankkiammattilaista.

Kaikki konttorimme ovat yhtä ja samaa pankkia.

Se on hyvä asia esimerkiksi paikkakunnalta muuton yhteydessä.

Palkkatilin siirtäminen Kansallispankin toiseen toimipaikkaan on näin ollen vain ilmoitusasia.

Myöskään säästö- ja luottoasioita ei tarvitse puhua uudelleen, vaan ne voidaan siirtää sellaisinaan toiseen konttoriin.

Konttoriemme ja henkilökuntamme määrä merkitsee myös sitä, että pankkiasiat on helppo hoitaa liikkuiipa missä päin Suomea tahansa.

Tarkoituksenmukainen ja tuottava raha-asioiden hoito alkaa palkkatilistä Kansallispankissa.

Tule lähimpään itsellesi sopivaan toimipaikkaamme ja avaa palkkatili.

Kiinnitämme siihen erityistä huomiota, koska palkkatilisi on tärkeä myös Kansallispankille.

Juuri siksi sinä saat palkkatiliasiakkaanamme itsellesi mahdollisimman paljon hyötyä.

VARUSMIEHEN NÄKÖKULMA

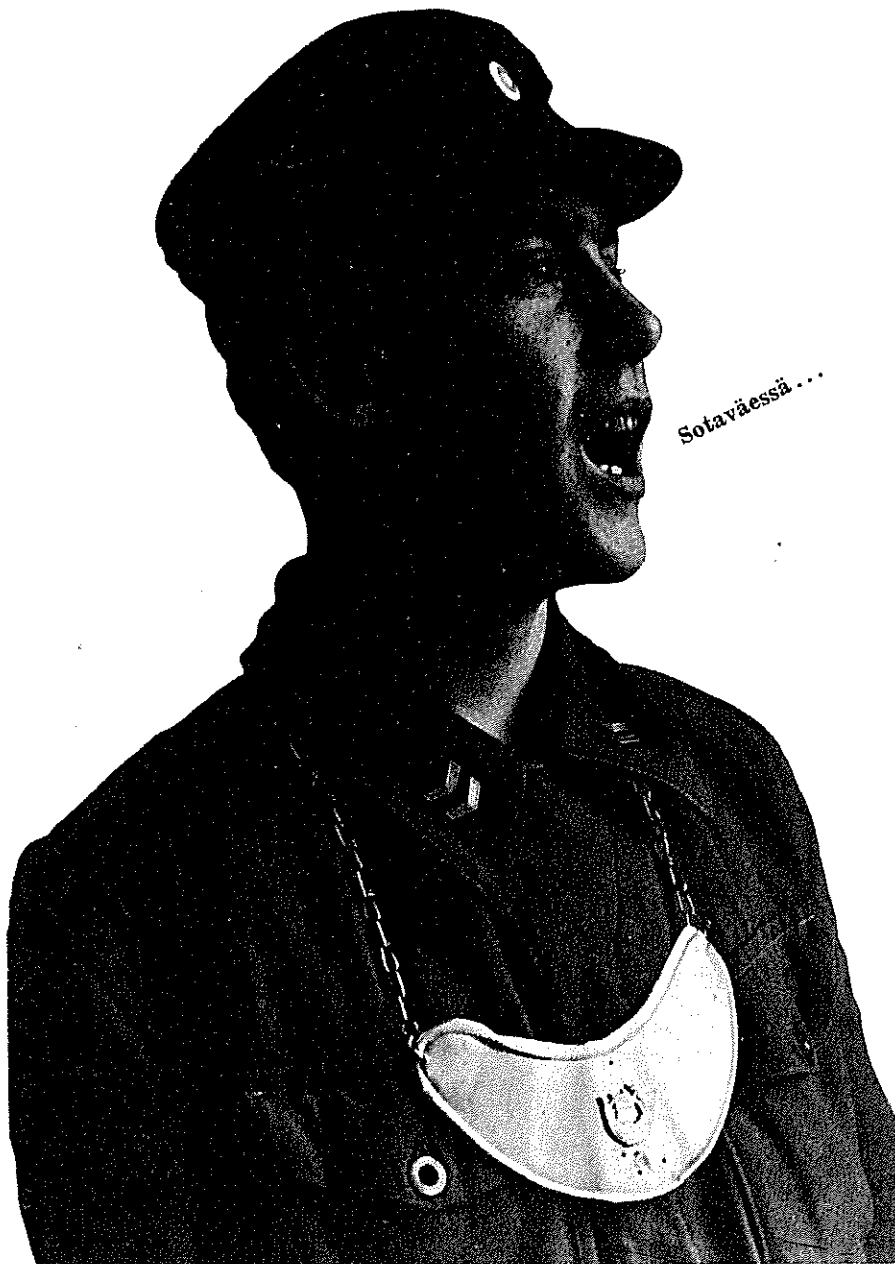
HEIKKI MÄENPÄÄ

Varusmiehelle on ehkä suhteellisen vaikeata käsitellä puolustusvoimia ja varusmieskoulutusta ilman tunteeno- maista, henkilökohtaista virettä, koska varusmieskoulutus on useimmille var- sin vastenmielistä aikaa ja kielteinen kokemus. Tämä vastenmielisyys ja kielteisyys johtuu monista syistä eikä vähiten puolustusvoimien sisäisistä olosuhteista. Seuraavaa olen poiminut muutaman tässä mielessä "harhai- sen" kokemuksen, joita olen pitänyt ja pidän häiritsevinä.

TOISESTA SILMÄKULMASTA

Ainakin puolustusvoimien piirissä käytetyn jaottelun mukaan Suomen turvallisuuspolitiikka jakautuu ulkopo- litiikkaan ja maanpuolustuspolitiik- kaan - jälkimmäisessä tosin arkaillaan politiikka-sanon käyttöä, ettei maan- puolustus tulisi poliittiseksi asiaksi! Suomen virallisen ulkopolitiikan lähtö- kohta on kai selvästi se, että ulkopo- litiikka on näistä ensisijainen asia, se jo- hon on pääpaino asetettava. Tämä on

Primitiivisin käytetyistä koulutusmenetelmistä on se, missä esimiehen pelko on sotamiehen alku. Se ote, jolla puolustusvoimat tarttuu alokkaaseen tämän

ymmärrettävä myös niin, ettei pienen puolueettoman maan kannata ryhtyä rakentamaan turvallisuuttaan pääo- sinkaan sotilaallisin varustein, sillä voimavarat eivät kuitenkaan riittäisi "riittävään" turvallisuuteen.

Tämän astelman perustana on toi- saalta Suomen kansainvälinen asema ja kansainväliset sopimukset sekä toi- saalta se aktiivinen ulkopolitiikka, jol- la Suomi on pyrkinyt Pohjolan, Euroo- pan ja koko maailman turvallisuuden kehittämiseen. Maanpuolustuksella on tässä asetelmassa toissijainen tehtävä, ei vain ajallisesti (jos ulkopolitiikka pettäisi...) vaan turvallisuuspolitiikan jokapäiväisen käytännön toiminnan lähtökohdan kannalta pysyvästi, aina.

Onko virallinen turvallisuuspolitiik- ka myös varusmieskoulutuksen linja? Varusmieskoulutuksessa annetaan jonkin verran - mielestäni täysin riittä- mättömästi - turvallisuuspolitiikan ja kansainvälisten suhteiden opetusta. Tätä koulutusta on ainakin aloksaika- na ja reservinupseerinkoulutuksessa. Reservinupseerinkoulutuksesta en tiedä, koska en ole siihen osallistunut. Lisäksi turvallisuuspoliittista tietoutta ja näkemystä on noukittavissa niistä keskusteluista, joita joskus harvoin va- rusmiehelle sattuu kouluttajien kans- sa.

Se kuva, joka minulle tästä koulutuk- sesta ja siihen liittyvästä tietämykses- tä on toistaiseksi jäänyt, ei ole puolus- tusvoimille mitenkään myönteinen. Se rakentuu paljon siihen esitelmään, jota

A

astuessa kasarmin portista, on syvästi väärä. Kriittisiä mielipiteitä puolustusvoimista esittää upseerikokelas Heikki Mäenpää.

jouduin kuuntelemaan alokasaikana majurin arvoisen upseerin suusta. Hän ei ainakaan ollut asiaan vihkiytynyt. Varusmiehille jäi kuva Suomesta, jonka turvallisuuspolitiikan oleellinen sektori on maanpuolustus. Sen tärkein kansainvälistä asemaa määrittävä sopimus on jäsenyys Yhdistyneissä Kansakunnissa, Suomella on Neuvostoliiton kanssa YYA-sopimus, joka velvoittaa meitä ylläpitämään puolustusvoimia. Maan itsenäisyys perustuu puolustusvoimiin. Näin muodostettu turvallisuuspoliittinen kokonaisrakenne on kaukana Suomen virallisesta turvallisuuspolitiikasta.

Vastaavanlaista tietoutta olen muiltakin puolustusvoimien kouluttajilta saanut, mutta on poikkeuksiakin myönteiseen suuntaan kuten RUK:n koulutusohjelmaan sisältyvät luennot. Oleellista kuitenkin on se, että liian paljon kuulee puhetta, jossa kaikki asiat ovat sekaisin tai pääläellään. Ne ovat sitä kai siksi, ettei kouluttajilla ole riittävästi tietoja asiasta ja ehkä myös siksi, että upseeriston yhteiskunnallisessa ajattelutavassa on vielä varsin vahvasti oikeistolainen perussävy. Kun nämä elementit sekottuvat yhteen, varusmies voi joutua kuuntelemaan sangen paksua tekstiä.

OPETUSSUUNNITELMAT UUSIKSI

Maamme ulkopolitiikka ja kansainvälinen asema sekä maanpuolustuksen rooli niissä ovat ensiarvoisen tärkeitä

asioita koko yhteiskunnan ja sotaväenkin kannalta varsinkin, koska näissä asioissa maamme asema on persoonallinen. Niissä voi edellyttää puolustusvoimien henkilökunnalta tiukkaa asiallisuutta ja oikeata tietoa. Nykyinen asiantila on varsin surkea.

Arvelen, että upseeri- ja aliupseerikoulutuksessa olisi tässä suhteessa huomattavasti parantamisen varaa. Varusmieskoulutuksen osalta pitäisi taas laatia yksityiskohtaiset opetussuunnitelmat, jotka kävisivät läpi julkisen arvioinnin. Ellei tämäkään auta, olisi harkittava turvallisuuspolitiikan opetuksen siirtämistä pois puolustusvoimien henkilökunnalta.

KESKUSTELUA KÄSKYRUNGOIN

"Varusmiehen asema on kuin orjan asema", sanoi jokin aika sitten eräs turkulainen upseeri varsin sattuvasti tervehdyskirjoituksessaan reservinaliupseerikoulun päättäneille varusmiehille. Siinä on totta ainakin toinen puoli, sillä varusmiehen asema on siviiliseläin katsottuna todella varsin heikko. Tämä heikkous on tietysti johdonmukainen tarkoitus, varsinkin siltä osin kun on kysymyksessä varusmiehen asema varuskunnassa ja varusmieskoulutuksessa. Se saavutetaan systemaattisella koulutuksella aloksajan alusta alottaen.

Varusmiehen aseman ei tarvitsisi puolustusvoimien toimivuuden kannalta olla se mikä se on, mutta tässä ilmeisesti olen eri mieltä vallitsevan ajattelutavan kanssa.

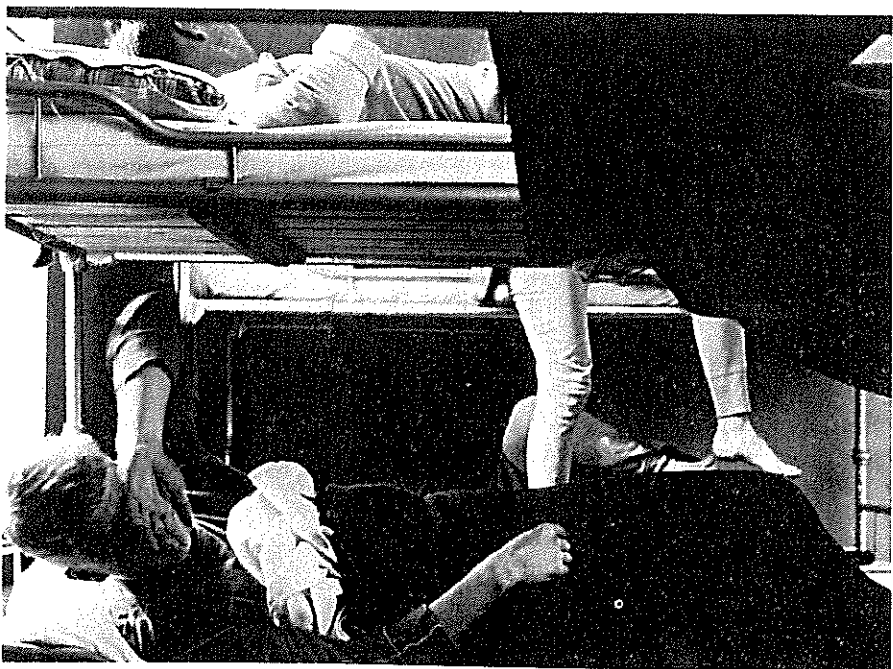
Primitiivisin käytetyistä koulutusmenetelmistä on se, että esimiehen pelko on sotamiehen alku. Varusmies-

ten heikko asema perustuu tietenkin puolustusvoimia koskeviin muodollisiin säännöksiin, mutta ihme kyllä arkipäivän tilanteissa paljonkin alkeelliseen johtamismenetelmään - esimiehen pelkoon. Varttuneempikin varusmies osaa tärjätä esimiehensä edessä rangaistusten ja hankaluuksien pelon peljästyttämänä, eikä häntä tässä auta kouluttajakaan, joka ei saa suustaan muuta kuin käskyrunkoja.

Joskus voi varusmies yrittää keskusteluakin esimiehensä kanssa, mutta usein heikoin tuloksin. Liian usein suomalainen upseeri - tai aliupseeri väistää varusmiehen asiallisen argumentin esimiesaseman tuomalla glorialla. Tölväisyjä jaellaan silloinkin, kun järkevä keskustelu toisi molempia osapuolia hyödyttävän ratkaisun. Vai eikö suomalaisella keskitason upseerilla ole riittävästi sivistystä keskustelun keskitason varusmiehen kanssa?

KOLMAS VALTAKUNTA

Mutta vallitsevaan järjestelmään ei näytä sopivan keskustelu. Kuri, järjestys ja pelko ovat tärkeimpiä. Tämä on ymmärrettävää, jos esimerkiksi otetaan Korean sodasta ja Saksan kolmannen valtakunnan armeijasta, kuten majuri Esko Valkonen näyttää tekevän Kylkiraudan 3/1973 kirjoituksessaan. Armeijan arvostelijoihin viitaten hän kirjoittaa, että "yhtä vanhaa on se, että ei tajuta asian sisältöä, vain sen ulkonainen muoto". Minusta tuntuu taas siltä, että siinä ulkonaisessa muodossa - jos se halutaan välttämättä säilyttää - pitäisi useammin olla asiasältöä.

Herätys!

MIKÄ ON KAIKEN TARKOITUS

Valitettavasti nimittäin on sanottava, että varusmiehelle jää asevelvollisuusajasta mieleen enemmänkin juuri sisällöttömiä muotoja. Suomen turvallisuuspolitiikan olemus ja puolustusvoimien osuus turvallisuuspolitiikassa, varusmieskoulutuksen rooli maanpuolustuksessa, kurin ja järjestyksen sekä muitten sisäisten järjestelyjen tehtävä varusmieskoulutuksessa jäivät selviytystä vaille. Mikä on kaiken tarkoitus? Se tuskin käy selväksi yhdellekään varusmiehelle. Sitä ei missään vaiheessa yritetäkään kertoa muuten kuin puhumalla tai jopa saarnaamalla isänmaallisuudesta ja maanpuolustustahdosta. Onko puolustusvoimilla ylipäänsä perusteluja järjestelmälleen?

Se ote, jolla puolustusvoimat tarttuu alokkaaseen tämän astuessa sisään kasarmin portista, on syvästi väärä. Tuossa tilanteessa varusmiestä pitäisi lähestyä vankoilla, oikeilla tiedoilla ja asioilla eikä muodoilla, hihamerkeillä ja pelottelulla. Alussa varusmiestä pitäisi motivoida - muuten sana joka kouluttajien suussa käytetään varsin runsaasti halveksivassa merkityksessä - kertoa hänelle mikä oikein on kaikessa takana, mistä on kysymys. Jos näin meneteltäisiin, voisi ehkä löytyä vastaanottavaisempia varusmiehiä kuin nykyään.

Alokkaan vastaanotto ja alkukoulutus ovat kipeimmin muutosta ja uudistusta vaativa asia varusmieskoulutuksessa.

Mutta miksi ei näin menetellä? Tuntuu kuin ei yritettäisikään asian tähden vaan muodon vuoksi. Eihän kiväärimiehen tarvitsekaan tietää muusta kuin kivääristä mitään, ilmaisi eräs luutnantti asian. Mutta tulokset, jotka tällä systeemillä kantapäähän kautta saadaan, ovat mielestäni varsin hepoiset, sisällöttömät.

Tulokset voisivat ehkä olla toisetkin, paremmat, jos koulutusjärjestelmää ja -menetelmiä muutettaisiin. Mutta uskaltaako puolustusvoimat ottaa tällaisen haasteen vastaan, lähteä vaikka vain kokeilemaan uutta?

Mene ja tiedä. Mikä päti talvisodassa pätee seuraavassakin Suomen sodassa-henki on vielä puolustusvoimissa vahvasti vallalla.

SPESIALISTIEN MAAILMA

Mutta Valkonen kirjoittaakin: "Me olemme spesialisteja, joitten kieltä maallikko ei yksinkertaisesti voi täysin ymmärtää eikä ajatuksenjuoksua tarkoin seurata." Näin on, mutta mielestäni se on valitettava, huolestuttava asia. Puolustusvoimissa pitäisi puhua sitä kieltä mitä kansa puhuu. Se olisi paljon turvallisempaa. □

MAANPUO JA SOSIALI- DEMOKRA

JUKKA SUVINIEMI

Viime numerossa aloitti everstiluutnantti Jukka Suviniemi kaksiosaisen kirjoitussarjan, jonka ensimmäisestä osasta jäi valitettavan erehdyksen vuoksi kirjoittajan nimi pois ja lisäksi siihen tuli väärä ingressi. Toivottavasti se ei pahemmin haitannut.

Jatkuvasti esiintyvä puolustuspolitiikan leimaaminen Neuvostoliiton vastaisuudeksi on halpamaista panettelua. Suomi voi toteuttaa vain turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa YYA-sopimuksen hengessä. Neuvostoliiton turvallisuustarpeet Skandinavian suuntaan ovat puolustuspoliittinen reallitetti.

Everstiluutnantti Jukka Suviniemi jatkaa SDP:n puolustuspolitiikan tarkastelua aluksi YYA-sopimuksen osalta ja lopuksi keskittyen puolustusvoimien sisäisen kehityksiperustan selvitteilyyn.

YYA-SOPIMUS JA PUOLUSTUSPOLITIikka

Hyvät ja luottamukselliset suhteet Neuvostoliittoon eivät koske vain ulkopolitiikkaa. YYA-sopimus on koko turvallisuuspolitiikan - siis myös puolustuspolitiikan - perusta.

Neuvostoliiton kannalta YYA-sopimus on - paitsi ulkopoliittinen suhteiden järjestely pienen naapurivaltion kanssa - ennenkaikkea turvallisuussovimus kriisivaiheen varalta. Sopimus korostaa puolustuspolitiikan tärkeyttä. Jos Suomi joutuu hyökkäyskohteeksi ja Suomen alueen kautta kohdistuu hyökkäysuhka Neuvostoliittoon, "Suomi uskollisena velvollisuuksilleen itsenäisenä valtiona tulee taistelemaan hyökkäyksen torjumiseksi. Suomi kohdistaa tällöin kaikki käytettävissään olevat voimat puolustamaan alueensa

navian suuntaan ovat puolustuspoliittinen realiteetti.

Eri yhteydessä ovat eräät SDP:n yksityiset jäsenet esittäneet mm yksipuolista aseistariisunutta, ammattiarmeijaa asevelvollisen puolustusvoiman tilalle, puolustuskyvyn rajoittamista. Tällaiset perusmuutokset voivat tapahtua vain YYA-sopimusta tarkistaen. todennäköisenä seurauksena puolueettomuusvaihtoehdon mitätöityminen. SDP:n turvallisuuspoliittista näkemystä tällainen spekulointi tuskin vastannee.

PUOLUSTUSVOIMAIN SISÄISEN KEHITYKSEN MYSTEERIO

SDP on korostaen ja äänekkäästi kiinnittänyt huomiota puolustusvoimain sopeuttamiseen muuhun yhteiskuntaan. Mikä on puolustusvoimissa väärin, mitä tavoitellaan, miten olisi korjattava, on kuitenkin jäänyt epäselväksi. Puolustusvoimia ei ainakaan voi moittia yhteistoimintahaluttomuudesta muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa.

Puolustusvoimat asettivat itse miltei välittömästi sodan päätettyä yhteistyötavoitteen muuhun yhteiskuntaan nähden. Tätä pyrkimystä on myös johdonmukaisesti toteutettu. Yhteistointi kunnallisella ja eri yhdistystoimintojen alalla on varsin pitkällä. Uskoisin, että myös valtionhallinnon alalla on toteutettu eri aloja tyydyttävät yhteistoimintajärjestelyt taloudellisten mahdollisuuksien puitteissa. Puolustusvoimain järjestämänä on yli 10 vuotta maanpuolustuskursseilla annettu kaikkien eri yhteiskuntapiirien arvostamaa, tasapuolista turvallisuuspolitiikan perusopetusta. Valitettavasti vain puolustusvoimain sisäisen kehityksen suuntaviivoja selvittelevä puolustuslaitoskomitea ei ole katsonut tätä puolta edes mainitsemisen arvoiseksi.

Puolustusvoimain toimikentässä ovat luonnollisesti määräävinä sen tehtävän edellyttämät erikoispiirteet. Sopeuttamisessa muuhun yhteiskuntaan on tietyt, tehtävästä johtuvat rajat. Puolustusvoimain tehtävänä on kouluttaa taistelijoita sodan varalta vaikeisiin kriisiajan olosuhteisiin. Puolustusvoimille ei voi sälyttää valtiojohdoista viihdytystehtävää. Asevelvollisuus on lakisääteisesti miespuolisille kansalaisille määritelty velvoite.

Lukuunottamatta määräraha- ja henkilökuntapuitteista johtuneita ilmeisiä epäkohtia, ei puolustusvoimien osalta ole pystytty esittämään oleellisia sisäisen kehityksen vinoutumia. Esimies - alaissuhdetta on puolustuslaitos itse kehittänyt sotien kokemusten perustalta nykyaikaisin perustein. Koulutuksellisesti arvostetaan puolus-

tusvoimat varsin korkealle. Mistä siten on kyse?

KANSAINVÄLISEN ÄÄRILIIKEH-DINNÄN TAVOITTEET PUOLUSTUSORGANISAATIOIDEN SUHTEEN

Ideologis-sotilaallisen vastakkaisuuden seurauksena käynnistyi 1950-luvun loppupuolella kaikissa läntisissä demokratioissa puolustusjärjestelyn vastainen liikehdintä. Pasifistiset, yhteiskunnan vastaiset anarkistit, eri aateperustalta toimivat yhdistykset suuntautuiivat lamaannuttamaan puolustusorganisaatiota ja horjuttamaan luottamusta niihin.

Upsalan yliopistossa 1960-luvun lopulla vaikuttaneen erään sosiologian dosentin ohjeita soveltaen puolustusvoimia lamautettaessa oli noudatettava seuraavia periaatteita: Esimies - alaissuhde on propagoitava luokkakantaiselle perustalle nostattamalla vastakohtaisuuksia puolustusvoimain eri henkilöryhmien välille, upseerit - aliupseerit, henkilökunta - varusmiehet, sotilaat - siviilitoimenhaltijat. Asevelvollisuuden suoritus on tehtävä eettisesti epäilyttäväksi, moraalisesti tuomittavaksi. Puolustusorganisaation ylläpitokustannuksia on paisutettava ja osoitettava ne kannattamattomiksi. Henkilökunnan toimintaolosuhteita on vaikeutettava turhauttaen heidän aloitteellisuutensa. Puolustusvoimat on osoitettava demokraattisen valvontajärjestelmän ulkopuolella olevaksi, taantumukselliseksi yksilön oikeuksien sortajaksi, esimiesten mielivallan temmellyskentäksi. Puolustusvoimain henkilökunnan keskinäinen solidaarisuus ja puolustusmoraali on murrettava luokittelemalla henkilökuntaa edistyksellisiin ja taantumuksellisiin, poliittisesti epäilyttäviin ja kehityskelpoihin. Poliittisilla nimityksillä on aiheutettava luottamuspulaa, tuettava pyrkyryyttä jne. jne. Hajoitustavoitteet toteutetaan politisoimalla puolustusvoimain toimintakenttä mahdollisimman täydellisesti.

Toiminnalliset suuntaviivat ovat tuttuja mm Varusmiesliiton kehitystä seuranneelle. Mutta valitettavinta on, että Parlamentaarisen komitean suosituksen asetettu Puolustuslaitoskomitea näyttää saaneen vaikutteita tältä pohjalta.

SDP:n puolustuspoliittinen kirjo ulottuu varmasti pasifisteista puolustusaktiiveihin. Mutta onko arvovaltaisen, kunnioitetun työväenpuolueen etujen mukaista, että sen puolustuspoliittiset augurit julkisuudessa ovat kirjon puolustuksenvastaiselta ääreläidältä.

SDP voi tietysti käyttää puolustusvoimia omien radikaaliensa lauhdutta-

koskemattomuutta maalla, merellä ja ilmassa..." (lainausmerkeissä oleva osa YYA-sopimuksen 1 artiklasta).

Sopimus mahdollistaa Suomen puolueettomuuspyrkimyksen, kuten johdantolauseessa todetaan. Tämän johdosta sopimuksessa Neuvostoliiton avunanto Suomelle on määritetty "tarpeen vaatimaksi". Hyökkäysuhkan toteamiseksi edellytetään neuvottelukoketus (2 artikla). Tässä kriisivaiheeseen liittyvässä neuvottelussa tulee keskeiseksi kysymykseksi juuri "tarpeen vaatima" avunanto.

Jos tarve muodostuu sitä suuruusluokkaa olevaksi, että Neuvostoliiton on harkittava esimerkiksi tukikohtatarpeita Suomen alueella, ei niiden toteutuessa Suomella ole juuri edellytyksiä puolueettomuuteen ja siten kriisin ulkopuolella pysyttävyyteen. Puolueettomuuden perusedellytykseksi kriisivaiheessa muodostuu de facto Suomen oma puolustuskyky.

Millään puolueella ei ole perusteita puolustuspolitiikan väheksymiseen. Puolueettomuudesta on helppo puhua syvän rauhantilan vallitessa. Kriisivaiheessa puolueettomuus voi toteutua puolustuspolitiikan keinoin eli ajoissa suoritetuilla maanpuolustusjärjestelyillä. Vastuu puolustuskysymyksestä kuuluu kaikille. Jatkuvasti esiintyvä puolustuspolitiikan leimaaminen Neuvostoliiton vastaisuudeksi on halpa maista panettelua. Suomi voi toteuttaa vain turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa YYA-sopimuksen hengessä. Neuvostoliiton turvallisuustarpeet Skandi-

jana ja kypsyttäjänä vastuunalaisiin poliittisiin tehtäviin. Hankalياهو nä-mä olisivat puolueen sisällä tai ammattiyhdistysliikkeessä temmeltäessä. Vaikeaksi osoittautuneen jälkipuberteetin tultua ohitetuksi he saattavat oppia jopa kantamaan poliittista vastuutakin. Mutta puolustuspoliittisten edustustehtävien uskominen politiikan kokelaille ja kandidaateille osoittaa myös puolueen puolustuspolitiikan arvostustasoa. Nykyjärjestelyllä SDP:n puolustuspoliittinen uskottavuus järkky. Toivottavasti tulevaisuudessa puolueen edustustehtäviin puolustuspolitiikan sektorilla käytetään myös vähän kokeneempia poliitikkoja.

PUOLUSTUSVOIMIEN POLITISOINTI ON ARVELLUTTAVAA

Kun puolustusvoimat vapaussodan -kansalaissodan jälkeen saivat oikeudellisen toimintaperustan, vakinaisessa palveluksessa olevien upseerien ja aliupseerien puoluepoliittista osallistumisoikeutta rajoitettiin. Kantahenkilökunnalla ei ollut edes äänioikeutta valtiollisissa vaaleissa. Kunnallispolitiikkaa eivät rajoitukset koskeneet. Toisen maailmansodan jälkeen henkilökunta sai äänestyoikeuden, mutta poliittiseen puolueeseen kuuluminen ja ehdokkaaksi asettuminen jäivät edelleen kielletyksi. Nykyisellään asevelvollisuuttaan suorittavien varusmiesten sekä reserviläisten osalta poliitikointi kasarmeissa on kiellettyä, poliittisiin tilaisuuksiin voi osallistua siviilipuvussa, julkisiin esiintymisiin on saatava esimiehen lupa, ehdokkaaksi asettuminen on mahdollista, sotilaallisen kurin edellyttämä kuuliaisuusvelvoite rajoittaa asevelvollisuutta suorittavan puolustusvoimain vastaista esiintymisoikeutta.

Perustelut tehdyille järjestelyille silloin olivat selvät. Puolustusvoimien epäpoliittisuudella haluttiin estää ennalta puolustusvoimain puuttuminen poliittiseen toimeenpanovaltaan. (Vrt tänä päivänä Kreikka, Chile). Puolustus-kysymys haluttiin kohottaa poliittisten erimielisyyksien yläpuolelle, koska kriisivaiheessa puolustuspoliittinen yksimielisyys oli oleellisen tärkeää. Armeijan sisäinen yhtenäisyys nähtiin mahdolliseksi vain, jos se toimii epäpoliittisena. Johtajavaltaisessa järjestelmässä poliittiset vastakohtaisuudet johtavat poliittiselta perustalta toimittaessa henkilöpolitiikassa suosikkijärjestelmään pätevyyden ja virka-asioiden kustannuksella. Armeijan politisoituminen aiheuttaa asevelvollisuuden suorituksessa poliittista eriarvoisuutta.

Nämä tekijät nähtiin silloisissa rat-

kaisuissa keskeisiksi. Myös SDP kannatti silloin armeijan epäpoliittisuutta. Järjestely oli onnistunut. Suomessa ei kehitys johtanut diktatuuriin, kuten miltei kaikissa muissa ensimmäisen maailmansodan jälkeen itsenäistyneissä pienissä maissa. Toisen maailmansodan vaiheissa armeija oli ehyt ja yhtenäinen. Puolustuspoliittisen yksimielisyyden perustana oli armeijan epäpoliittisuus. Poliittisesti jakautunut kansa kykeni vaaran uhatessa tiivistämään rivinsä.

Ovatko nyt sitten olosuhteet oleellisesti muuttuneet? Poliittinen mielipiteen muodostus pyritään tänä päivänä ehkä entistä selvemmin luomaan luokkavastakohtaisuuksien pohjalle. Yleislakkovaiheisiin on toistuvasti liittynyt vallananastusuhkauksia. Aikaisemat perustelut pätevät yhä armeijan politisoitumisen rajaamisessa. SDP ja muut puolueet ovat tässä kysymyksessä paljon merkittävämmän ratkaisun edessä kuin on uskottu. Puolustus-kysymyksen poliittisuutta ei kukaan aseta kyseenalaiseksi. Puolustusvoimien politisoituminen on askel tuntemattomaan ja sen vaikutukset ovat erittäin laaja-alaisia.

PUOLUSTUSVOIMIEN PARLAMENTAARINEN VALVONTA

Politisoimista on perusteltu mm sillä, että puolueiden näin lisääntyvä mielenkiinto puolustusvoimiin tulee vaikuttamaan myönteisesti puolustusvoimien kehittämiseen. Eräät innokkaat väläyttelevät näköaloja, jossa puolueet kilpailevat perushankintamäärärahojen puoltamisesta. Nykyoltilan sanotaan todistavan, että puolueilla ei ole mielenkiintoa puolustusvoimien kehittämiseen, koska puolustusvoimat eivät ole eduskunnan ja sen kautta puolueiden valvonnassa.

Parlamentaarisena valvonnan ja vaikutusmahdollisuuksien laajentamiseen puolustusvoimien piirissä on tuskin esteitä. Parlamentaarisena puolustuskomitean yhteydessä saadut kokemukset ovat myönteisiä.

Mutta tämä valvonta ja vaikutusmahdollisuus on toteutettavissa muutenkin kuin politisoimalla puolustusvoimat. Olen aikaisemmin esittänyt puolustus suunnitelukunnan asettamista. Se voisi olla kokoonpanoltaan parlamentaarilla pohjalla. Toisena vaihtoehtona on puolustusasiavaliokunnan tehtäväkentän tarkistaminen ja sen vaikutusmahdollisuuksien laajentaminen. Puolustusvoimat ovat varmasti osallisena kehitettäessä puolustus-kysymyksen käsittelyyn, informaatioon ja päätöksentekokoneiston käynnissä pitämiseen liittyvää organisaatiota. Puolustusneuvostoorganisaatio

nykyisellään ei ole vastannut odotuksia.

Puolustuslaitoskomitea on I osamietintönsä perusteella suhtautanut varsin pintapuolisesti työhönsä. Äärii-kehinnän yksipuolinen iskulausefraseologia on vaikuttanut sen toimintaan liian paljon. SDP voinee komiteaedustuksensa kautta ja omalta osaltaan olla myötävaikuttamassa, että komitea jatkossa tulee keskittymään ennakoasenteista vapaalle tutkimustasolle. Tällöin sen työllä tulee olemaan myös todella merkitystä puolustusorganisaatiomme kehittäjänä.

SDP:n PUOLUSTUSASENTEET

Puolustus-kysymyksen kehittäjänä SDP on avainasemassa. Parlamentaarinen pohja ilman SDP:n myötävaikutamista puolustusvoimien kehittämiseksi jää liian suppeaksi. Turvallisuuspolitiikka on keskeisessä asemassa meidän valtiollista tulevaisuuttamme ajatellen. SDP ei voi vastuullisena, arvovaltaisena puolueena paeta puolustuspoliittisia velvoitteitaan politisoimien ja sisäisen kehityksen propaganda-verkon taakse.

Kylkiraudan joulukuun numeron kirjoituksessa päätoimittaja Burman mainitsi, että SDP tulee hallituspuolueena vaikuttamaan edessä olevassa puolustusvoimien ylimmän johdon nimityskysymyksessä edistyksellisten henkilöiden hyväksi. Koko puolustusvoimien henkilökunta toivoo samaa, kunhan edistyksellisyys vain määritetään rakentavalta pohjalta.

Sensijaan poliittisen pyrkyri- ja suosikkijärjestelmän edelleen kehittämisen koituu sekä puolustusvoimille että SDP:n vaikutusvallalle vahingolliseksi. Vain sisäisesti ehyt puolustuslaitos palvelee turvallisuuspolitiikkamme tavoitteita. SDP:n kannatus - ja sen mukana tuleva vaikutusvalta puolustusvoimien henkilökunnan keskuudessa voi rakentua vain puoleen myönteiseen puolustuspoliittiseen ratkaisuun. Puolustusvoimien henkilökunta on yhteiskunnallisesti niin valveutunut, että vain heikot haksahavat hämäräperäisiin houkutuksiin.

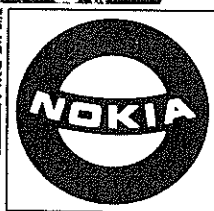
Puolustusvoimien henkilökunta on myös sosiaalisesti valveutunut. Huolenpito alaisista on oleellinen osa sotilaallisesta johtamistoiminnasta. Yhtymäkohdat SDP:n yleisiin tavoitteisiin ovat ilmeiset. Edellytykset SDP:n kannatuksen laajenemiselle puolustusvoimien piirissä ovat olemassa, mutta vain Parlamaaarisen puolustuskomitean yhteydessä alkaneen myönteisen puolustuspolitiikan seurauksena, ei houkutuksilla eikä hajoita ja hallitse harhautuksilla. □

moni- puolinen

Työskentelemme monella alalla ja työmme tulokset palvelevat sekä yksityisiä ihmisiä että koko yhteiskuntaa. Aina ei osuuttamme edes huomaa pintapuolin katsottuna. Mutta tärkeää meille ei olekaan näkyvässä olo vaan se, että osuutemme palvelee moitteettomasti kokonaisuutta.

Arvojärjestykseen emme töitämme aseta. Pienikin tehtävä on mielestämme tärkeä. Ehkäpä tästä johtuu, että työmme tulokset liittyvät niin monipuolisesti suomalaisten jokapäiväiseen elämään.

**PUUNJALOSTUS KUMITEHDAS
KAAPELITEHDAS ELEKTRONIikka**

UPSEERI - METSÄSTÄJÄ - RIISTANHOITAJA

Primo-riistapelto

MAUKAS JA ARVOKAS REHULISÄ MAITTENNE RIISTALLE

1	Marraskuunkaali					
2	Talvikaali-naurisseos					
3	Peuran herkku					
4	Riistakaali, kesäkylvetty					
5	Peltolintusekoitus					
6	Laidun- ja heinäsekoituksia					

Syödään hyvin mielellään

Syödään mielellään

Syödään

Toimitusmyynti keskusliikkeiden kautta

OY SVALÖF SUOMI AB

Arkadiankatu 12 A 4 00100 Helsinki 10

- 1. MARRASKUUNKAALI**
Yksivuotinen kaalikasvisekoitus, joka sietää kylmää ja lunta.
- 2. TALVIKAALI-NAURISSEOS**
Yksivuotinen kaalisekoitus, vastustuskykyinen rikkaruohojen suhteen.
- 3. PEURANHERKKU**
Sekoitus sisältää kestäviä kaalilajeja ja salaattikasveja.
- 4. RIISTAKAALI, KESÄKYLVELTY**
Talvehtiva yksivuotinen kaalikasvi- ja laidunruis-sekoitus.
- 5. PELTOLINTUSEKOITUS**
Yksivuotinen siemeniä tuottava retiisi- sekä naurissekoitus.
- 6. LAIDUN- JA HEINÄSEKOITUKSIA**
Monivuotinen sekoitus apila- ja ruoholajeja.

ESKONEN

Ensivaikutelma on ratkaiseva, sanovat psykologit. Meidän ensivaikutelmamme Suomen armeijasta tukee tätä käsitystä. Ensikosketuksemme kenttäharmaaseen sattui toki sangen ankeaan aikaan. Nimittäin keskellä talvisodan tammipakkasia, jolloin lykkäystä saaneet asevelvolliset kutsuttiin suorittamaan ”pyhää velvollisuuttaan isänmaata ja kansaa kohtaan”, kuten siihen aikaan oli tapana sanoa.

Palvelukseenastumispäivä oli todella rautainen. Pakkasta Etelä-Hämeessäkin peräti 40 astetta. Moni kaupunkilaispoika palellutti sinä päivänä varpaansa ja korvansa, patiineihin ja lierihattuun kun oli sonnustautunut, vaikka käsky oli toki hankkia ”talviolosuhteisiin sopivat varusteet”. Vaan mistäpä ne varusteet ja mistä ne rahat jotka varusteiden hankkimiseen olisi tarvittu? Oli mentävä niillä, mitkä päällä olivat. Jos se ei monen kohdalla ollut todellakaan paljon.

No, pakkasta vastaan suomalainen on aina pärjännyt. Ei se mieltä masentanut. Eikä varsinaisesti edes se sotilaskomento mikä sitten seurasi. Yritettiin näytellä ”demokratiaa”. Jopa niin pitkälle, että ryhmänjohtajan teitittely palveluksen ulkopuolella oli kiellettyä! Ryhmänjohtajat kun olivat hekin pystymetsästä elikkä samasta saapumiserästä poimittuja, suojeluskunnissa sotilaallisen oppinsa aakokset tavaille alokkaita.

Vaan sitten tuli se, mitä tarkoitamme ratkaisevalla ensivaikutelmalla. Oltiin Lammilla, kissoistaan kuulussa Vilkkilän kylässä, tarkemmin sanoen kylän kansakoululla, josta oli tehty koulutuskeskuksen kasarmi. Yhtenä kauniina päivänä jaettiin kaikki miehet vuohiin ja lampaisiin. Oikealle puolelle kerättiin suojeluskunnissa olleet, vasemmalle puolelle tähän kaartiin koskaan kuulumattomat. Ja sitten oikeanpuoleisille lyötiin käteen passitus alipuseerikouluun. No, ei se mitään. Monen mieli ei siihen höykkyyn palautkaan. Mutta ehtoohämärissä, kun koululaisten äänet jo olivat vaienneet maisemasta, kulki komppanianpäällikkö, muuan luutnantti, pitkin kansakoulun käytäviä ja julisti:

— Nyt ei komppaniaan jäänyt enää yhtään fiksum miestä!

Ja tämä tapahtui keskellä talvisotaa, jolloin kaikki niin puhuvat kuin kirjoittavatkin propagandaa-ämyrit oli pantu huutamaan kuinka vuoden 1918 juopa oli nyt lopultakin umpeen murattu! 25-vuotiaana syyttömästi Riihimäen Hirsimäellä tapetun punakaartilaisen poika sai silloin todella munaskuihin saakka sattuvasti tuta, mikä oli Suomen armeijan kanta punakaartilaisien jälkeläisiin.

Eikä tätä käsitystä ole tarvinnut tähän päivään mennessä tarkistaa.

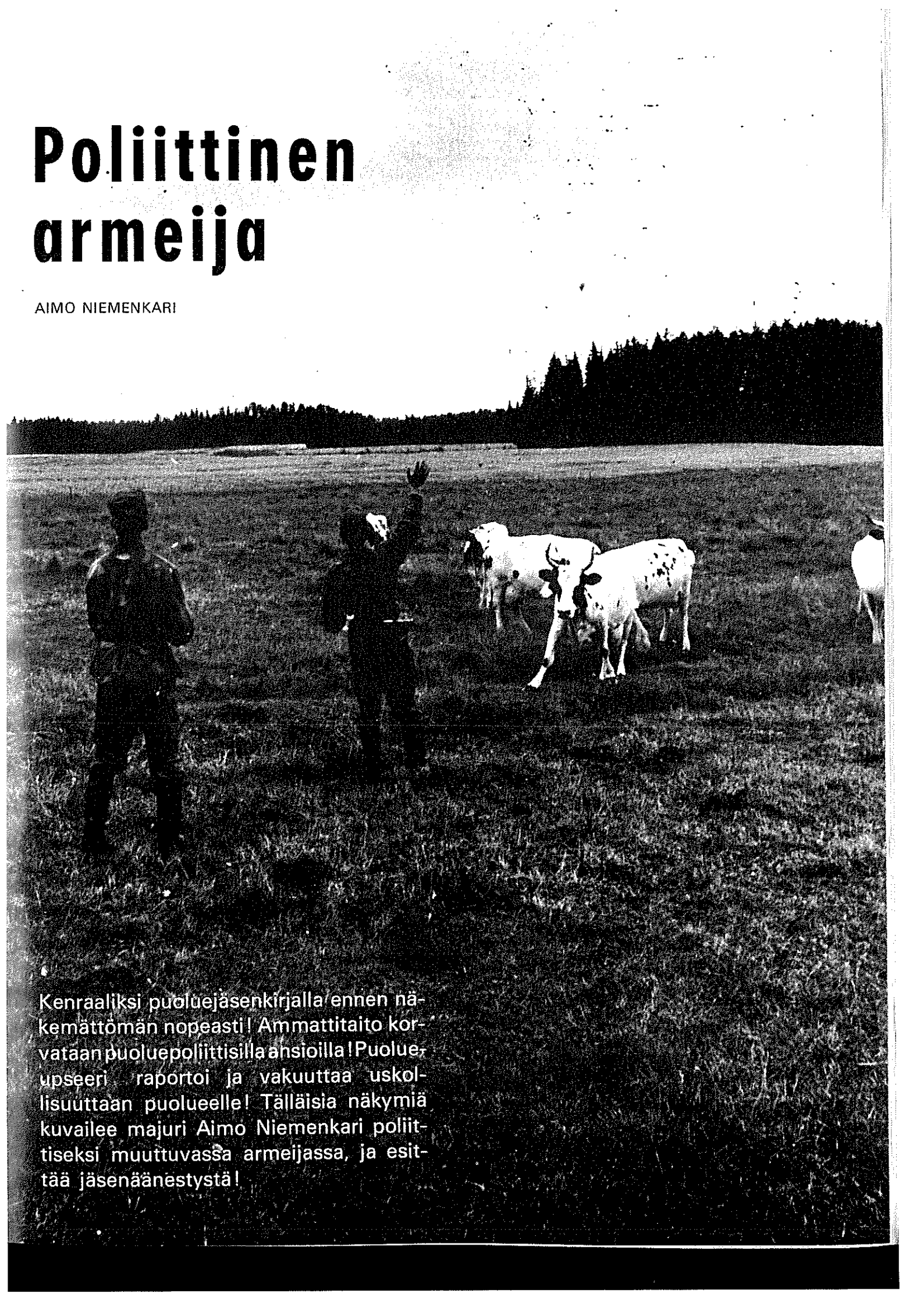
Kun kenraalimajuri Jorma Järventaus sanoo Antero Laineen tämän lehden numerossa 3/73 siteeraamassaan lausunnossa mm. että ”Esimiesten ja

alaisten väliseen keskinäiseen luottamukseen ja arvontoon perustuva mehenki, joka on kaiken kasvatuksen perusta, on säilynyt puhdaspiirteisänä Neuvostoliiton sotilaskoulutuksessa”, niin me emme tätä yhtään epäile emmekä ihmettele. On selvää, että keskinäiseen arvontoon ja luottamuksen perustuvat ihmissuhteet ovat mahdollisia luokattomassa yhteiskunnassa aina niin siviili- kuin sotilastehtävissäkin. Sosialismi jo itsessään asettaa ihmisen sinänsä kaikkien arvojen yläpuolelle ja ihmisten yhteisen edun kaikkien muiden etujen edelle. On helppo yhtyä Antero Laineen ajatukseen siitä, että puolustuslaitos olisi helpompi hyväksyä, jos yhteiskunta olisi vailla niitä (luokka)eroja, jotka meillä paljastuvat aina, kun alokaskomppania pannaan riviin. Nykyisin se ei taida enää käydä yhtä suorasukaisesti kuin talvisodan aikana Lammin alokaskomppaniassa, mutta kyllin selvästi vieläkin.

Luokkayhteiskunta on tehnyt Eskosta pasifistin. Se ei kuitenkaan merkitse sitä, ettemme voisi ottaa kantaa maanpuolustukseen. Ainakin teoriassa. Ajattelemme, että olisi kenties helppoa puolustaa yhteistä isänmaata, mutta puolustaa maata (tai paremmin yhteiskuntajärjestelmää), jossa on tullut valtaapitävien luokkien taholta leimatuksi isänmaan petturiksi yksinomaan poliittisten mielipiteittensä vuoksi, on vaikeata, ellei peräti mahdotonta. □

Poliittinen armeija

AIMO NIEMENKARI

Kenraaliksi puoluejäsenkirjalla ennen näkemättömän nopeasti! Ammattitaito korvataan puoluepoliittisilla ansioilla! Puolueupseeri raportoi ja vakuuttaa uskollisuuttaan puolueelle! Tällaisia näkymiä kuvailee majuri Aimo Niemenkari poliitiseksi muuttuvassa armeijassa, ja esittää jäsenäänestystä!

Viime vuosien näkyvimpiin kehityspiirteisiin suomalaisessa yhteiskunnassa kuuluu sen eri yhteisöjen voimakas politisoituminen. Puolustusvoimat on toistaiseksi pidetty puoluepoliittisen valtataistelun ulkopuolella. Mutta lehti on kääntymässä. Kantahenkilökunnallekin on alettu vaatia oikeutta osallistua puoluepoliittiseen toimintaan. Vaatimukset ovat pääosin tulleet puolustusvoimien ulkopuolelta. Mm Varusmiesliitto vaatii tätä oikeutta. Yksikään poliittinen puolue ei ilmeisesti vastusta ajatusta.

Hallitus antoi v 1972 eduskunnalle lakiesitykset, joiden tarkoituksena on puoluepoliittisen toiminnan salliminen kantahenkilökunnalle. Samaa asiaa esittää myös ns Dufholmin komitea, joka jätti I osamietintönsä 18. 6. 1973. Komiteankin epäilemien haittavaikutusten estämiseksi mietinnössä esitetään eräitä näennäisrajoituksia. Komitean upseerijäsenet ovat liittäneet mietintöön eriväen mielipiteen lähinnä puoluepolitiikan osallistumista säätelevien rajoitusten osalta, joita he pitävät riittämättöminä.

NOTKEITA KUMARRUKSIA JÄSENKIRJA KÄDESSÄ

Puolueet tuntuvat todella haluavan sotilaat mukaan politiikan tekon. Tätä pidetään niin tärkeänä, ettei komitea ole välittänyt perusteellisesti selvittää niitä haittavaikutuksia, joita puoluepolitiikan tulo puolustusvoimiin tuo mukanaan. Komitea ei ole selvittänyt edes sitä, kuinka suuri osa päällystöstä yleensä haluaa päästä rakentelemaan virkauraansa politikoinnilla.

On vaikeata ymmärtää, mitä todellisia etuja puolueet laskevat saavuttavansa pakottamalla ammattisotilaat mukaan puoluepolitiikkaan. Sillä pakko-osallistumiseen muutos meidän oloissamme johtaa mm siksi, että poliittinen koulutus tai puoluepoliittinen kokemus tulisivat korvaamaan sotilallisia ansioita jossain määrin uralla menestymiseen vaikuttavana tekijänä. (Mietinnössä tämä asia tuodaan julki ovelasti kiertäen..." poliittinen koulutus tai puoluepoliittinen kokemus eivät saisi olla sotilallisia ansioita korvaavia merkittävävämmässä määrin")

Armeijan politisoituminen tapahtuisi lain muutoksen jälkeen seuraavasti: Muutama eversti kumartaisi uunituore jäsenkirja kädessään notkeasti sellaista puoluetta, joka pystyy - siviilissäkin - palkitsemaan nimityksin puolueelle tehdyt palvelukset. Ylennys kenraaliksi seuraisi ehkäpä ennen näkemättömän nopeasti. Syrjäytetyt lunastaisivat kilvan jäsenkirjoja laskeskellen, minkä puolueen vuoro on täyttää seuraavaksi avautuvat virat. Poliittisesti sitoutumattomat jäisivät syrjäytetyik-

si tai ainakin jälkeen valvutuneemmista tovereistaan. Joka epäilee väitettäni, seuratkoon hetken virkojen täyttämismenettelyä siviilissä, jossa ensimmäinen kysymys usein on: "Mihin puolueeseen kuulutte?" eikä niinkuin outo luulisi "Saanko nähdä todistuksenne?"

AMMATTITAIIDON HEIKENTYMINEN

Näytelmän "Kuinka armeija poliitoidaan?" II näytös seuraisi, kun poliittiset kenraalit, everstit jne kilpailisivat puolueensa aseman vahvistamiseksi viemällä nuorempia puoluetovereitaan eteenpäin. Tässä leikissä olisi meidän itse kunkin tarkkaan laskettava puoluepoliittiset suhdanteet palveluspaikassaan, jottei toteaisi jäävänsä sivuun hyödyttömällä, sinänsä toki kunniaakkaalla maininnalla "pätevä ja ansioitunut ammattisotilas, mutta yhteiskunnallisesti valvutumaton" ts "ei ole meidän puolueen miehiä".

Nykyisessäkin ylennysjärjestelmässä on varmasti puutteita ja ylimpiä virkoja täytettäessä puolueiden sana painaa. Kuitenkin kiello puoluepolitiikkaan osallistumisesta hillitsee ainakin jonkin verran kenraalikandidaatteja käymästä kauppa puolustusvoimien eduilla. Nykyisen koulutus - pätevyys periaatteelle rakentuvan ylennysjärjestelmän osittainkin korvaaminen puoluepoliittisilla ansioilla heikentäisi varmasti ammattitaitoa. Olisi nimitäin typerää suorittaa vaativia kursseja, jos saman tai paremman hyödyn saa osallistumalla puolueiden seminaareihin.

Armeijassa alainen-esimies suhde ja siihen liittyvä kuri poikkeavat siviililämän vastaavista. Henkilöiden välisiä kitkatekijöitä on, kuten kaikissa muissakin yhteisöissä. On varmaa, että puoluepoliittisten ristiriitojen tulo keskuuteemme, toisi mukanaan aivan uusia kitkatekijöitä, jotka eivät voisi olla heikentämättä suhteiden hoitoa työtovereihin, sekä alaisiin että esimiehiin.

PUOLUEUPSEERI JA PUOLUE
Dufholmin komitean luettelemista kantahenkilökunnan puoluepoliittisista osallistumisista puoltavista näkökohdista vain yksi on todella tärkeä ja komitean kannanottoa tukeva. Kantahenkilökuntaan kuuluva saisi oikeuden olla ehdokkaana valtiollisissa vaaleissa, kuuluu poliittisiin puolueisiin ja osallistua puoluepolitiikkaan. Jos kävisi kuten muissa pohjoismaissa, voisi 1 - 2 upseeria päästä kansanedustajaksi. Meidän etujemme kannalta tällä ei olisi mitään merkitystä, sillä kansanedustaja äänestää eduskunnassa nykyään niinkuin puolue káskee, tai muodostaa uuden puolueen!

Eräät komitean esittämistä puoltavista näkökohdista ovat pelkkää sanahelinää, muutamat ovat suorastaan

omituisia. Puutun vain jälkimmäisiin. Komitea väittää, että mahdollisuudet seurata yhteiskunnallista kehitystä paranevat. Kuinka sitoutuminen puolueeseen parantaisi henkilöstön mahdollisuutta seurata yhteiskunnallista kehitystä? Uskallan väittää, että puoluepolitiikkaan sitoutumaton ihminen pystyy paljon tasapuolisemmin ja mallillisemmin suhtautumaan yhteiskunnassa vaikuttaviin virtauksiin kuin puolueen jäsen, jolle puolue usein sanoo, miten on otettava kantaa jopa vastoin omaa vakaumusta.

Komitean näkemys, että informaatio kulkeutuisi paremmin ja kantahenkilökunnan sekä poliittisten puolueiden välinen vuorovaikutus laajenisi, on varmasti oikea. Täytyisihän puolueupseereiden käydä saamassa ohjeensa ja jättämässä raporttinsa sekä vakuuttamassa uskollisuuttaan Puolueelle.

SOSIAALINEN TAUSTA TASOITTUNUT

On vaikea komitean tavoin uskoa, että puolustusvoimien poliittiseen tasapuolisuuteen kohdistuvat epäluulot tällöin vähenisivät. Komitea on selvittänyt upseereiden sosiaalista taustaa ja sen kehitystä. Isän sosiaalisen kerrostuman mukaan ryhmiteltynä jako on seuraavanlainen:

	v 1921	v 1967
— ylin sosiaaliryhmä	38 %	12 %
— keskiluokka	41 %	62 %
— talonpojat	14 %	13 %
— työväestö	4 %	14 %
— (tieto puuttuu)	3 %	

Ylimmän sosiaalisen kerrostuman suhteellisen osuuden pienentyessä on keskiluokasta ja työväestöstä lähteneiden upseerien osuus kasvanut. Verrattuna muihin yhteiskuntamme johtaviin ryhmiin on upseeriston sosiaalinen tausta nykyisessä yhteiskunnassa huomattavasti muiden taustaa matalampi. Tämä on osaltaan helpottanut poliittisten ennakkoluulojen vähentämistä puolustuslaitoksen kantahenkilökunnan ja poliittisen vasemmiston välillä.

Edellä oleva on lainaus komiteamietinnöstä. Kehityksen suuntaa ei liene tarpeen pyrkiä muuttamaan. Henkilökunnan ryhmittymisen puoluepoliittisiin tunnuksiin joidenkin puolueiden riveihin tuo epäluuloa toisaalla.

Komitea on nähnyt muissa pohjoismaissa saadut kokemukset myönteisinä. En tiedä, mistä komitea on tietonsa saanut. Minulla oli tilaisuus Ruotsissa pidetyillä YK-kursseilla keskustella muiden pohjoismaiden upseereiden kanssa. Useimmat heistä pitivät melkäläisten oikeutta olla riippumattomia puolueista etuna eikä haittana.

Edellä esittämieni puoluepoliittisesta osallistumisesta mahdollisesti seuraavien haittavaikutusten lisäksi on komiteakin kirjannut mm seuraavat:

— Kansalaisten käsitys puolustuslaitoksen asemasta valtion yhtenäisyyden ja turvallisuuspolitiikan ilmauksena heikkenisi

— kansalaisten luottamus puolustuslaitoksen valmiuteen toteuttaa valtionjohdon antamat tehtävät vähenisi

SOTILAS ON TIENNYT MIHIN RYHYTYÄ

Komitea ei ole katsonut mahdolliseksi ryhtyä arvioimaan poliittisen toiminnan sallimisesta aiheutuvien myönteisten ja kielteisten tekijöiden keskinäisiä painosuhteita, vaan katsoo periaatteessa, että myönteiset näkökohdat ovat kokonaisuutena kielteisiä painavammat. Tällainen asennoituminen tutkittavaksi annettuun tehtävään osoittaa selvästi, että komitean enemmistö on jo ennakkoon päättänyt tuoda politiikan armeijaan haittavaikutuksista ja henkilökunnan mielipiteistä välittämättä.

Kukaan ei liene niin sinisilmäinen, että uskoisi poliittisten puolueiden tunkevan puolustusvoimiin kantahenkilökuntaa tukeakseen. Kysymys on puolueiden välisestä valtataistelusta, jota käydään yhteiskuntamme kaikilla aloilla. Voi vain toivoa, että puolueen hyöty on todella niin suuri, että seurauksista välittämättä vedetään poliittisesti sitoutumaton kantahenkilökunta puoluepoliittisiin ristiriitoihin. Ulkopuolisten on myös turha valittaa sotilailta puuttuvaa oikeutta puoluepoliittikoitiin. Ryhtyessään sotilaaksi jokainen varmasti tietää luopuvansa tästä kyseenalaisesta oikeudesta. Jos valinta myöhemmin kaduttaa, voi kirjoittaa eropaperin, siirtyä siviiliin paremmille palkoille, kuten monet tekevätkin, ja ryhtyä politikoimaan.

Olen esittänyt varsin kärjistetyksi niitä haittatekijöitä, joita puoluepolitiikan tulo keskuuteemme saattaa tuoda mukanaan. Muutoksesta olisi jokapäiväisen elämän ja työskentelyn kannalta enemmän haittaa kuin hyötyä. Puolustusvoimien lojaalisuuteen laillisille poliittisille päätöksentekijöille ei muutos vaikuttane. Tässä suhteessa armeijamme perinteet ovat niin vahvat, että ne kestävät yli puolueuskollisuuden vaatimusten.

KUKA SUORITTAISI JÄSEN- VANESTYKSEN?

Vähin, mitä voitaneen vaatia, on, ettei uudistusta suoriteta, jos päällystön selvä enemmistö sitä vastustaa. Upseeriliitto ei ole kysynyt jäsenkunnan mielipidettä. SAK:n ammattiliitot eivät ryhdy yleensä lakkoon kysymättä jäsentensä mielipidettä. Esim. Metalliliitto, jossa lienee 100 000 jäsentä, kyysi viimekertaista työtaistelua käydessään useita kertoja äänestäen jokaisen jäsenensä mielipidettä.

Palveluksessa olevia upseereita on noin 2 500. Ei ole kustannus- eikä edes järjestelykysymys, jos tästä asiasta kysytään upseereiden mieltä. Kadettikuntakin voi sen tehdä. On varmaa, että enemmistö kadettiupseereista ei halua mukaan puoluepolitiikkaan. Kadettikunnan kysely, johon vastasi yli 800 upseeria, osoitti, että 90 % vastusti politiikan tuloa ja vain 6% kannatti. Jos esim 80 % upseereista ei halua puoluepolitiikkaa puolustusvoimiin, on vaikea uskoa, että puolueetkaan täysin häikäilemättä jättäisivät mielipiteen kuulematta. Aliupseeriliittohan on varauksetta asettunut tukemaan Dufholmin ehdotusta. Koska se ei varmasti ole tehnyt esitystään selvittämättä jäsentensä mielipiteitä, olisi kiinnostavaa kuulla kuinka suuri on se vähem-

mistö, joka ehdotusta vastustaa. Olen keskustellut asiasta monen arvostamani toimiupseerin kanssa ja useimmat suhtautuivat puoluepolitiikan tuloon varsin varauksellisesti.

Puoluepoliittisten ansioiden tulo yhdeksi ylennysjärjestelmän perusteeksi koskettaa jokaista upseeria ja muuttaa nykyistä järjestelmää niin radikaalisti, että yleinen jäsenäänestys upseereiden keskuudessa olisi jo oikeusturvan takia suoritettava. Jos enemmistö haluaa puoluepolitiikkaan, niin mennään yrittämään puolueiden valtausta. Mutta jos selvä enemmistö (esim 2/3) vastustaa, niin pyydetään, että puolueet antavat maidan jäädä valtataistelussa ulkopuolelle. Silläkkin uhalla, että joku upseeri näin menettää kenties jo valmiiksi puhumansa nimityksen. □

SUOMEN SOTILASPSYKOLOGINEN SEURA ry 25 vuotta

Suomen Sotilaspsykologinen Seura vietti 26. päivänä maaliskuuta 1974 25-vuotisjuhlaa Helsingissä.

Seura sai alkunsa psykologiasta ja sen lähisukuisista tieteistä kiinnostuneiden tutkijoiden ja upseerien keskustelupiiristä. Normaalin kokoustoiminnan lisäksi Seura on pyrkinyt erilaisin aloittein vaikuttamaan sotilaspsykologian tunnetuksi tekemiseen puolustusvoimissa. Seuran ensimmäinen puheenjohtaja ja nykyinen kunniapuheenjohtaja on professori Kai von Fieandt.

Seuran kokouksissa käsitellyistä aiheista sekä Seuran aloitteesta syntyneistä tutkimuskohteista mainittakoon puolustusvoimien mielenterveysongelmat sekä suomalaisen sotilaan soveltuvuuteen, kasvatukseen ja koulutukseen liittyvät kysymykset.

Suomalaiseen sotilaaseen sekä maanpuolustukseen kohdistuva tutkimustyö kaipaisi Seuran mielestä edelleenkin tuntuva tutkimusapua. Tämän vuoksi Seura tulee jatkamaan työskentelyään, jotta myös Henkisen Maanpuolustuksen Komitean mietinnössä esitetty Sotilaspsykologian tutkimuslaitos saataisiin muodossa tai toisessa toteutetuksi.

Suunnitelmallista
henkivakuutuspalvelua

SUOMI-SALAMA

Puolesta - vastaan osasto on saavuttamassa melkoisen suosion. Tällä kerralla taitetaan peistä sanan voimalla politiikasta erityisesti, mutta myös siviilien ja sotilaiden välisistä suhteista puolustusvoimissa sekä Pauli Toikan ajatukset ovat saaneet kynäilijät liikkeelle.

Toimitus esittää kainon toivomuksen kirjoittajille, ettei kilometrien pituisia juttuja lähetettäisi. Niitä on pakko saksia tilan puutteen takia. Eikä se ole miellyttävää sen enempää toimitukselle kuin kirjoittajillekaan.

SOTILAIDEN JA SIVIILIIEN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

SAKARI ROKKA

Kylkiraudan n:assa 4/73 Antti Pelkola jakelee vastineita eri henkilöille. Samalla kun hän katselee karvaasti duunarin korkeaa ansiotasoa, hän epäilee puolustuslaitoksen siviilitoimenhaltijoita kadehtijoiksi. Varsin erikoislaatuista logiikkaa. Kirjoittajien käsitykset sotilaiden ja siviilien oikeuksista ja velvollisuuksista kaipaavat hieman oikeisuutta.

Ensiksi on kysyttävä, mistä lähtien siviilitoimenhaltijat ovat vapautetut velvollisuuksistaan, kuten AP:n kirjoituksesta voisi päätellä. Juuri velvollisuudet ovat korostetusti jääneet jäljelle, kun oikeuksia on kavennettu.

Puolustuslaitoksen siviilihenkilöiden liikunnantarpeesta en lähde kiistelemään, mutta kun AP epäilee naisten kykyä selvityä kuntosuorituksista, on syytä muistaa vanha totuus, että nainen on miestä kestävämpi ja sitkeämpi. Kaikissa fyysistä kuntoa vaativissa lajeissa on naisilla luonnollisista syistä omat sarjansa.

Siihen seikkaan, ovatko siviilit yleisen vastapainona valmiita vastaanottamaan koulut ja kurssit, ei voida ottaa kantaa, ennen kuin tällainen valinnan mahdollisuus tarjotaan. AP katsoo koulu- ja kurssitoiminnan rasitteeksi. Eikö koulutus ole sotilaan karräärille välttämätöntä henkisen pääoman kartuttajana, jolla on myös tärkeä taloudellinen merkitys. Pysyäkseen ammatillisesti ajan tasalla myös siviilitoimihenkilön on käytävä kursseja. Tällaisesta lisäpätevoitymisestä hyöty menee kokonaan työnantajalle.

Siirtymisvelvollisuus koskee täysimääräisenä vain SKK:n ja esiupeerikurssin suorittaneita upseereita eräin poikkeuksin. Esim ali (toimi-)upseerit jäävät käytännössä siirtopakon ulkopuolelle. Joukon tai toimipaikan siirron ollessa kyseessä siirtymisvelvollisia ovat kaikki viran- ja toimenhaltijat. Allekirjoittanut on puolustuslaitoksen siviilitoimessa ollessaan joutunut tämän takia kahdesti muuttamaan paikkakuntaa.

Leiri- ja sotaharjoitukset eivät ole yksinomaan sotilaiden luontaisetu, vaan ne kuuluvat tietyissä toimipaikoissa myös siviileille - naiset mukana luettuina. Sitä vastoin vastaavissa paikoissa kaikki sotilaat eivät pääse näistä "eduista" osallisiksi.

Tässä vain muutama oikaisu AP:n antamaan kuvaan siviilien ja sotilaiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Asia ovat tarkastettavissa.

Ajan virtaukset nyky-yhteiskunnassa osoittavat, etteivät sotilaan asema eikä tehtävä ole kadehtimisen arvoisia. Tämä on valitettava seikka ja myös puolustuslaitoksen siviilitoimienhallintojen intressien vastainen. Asiaa tuskin kuitenkaan parantaa se kieltämätön tosiasia, että siviilit saatetaan sekä taloudellisesti että oikeudellisesti sotilaitakin paljon huonompaan asemaan, kuten kehityksen suunta osoittaa. Perusteet epäkohdan esille tuomiseen ovat riittävät.

MILLAISEN ARMEIJAN BURMAN HALUAA?

LAURI HAAVISTO

Todella mielenkiintoista saada lukea Burmanin kaltaisen tunnetun sosiaalidemokraatin selkeä mielipide maanpuolustuskeskusteluun. Muutama sana kirjoituksen johdosta.

Aluksi lainataan SDP:n 1969 hyväksymää kantaa turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan jossa ensin todetaan, ettei pieni maa voi varustautumalla oleellisesti lisätä turvallisuuttaan sodan varalta, ja lopuksi, että uhka on kuitenkin olemassa ja ylläpitämällä puolustusvoimia voidaan tukea ja täydentää maamme turvallisuuspoliittisia pyrkimyksiä sekä että näin ollen puolustuslaitosta on kehitettävä meiltä sitovien velvoitusten mukaisesti. En tiedä, mitä SDP ymmärtää "varustautumisella" tai turvallisuuden "oleellisella" lisääntymisellä, enkä, millä lailla SDP:n mielestä puolustusvoimien on "tuettava ja täydennettävä" turvallisuuspoliittisia pyrkimyksiämme. Ehkäpä kyse on lopultakin samasta asiasta kuin ammattisotilaiden sanoissa puolustuslaitoksen olennaisesta merkityksestä maamme turvallisuuspolitiikan osana, sillä johtopäätös on sama: puolustuslaitosta on kehitettävä.

Todella hämäävää sanontaa on kuitenkin vasta Burmanin todettua turvallisuuspolitiikan tehtävänä olevan alueellinen koskemattomuuden turvaaminen hänen jatkaessaan: "Tällöin korostuu erityisesti YYA-sopimuksen tinkimättömän noudattamisen merkitys, jota ei edes puolustusvoimiemme varustuksen lisääminen voi vähentää." Hän näkee ilmeisesti ristiriitaa

YYA-sopimuksen tinkimättömän noudattamisen ja puolustusvoimien varustuksen lisäämisen välillä — ja herää todella kysymys, missä on ristiriita.

YYA-sopimus puhuu maamme turvaamisesta maalla, merellä ja ilmassa, mitä tehtävää ei voida täyttää ilman puolustusvoimien varustuksen lisäämistä — kuten SDP:kin toteaa: "puolustuslaitosta on kehitettävä meitä sitovien velvoitusten mukaisesti."

Seuraavassa kappaleessa kirjoittaja onnittelee sitä, että ns. kynnysteoria-ajattelu on jäämässä evp-upseerien kerhofilosofoinniksi. Paitsi että Burman havaitsee upseerien ja muiden asiantuntijoiden vähemmistön auttamattoman kyvyttömyyden yksin pitää yllä hyödyllistä keskustelua pv-määrärahojen korottamisesta, hän tuomitsee kynnysteorian kannattajat "varomattomimmiksi". Ketähän heidän pitäisi varoa? Burman soittaa YYA-sidonaisuuden ja riippumattomuuden vieraista valloista selvittäessään kynnysteoriaa. YYA-sopimus sitoo meitä, senhän kaikki tietävät ja hyväksyvät, mutta "varomattomimmat" näkevät, että mitä kyvykkäämpi armeija Suomella on, sitä vähemmän sen täytyy turvautua YYA-sopimuksen säätämään neuvostolaisapuun tarvittaessa. "Varomattomimmat" pyrkivät siis omavaraisuuteen — YYA-sopimuksen velvoitusten mukaisesti. Ketähän heidän pitäisi varoa?

Edelleen Burman ja SDP näkevät ensisijaisena tehtävänä alueen valvonnan, alueloukkausten torjunnan ja varautumisen torjumaan vieraiden sotajoukkojen tunkeutuminen alueellemme ja niiden yritykset käyttää maattamme hyökkäystukikohtana naapureitamme vastaan. "PV-määrärahojen lisääminen on rakennuttava tarkoin punnittuun suunnitteluun turvallisuuspoliittisten velvoitteidemme vaatimusten mukaisesti." Siis Puolustusvoimien on kyettävä täyttämään edellä mainitut tehtävät ja toisaalta noudattamaan tinkimättä YYA-sopimusta.

Mutta eikö juuri näiden velvollisuuksien täyttämiseen ole rakentunut puolustusvoimien piirissä jo yli kymmenen vuotta tehty tutkimus ja ne monet esitykset, joita on vuosittain tehty puolustusmäärärahojen lisäämiseksi? Ne on vuosi vuoden perään vesitetty, puolustusmenot ovat viime vuosina pysyneet 5-6 % koko budjetista ja pudonneet 60-luvun alkupuoliskon 1.7 -2.1 %:sta alle 1.5 %:iin bruttokansantuotteesta. Ja nyt Burman ehdottaa TAR-KOIN PUNNITTUA SUUNNITTELUA pv-määrärahoista, nyt, kun YYA-sopimuksen allekirjoittamisesta on kulunut jo 15 vuotta...

Kun Burman moneen otteeseen on todennut Puolustusvoimien vaativan tehtävän ja sen monet velvoitteet, hän seuraavassa kappaleessa demokratisointikehityksestä puolustuslaitoksessa puhuessaan sekä hylkää käsityksen, että armeijat ovat sotia varten, että saattaa "sulkeisharjoittelua ajattelun" ja koko kurin hyvin omituiseen ja arvelluttavaan valoon.

Olisi mielenkiintoista kuulla tarkemmin, millaisen armeijan kirjoittaja todella haluaa, joka ei valmistaudu sotaan ja jossa niin sanottu sotilaallinen kuri ei ole kaiken perusta. Ilmeisesti hän näkee jonkin uuden järjestelmän sotalaitokselle, joka pohjaa tarkoin punnittuun suunnitteluun: muuten hän ei voisi toivoa tinkimättä puolustusvelvoitteiden noudattamista.

"Ja taantumusta upseerikunnan piirissä kyllä on. Sen olen voinut todeta. Olen tavannut niin mustia miehiä, että sunolla pestyt perkeleetkin edustavat heihin verrattuna enkelikuoroa. "Voiko provokatorisempaa lausumaa enää kuvitella? Eiköhän sittenkin siirrytä siihen tarkoin punnittuun suunnitteluun ja unohteta tuollainen ryhmän parjaaminen.

Kirjoittajan mielestä puolustusvoimat on nivellettävä oikeusturvan ja yksilön vapauden puolesta muuhun yhteiskuntaan. Lause on perin kaunis, mutta tarkemmin ajatellen edustaa aika outoa ajattelutapaa. Elämme demokratiassa, ja sodan tullen demokraattisesti valitut ja nimetyt johtajat saavat kriisiajaksi poikkeusvaltuudet. Armeija pannaan demokratian palvelukseen, sille antaa tehtävän ylipäällikkö, tasavallan presidentti. Silloin vallitsee yksi-mies-yksi-ääni-periaate, esimiehen ääni on laki. Esimiehellä on suuret valtuudet, mutta virheellisistä ratkaisuksista hän voi saada jopa kuolemanrangaistuksen. Kyky sopeutua sotatilaan on ainoa sotalaitoksen kyvykkyyden mitta, jos tältä vaaditaan Burmanin mainitsemää kykyä "tukea ja täydentää maamme turvallisuuspoliittisia pyrkimyksiä". Miksi siis asevelvollisuusajana toteuttaa siviili- ja reserviajan rauhantilan systeemeihin, jos pyrkimys on kouluttaa edes johonkin pystyvää armeijaa?

Lopuksi Burman lausuu: "Puolustusvoimissa pitäisi rauhanajatus ja rauhanaate astua sotaisen uhon sijaan." Tähän voimme kaikki yhtyä, yhteinen tavoitteemme on rauhan säilyttäminen hinnalla millä hyvänsä. Miettikäämme, minkä hinnan olemme valmiit rauhastamme maksamaan.

LINJA SELVÄKSI

BROR LAURLA

Olen lukenut päätoimittaja Burmannin ja toimittaja Laineen ym:n Kylkiraudan eri numeroissa olevat kirjoitukset "uudemman kerran", enkä ole vielä kukaan päässyt täysin perille siitä — mikä osa on tarkoitettu pelkäksi ärsykekeeksi,

— mikä osa on tarkoitettu silmäkääntötempuksi noudattaen Leninin oivallusta "ihmiset ovat aina olleet ja tulevat aina olemaan petoksen ja itsepetoksen tyhmiä uhreja politiikassa, kunnes oppivat kaikenlaisten korulauseiden, ilmoitusten ja lupausten takaa etsimään niiden tai näiden luokkien etupyyteitä"!

— mikä osa on aitoa totuutta. On mahdollista, että jälkimmäisen anti jää köykäiseksi.

Tuli sitten mieleen omakohtainen kokemus 23 - 24 vuotta myöhemmin, jolloin hyökkääjä ylivoimaisen tykistönsä turvin kävi kulutustaistelua ja yritti vuodattaa Taipaleen taistelijoiden veren kuiviin. Se tosiasia, että Taipaleen rykmentit löytyvät talvisodan tappioluettelon alkupäässä, osoittaa kuinka vakava tämä yritys oli ja kuitenkin suomalainen sotilas pureutui kiinni puolustettavaan asemaan. Mistä tämä voima tuli? Päälimmäisinä olivat tietenkin koti, uskonto ja isänmaa, mutta on aivan ilmeistä, että kunkin sisimmässä oli jotakin muutakin, jotakin Sillanpään mainitsemasta oikeudesta suorana seisomiseen, jotakin henkilökohtaisesti omaa, jonka taustana mitä luultavammin oli tunnepitoinen varaus, joka ei ollut niinkään helposti saanoin selitettävissä. Kun tähän lisätään vuosisatainen sivistys ja sen luoma ehdoton itsevarmuus, jota ilman talvisotaa ei olisi voitu käydä, olemme jo aika lähellä niitä henkisiä tekijöitä joihin Verdunin taistelija päättyi omassa edellä mainitussa analyysissään. Kun näiden eri osatekijät yhdistetään, käy kaiken lisäksi ilmi, että ehdoton auktoriteetti on eräs taistelun kestävyyspäätekijöistä.

Nyt onkin paikallaan muistaa erään sodanjälkeisen esimieheni lausumaa, kun keskustelimme silloisista pyrkimyksistä armeijan sisäisen hengen reppimiseksi "ei sitä pidä ottaa niin vakavasti, perusta on edelleen sama eli suomalainen ihminen". Luonnollisesti hän näin filosofoidessaan lähti siitä, että tämä peruselementti säilyisi muuttumattomana.

Pauli Toikka kirjoittaa Kylkiraudassa 1/74 mm, että "solidaarisuutta voi syntyä vain kun koko yhteiskunnassa vallitsevat samanlaiset yhteisesti hyväksytyt arvot. Tätä tunnustamatta he (Suomen sotilasjohto) esittävät malliksi armeijaa Neuvostoliitossa, jossa todella näin on".

Neuvostoliiton armeijassa vallitsee kuri ja esimiehen ehdoton auktoriteetti. Tämä on ollut Suomenkin "resepti", mutta nimenomaan määrätty piirit pyrkivät kurin madaltamiseen ja esimiehen auktoriteetin järkyttämiseen. Neuvostoliiton sotavoimien henkisenä kannustimena on isänmaa. Eihän Toikka voine olla tietämätön siitä, että vastarinta tiukkeni ja partisaanitointa alkoi välittömästi sen jälkeen kun Stalin oli julistanut isänmaallisen sodan? Kyllä isänmaa-käsite on ollut Suomessakin varsin voimakas tekijä, niin voimakas, että sitä on pelätty ja etsitty keinoja, joilla siitä voisi vapautua. Keinoksi on löydetty elämöiminen ja runebergiläinen vouhotus.

Suomen armeijassa vallinnutta solidaarisuutta ennen sotia ja sotien aikana ei sovi hetkeäkään epäillä. Roskakasoja löytyy aina, jokaisessa yhteiskunnassa. Miten sitten sotien jälkeen? Toimin itse viisi vuotta erilaisissa välittömissä varusmiesten koulutustehävissä ja voin sanoa, että tapaamisni pohjalaisessa, pohjois-karjalaisissa ja seurakuntalaisissa varusmiehistä ja heidän solidaarisuudessaan ei ollut mitään vikaa. Mikä nyt olisi muuttanut tämän tilanteen?

Seppo Vento osuu naulan kantaan huomattavasti, että "eräät työväenliikkeen johtajat ja sananviljelijät eivät jaksane nosta vuoden -18 taisteluhaidoista, vapautua -20 luvun vankileireistä ja irtaantua -30 luvun soppajoinista." Saadakseen äänensä kuuluviin nämä puhuvat omavalintaisesti työväestön nimissä piehtaroiden mm varusmiesten järjestäytymisessä. Siinä touhussa he puhuvat jopa demokradiasta muistamatta, että demokradiasta salli omatekoisia etujärjestöjä, jotka yrittävät vallansiirtoa itselleen. Puolustuslaitokseen kohdistuvana tällainen toiminta vaarantaa sen asemaa laillisen esivallan välineenä.

Pauli Toikka käyttää määritelmää "edistyskellinen" upseeri. Olisi mielenkiintoista saada kuulla, mitä tämä todella pitää sisällään? Ehkä Toikka voi vastata vielä toisinkin kysymyksiin. Miksi se uusvasemmisto, joka mm pyrkii horjuttamaan puolustuslaitoksemme perustoja, hyväksyy sosialistisissa valtioissa omaksutun kurin ja pidättyväisyyden? Siksikö, että se on

omiaan nostamaan kansan moraalia? Mutta minkä takia saman uusvasemmiston mielestä holtittomuus on oikea oppi ei-socialistisissa valtioissa? Siksikö, että se auttaa murentamaan moraalia?

Koska reilu suomalainen nuorukainen ei nurise sitä pientä vaivaa, mitä varusmiespalvelu hänelle merkitsee ja koska ajojahtia on vuosien aikana saatettu jos minkälaisin valitusvirsin, on ilmeistä, että on "sorruttu" kuuntelemaan niitä "mamman kullamuruja", joille varusmieskauden realismi on ollut liian suuri vastakohta kotona opitulle makealle ja löysälle elämälle. Mutta eihän vika silloin ole ollut armeijassa, se on etsittävä muualta eikä siinä tarvitse kovin kauas lähteä.

Yritykset kärjistää työväenluokan ja puolustuslaitoksen välit on lopetettava alkuunsa ja siinä jos missään on yksilön päälliköllä ja koulutushenkilökunnalla edessään tärkeä tehtävä. Tällainen keinotekoisesti ja muutamana noussevan poliittisen "kyvyn" kengittämiseksi luotu ristiriitaisuus ei hyödytä kokonaisuutta eikä liioin puolustusvalmiuttamme ja YYA-velvoitetamme. Jos tämä nykyinen kehitys saa löysäkätisenä jatkua, siinä piilee todellinen vaara siksi, että se luo epävarmuutta.

Kun ei ole varmuutta, ei ole henkeä ja jos tämä puuttuu, ei ole itsevarmuutta - kaiken taisteluhengen ydintä. Kesällä 1944 muutaman joukon itsevarmuus järkkyy ja vaikka se olikin vain hetkellistä, niin seurauksena oli joka kerta romahdus. Tätä sietää muistella ja ajatella. Itsevarmuutensa säilyttänyt sotilas täyttää tehtävänsä, tarvittaessa jopa "kautta isoisän poskiparran" - perinteiden luoma tunnearvo on voimakas siksi, että se asuu kunkin sisimmässä eikä sitä pysty mikään -ismi nyhtämään irti. Koska näin on, niin miksi sitten sallittaisiin rikkuruohojen versoa? Otetaan vielä kerran malliksi Neuvostoliitto ja sen armeija, siellä ei liene olemassa edes nyhtämisen tarveakaan - siellä kun ei hyväksytä uusvasemmistolaisia oppeja.

Jos suomalaiselta sotilailta tapetaan itsevarmuus, henkinen voima ja usko esimieheen eli ainoaan taistelukentällä vallitsevaan auktoriteettiin, sopii kysyä, miten pystymme täyttämään YYA-sopimuksen mukaisen tehtävämme kriisitilanteessa? Onko pyrkimyksenä se, että todella joutuisimme tämän kysymyksen eteen? Vieläkö joku kadettiupseeri väittää ettei Kadettikuntaa tarvita?

* * *

KUKA YMMÄRSI PAULI TOIKKAA?

HEIKKI HAPPONEN

Tässä pieni vastine Pauli Toikalle, ensin Toikan lausahdus ja sitten oma kommentti.

PT: Reipas askel kohti moniarvoista turvallisuuspoliittista keskustelua.

HH: — Tällainen askel on tarpeeton. Turvallisuuspolitiikka ei puolustuslaitoksen henkilökunnalle ole moniarvoista, vaan se on sitoutunut noudattamaan valtion johdon harjoittamaan turvallisuuspolitiikkaa ja siinä ei yksityisajattelijalla ole tilaa. Kylkirauta on aina tukenut virallista turvallisuuspolitiikkaa ja tiedottanut siitä lukijoilleen.

PT: Ensi kerran tarjotaan upseereille vasemmistolaisia käsityksiä, joiden takana on toinen puoli kansaamme.

HH: — Kyllä upseerit ovat tietoisia niin vasemmistolaisista kuin oikeistolaisistakin käsityksistä (esim: Tervasmäki, eduskuntaryhmät ja maanpuolustus), mutta palvellessaan koko kansaa eivät tietenkään voi yhtyä kumpaankaan.

Lisäksi ei ole olemassa mitään yhtenäistä vasemmistolaisista käsitystä maanpuolustuksesta, hajoaahan vasemmisto kaikissa muissakin kysymyksissä 2-5 eri oppisuuntaan. Mielipidetutkimukset osoittavat, että raja suhtautumisessa maanpuolustuskysymykseen kulkee vasemmiston halki. Kuinka siis puoli kansaa voi kannattaa käsitystä, jota ei ole edes olemassa. Se, että puolet kansasta äänestää vasemmistopuolueita on eri asia.

PT: Laineen ja Burmanin ajatusten julkituominen on ollut kiellettyä puolustuslaitoksen sisällä.

HH: — Miten se olisi voitu kieltää, kun esimerkiksi sanomalehdet ja kirjat ovat kaikkien saatavilla, televisio ja radio ovat joka kodissa ja kasarmissa. Puolustuslaitos opettaa luonnollisesti vain turvallisuuspolitiikkamme johdon (tasavallan presidentti, hallitus ja eduskunta) omaksumia käsityksiä. Lisäksi Kylkirauta on Kadettikunnan järjestölehti, eikä puolustuslaitoksen julkaisu.

PT: Taantumuksellinen arvomaailma

HH: — Ei ole sellaista tuomioistuinta, joka päättäisi mikä on taantumuksellista ja mikä ei. Kysymyksessä on arvoarvostelma, jota ei voi ratkaista. Usein sattuu, että minä olen edistysellinen ja muut ovat taantumuksellisia. Tämänkaltainen leimaaminen onkin täyttä hämäystä.

PT: Entä kun kommunistit ovat esivalta.

HH: — Pitää olla tietenkin - entä-jos kommunistit - ei kansan valitsema eduskunta ole vielä asiaa päättänyt. Karjalaisen eräässä hallituksessa olivat myös kommunistit mukana, eikä siinä puolustuslaitoksen mieltä kysyty. Asia ei yksinkertaisesti kuulu puolustuslaitoksen loimialaan. Hallitus on meillä presidentin nimittämä ja nauttii eduskunnan luottamusta. Puolustuslaitoksen tehtävänä on laillisen eikä vallitsevan yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen. Puolustuslaitoksen lojalisuudesta on olemassa kaikki näytöt, vastakkaisia ei löydy. Kaikki rinnastukset vieraiden maiden sotilasdiktatuureihin ovat keinotekoisia ja kovin kaukaa haettuja. Miksi sitten tällainen täysin mahdoton rinnastus? Kyseessä on jo Goebbelsin käyttämä tempu, esitetään täysin mahdoton asia totena ja toistetaan sitä niin kauan, että ihmiset lopulta uskovat.

PT: Armeijan integroimista yhteiskuntaan ja demokratisoimista vastustetaan tehokkuuden kärsimiseen vedoten.

HH: — Puolustusvoimat on aina ollut osa yhteiskuntaa, ei sitä tarvitse integroida. Kansalaiset (reserviläiset) muodostavat sekä sodan että rauhan aikana ylivoimaisen osan puolustusvoimistamme. Puolustuslaitoksen henkilökunta on aivan samalla tavalla isä, poikia, äitejä, veronmaksajia, jalkankulkijoita, kuntalaisia, äänestäjiä jne. kuin muutkin kansalaiset. Mitä demokratisoimiseen tulee niin sota, josta selviämiseen koko puolustuslaitoksen toiminta tähtää, ei ole yhtään sen demokraattisempi kuin ennenkään. Jospa välillä integroitaisiin esim. posti- ja lennätinlaitos, rajavartiolaitos, poliisi ja tulli sekä demokratisoitaisiin luotsilaitos, Neste Oy, Outokumpu Oy ja Valtion rautatiet.

PT: Tehokkuutta ei pyritä mittaamaan.

HH: — Puolustusvoimien tehokkuus punnitaan vasta sodassa. Suomen puolustusvoimat on tehokkuutensa osoittaneet jo kahdesti. Toivottavasti näytöt riittävät. On järjetöntä toivoa puolustusvoimain tehokkuuden mitaamista (sotaa). Toisaalta Suomen pysyminen sodan ulkopuolella on osaltaan maanpuolustuksen ansiota, vaikka ulkopoliittiset keinot ovatkin rauhan aikana etusijalla.

PT: Tasa-arvoisuuden ratkaiseva osuus tehokkuudesta

HH: — Tasa-arvoisuus sinänsä on tyhjä sana, jos ei määritellä minkä suhteen ollaan tasa-arvoisia. Prikaatin komentaja ja sotamies ovat tasa-arvoisia ruuan ja kypärän suhteen. Ne

ovat molemmilla yhtä hyvät. Mutta päätöksen teossa ollaan täysin eriarvoisia. Prikaatin komentaja päättää yksin ja vastaa päätöksestään. Prikaati ei päättä mies ja ääni periaatteella eikä keskustellen hyökätäkö etelään vai pohjoiseen. Sotavoimain tehokkuuden eräs tekijä on nimenomaan autoritäärinen käskyvalta. Eräs osa tehokkuutta on solidaarisuus eli se, ettei taistelutoveria hylätä vaaran hetkellä ja tästäkin meillä on kauniita näyttöjä.

PT: — Demokraattiselle yhteiskunnalle vieraat arvot.

HH: — Puolustuslaitos ei voi päättää mitä arvoja yhteiskunta noudattaa. Suomen kaltaisessa demokratiassa arvot syntyvät poliittisella tasolla ja muuttuvat sen tahdon mukaan. Eduskunnan tahtoa on puolustuslaitoksen aina ollut noudatettava.

PT: Ei hyväksytä työväenluokalle tärkeää ammattiyhdistystoimintaa, varsinkaan ei varusmiesten järjestäytymistä.

HH: — Puolustuslaitoksen henkilöstö on jäsenenä useissa ammattijärjestöissä. Metalliliitosta - Akavaan, eikä minkään toimintaa ole estetty eikä edes voida estää. Varusmiehet ovat laitoksessa lähinnä oppilaiden asemassa. Varusmies ei ole kenenkään ammatti sen paremmin kuin ammattikoulun oppilas, veronmaksaja tai laivamatkustaja. Mitä Varusmiesliittoon tulee, niin suhtautuminen siihen oli myönteistä niin kauan kuin se noudatti omia sääntöjään.

PT: Valtiosa varusmiehistäkin toki näkee ja kokee tehottomuutta.

HH: — Se on totta. Kukapa sitä ei huomaisi, kun huutaa sarjaa ääni käheänä paukkupatruunoiden puutteessa, kun harjoittelee moottorimarssia kiipeämällä autorojun lavalle ja alas, kun suuntaa lentokoneen puutteessa langassa riippuvaan rätiin viikkokaupalla, kun kuvaa poteron kaivamista risuja asettelemalla jne, jne.

PT: Jotkut yhteiskuntaa laajemmin tiedostavat tajuavat tavoiteasettelun heikon pohjan nykyisessä kansainvälispoliittisessa tilanteessa.

HH: — Ensiksikin on mielivaltaista yhdistää yhteiskunnan tiedostaminen ja kansainvälispoliittinen tilanne samaan lauseeseen.

Toiseksi puolustuslaitoksen tavoiteasettelu on kestänyt parlamentaarisesa puolustuskomiteassa, joka jopa laajensi tehtäviä. Tehtävät ovat entistä vankemmalla pohjalla, kun laki puolustusvoimista saadaan valmiiksi ja eduskunnassa hyväksyttyä.

Kolmanneksi turvallisuuspolitiikkaa ei rakenneta nykyistä kansainvälispoliittista tilannetta varten, vaan 20-30 vuoden tähtäyksellä. Maanpuolustuksen pitkän tähtäyksen suunnitelmat ulottu-

vat 10-15 vuoden päähän. Nykyhetki on turvallisuuspolitiikan kannalta jo elettyä aikaa.

PT: Mutta eiväthän siviilit ja upseerikoulutusta saamattomat voi maanpuolustuksesta mitään ymmärtää.

HH: — Kyllä siviilit voivat ymmärtää myös maanpuolustusta. Tarvitaan vain tietoja ja avointa mieltä. Toisaalta upseerikoulutukseen ei riitä, jos unohtetaan koko kansan etu ja ajetaan vain jonkin ryhmän tavoitteita. Tajuntaa kaventavat lisäksi - ismien silmälaput ja ideologioiden kankikuolaimet. Lakataan itse ajattelemasta, koska totuus on jo löydetty.

Valitettavasti vastine nähtiin pitkäksi, mutta se johtuu pelkästään Pauli Toikan käyttämästä moniarvoisesta suomenkielestä, missä sanoja merkitys näyttää olevan irronnut tästä ajasta. Vastineen lyhentämiseksi vain osa Toikan tekstistä on voitu suomentaa. Toisaalta keskustelu Kylkيراudan palstoilla tuntuu ajan haaskaukselta lehden lukijapiiristä ja pienestä levikistä johtuen. Mitä se maata hyödyttää jos Kadettikunnan jäsenet keskenään vatkaavat numerosta toiseen samaa asiaa. Ei keskustelua keskustelun vuoksi, vaan monipuolista asiatieta jäsenistölle!

SOTILAAN "TAANTUMUKSELLINEN ARVOMAAILMA"

ESKO VALKONEN

Kylkiraudan helmikuun numerossa Pauli Toikka löi allekirjoittaneen "arvomaailmaan leiman: "taantumuksellinen". Katsellaanpas hiukkasan soturin arvomaailmaa.

Seuraavana on kaksi runonpätkeä, jotka kuvastavat "valkoisen" ja "punaisen" soturin arvomaailmaa - kumpi kuvastaa kumpaa?

"...

Hän kaatunut on. Puolitiehen näin nimetön sankari jää. Vaan kunnia kaatuneen miehen joka askelta siivittää..."

"...

Orjuus pois taikka menköön henki. Niinkuin mennyt on isienki..."

Niin, onko oleellista eroa? Vartuneempi väki tuntee jälkimmäisestä "Vilppulan marssin" sanat. Edellinen on tunnetun neuvostoliittolaisen runoilija-kirjailija Simonevin runosta "Kaatunut sotilas".

Suosittelena käyntiä kirjastossa ja lainaamaan Aleksander Bek'in "Volokolamskin valtatie", Urisin "Taisteluhuudon" ja Linnan "Tuntemattoman sotilaan" sekä tekemään vertailuja. Ensimmäinen kirjoista kuvaa täysin autenttisesti neuvostopataljoonan kovaa koulutusta ja taistelua, toinen kuvaa amerikkalaisen valiojoukon, merijalkaväkipataljoonan koulutusta ja taistelua, kolmas kuvaa Israelin Sotakorkeakoulutusta suoritettun tutkimuksen perusteella toisen maailmansodan parasta ja oma-aloitteisinta yksittäintaistelija: suomalaista sotilasta. Samaisessa vertailevassa tutkimuksessa määritettiin Neuvosto-Puna-armeija toisen maailmansodan tehokkaimmaksi armeijaksi. Niin, sotakokemusta omaavien armeijojen sotilaat ovat kaikkialla samanlaisia, vaikka yhteiskuntajärjestelmät ovatkin erilaisia. Ja kaikkialla tehokkaat armeijat eroavat jyrkästi siviilyhteisöstä - eroaahan sota rauhasta - ja jyrkästi. Armeijathan ovat sota varten - tämä näytetään täysin unohtettavan!"

Eivät vasemmistolaiset käsitykset meille upseereille suinkaan outoja ole. Eräille vasemmistolaisiksi julistautuneille puolustusvoimiemme arvostelijoille vasemmistolainen sotilaspsykologia ja -pedagogia on ilmeisesti täysin outoa! Henkilökohtaisesti olen usein aloittanut maanpuolustusta koskevan esitelmän juuri "vasemmistolaisia käsityksiä" esittäen: "Polittinen valta kasvaa kiväärin piipusta" ja "Marxilaisen valtioteorian mukaan armeija on valtiovallan tärkein osa". Nämä ovat kuuluisia "Maon ajatuksia". Lenin on sanonut: "Voiton saavuttamiseksi tarvitaan valtava taistelu, tarvitaan rautainen sotilaallinen kuri". Engels on sanonut, että kuria ei ehditä luomaan enää taistelukentällä, se on luotava aikaisemmin: kuri on kasvatettava siten, että se menee veriin, ja kuuliaisuudesta tulee sotilaan toinen

luonto. Itä-Saksalaisessa ohjesäännössä "Militärische Ausbildung", sanotaan: "Sosialistisen sotilaan on sosialismin aatteelle täydelleen omistautuneena empimättä täytettävä sellainenkin käsky, mikä johtaa hänen varmaan kuolemaansa". Samassa kirjassa mainitaan, että käskyn täyttämättä jättäminen ei ole rikos esimiestä vaan sosialistista isänmaata vastaan ja että sosialistisen sotilaan hyveitä ovat. mm. rohkeus, kuri, isänmaanrakkus ja että hän on ylpeä kantamastaan sotilaspuvusta, aselajistaan ja joukko-osastostaan sekä sen perinteistä.

Neuvostoliiton sotilaspedagogian ja psykologian maineikas luoja M.W. Frunze järjesti kurin ylläpitämiseksi levossa oleville vallankumoussotureille sulkeisharjoituksia kansalaissodan aikana. Hän oli kahteen otteeseen menettänyt henkensä näissä tilaisuuksissa, mitkä eivät olleet suosittuja silloinkaan - mutta tehokkaassa sotajoukossa on ratkaisevina vaikuttimina oltava tehokkuus- eikä suinkaan mukavuusnäkökohdat. Kaiken lisäksi tehokkuus säästää verta - "Sääli rauhan aikana on mitä suurinta säälimättömyyttä sodan aikana, toteaa "Volokolamskin valtatiekin". Siinäpä oli muutama vasemmistolainen asiantuntijakäsitys sotilasasioista!

Mutta otetaanpa vielä eräs tällainen omaa puolustuslaitostamme koskeva käsitys. Muutama vuosi sitten maassamme kävi Neuvostoliiton puolustusministeri, marsalkka Gretshko. Hän antoi kiitävän lausuman Suomen Armeijasta, suomalaisesta sotilaasta ja suomalaisesta sotilaskoulutuksesta! Mikä onkaan uudistusten vaatijien "asiantuntemus"?

Me sotilaat tiedämme, että suurin osa Suomen miehistä on valmis puolustamaan maataan henkeen ja vereen - puoluekannasta riippumatta. Puolueiden kannattajissa ei ole oleellisia eroja maanpuolustuskysymyksissä, mutta puolueohjelmissa puolueiden virallisissa kannanotoissa on suuriakin eroja. Meidän sotilaiden asenteet eri puolueita kohtaan ovat näiden maanpuolustusasenteiden heijastumia. Onhan tuki luonnollista, että asennoidumme positiivisemmin maanpuolustukseen myönteisesti kuin kielteisesti suhtautuviin puolueisiin.

On syytä palauttaa mieliin, että melko pian vapaussotamme jälkeen Väinö Tanner joutui presidentin sijaisena ollessaan ottamaan vastaan mm. Helsingin Suojeluskunnan ohimarssin. Tuolloin monen suojeluskuntalaisen mielestä Tanner oli "punikki", mutta niinpä

vain suojeluskuntaliput tekivät hänelle kunniaa! Ei ole epäilystäkään siitä, ettei armeijamme olisi kuuliainen lailliselle esivallalle - sotilasvalaa ei rikota! Asia muuttuu toiseksi vain, jos armeija politisoituu eikä sotilasvala enää sido meitä, mutta vain tällä edellytyksellä. Tosin eräs pasifisti-tuomareistamme on väittänyt sotilasvalaa merkitykseltömäksi symboliksi. Vallankaappauksia tutkinut Luttwak on kuitenkin todennut sen raudanlujaksi realiteetiksi kirjassaan "Vallankaappauksen käsikirja".

"Muuttuvalle yhteiskunnallemme" on tunnusomaista, että asioita ratkotaan ideologisten uskomusten, iskulauseiden ja toisin ajattelevien leimaamisen voimalla. Tämä on läheistä sukua keskiaikaiselle uskonkiihkolle: vääräoppiset roviolle - näin tänäkin päivänä kuvaannollisesti! Leima "taantumuksellinen" on riittävä, se kumoaa ja mitätöi kaikki vastustavat perustelut.

Jospa vielä vilkaistaisiin tuota "muuttuvan yhteiskunnan" muutosprosessia. Löytyisikö siitä mitään positiivista 1950-luvun lopulla tehdyn ja myöhemmin tehokkaasti jatkettun sosiaalipaketin lisäksi, tämä kehitys on ollut todella merkittävää ja ansaitsee täyden tunnustuksen. On ehkä vähän rumasti sanottu, mutta sanotaan nyt ruma sana niinkuin se on: kun jätetään vielä keskeneräisten kouluuudistuksen ja kansanterveyslain muodollinen onnistuminen huomioon ottamatta, on mentävä huomattavasti pintaa syvemmälle detaljeihin, jotta jostakin muuttuvan yhteiskuntamme kasvuvaltaisesta ominaispiirteestä saataisiin positiivinen havainto; tämä havainto todella saadaan - käyttämällä ns. Wassermannin koetta!

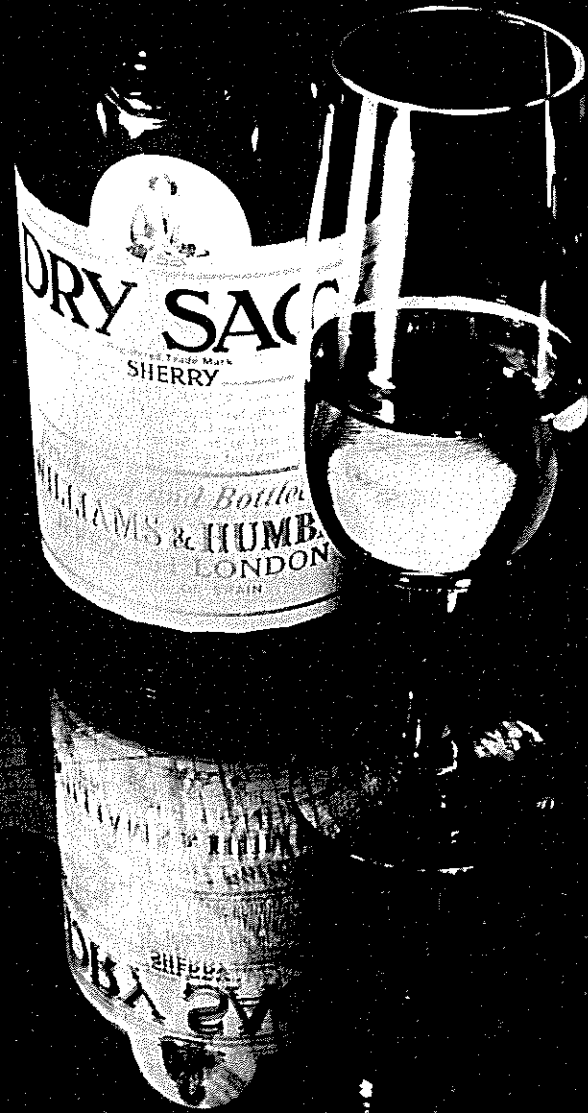
Taitaapa ollakin niin, että siviiliyhteisön olisikin otettava mallia sotilaisista eikä päin vastoin! □

**TILAA
KADETTI-
MATRIKKELI**

**HINTA
10:-**

Edust. Ky René Nyman

ALKO No. 365
Mk 33,50
vol. 20%

DRY SACK SHERRY

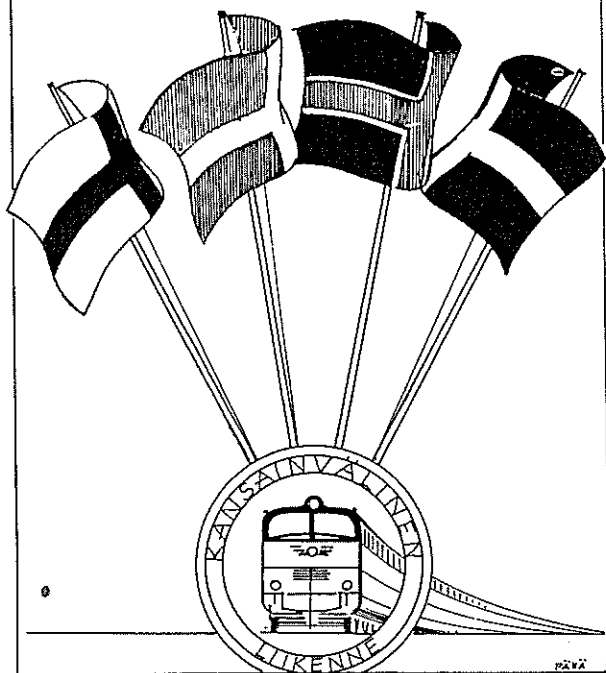
Valmistaja ja pullottaja

**WILLIAMS & HUMBERT LIMITED
JEREZ and LONDON**

VALMISTETTU ESPANJASSA

oy FINRAIL LTD

MANNERHEIMINTIE 16 A, 00100 HELSINKI 10, ☎ 641 190, ✈ FINRAIL
TELEX 12-1626 PANKKI: HOP, ET. ESPLANAADIKATU 12

SUOMI • RUOTSI • NORJA • TANSKA • FIN

Matkailukeskus
LUHANGAN LOMAKEIDAS

majoitushuoneita lomamökkejä A-ravintola
Tanssia perjantai- ja lauantai-iltoina
Täysihoitoa ja kokoustiloja
Rantasaunat Kuulut kalavedet

Tiedustelut ja varaukset
19950 Luhanka Puh. 947-6636

SUOMI-ARPA -74

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö —
Reserviläisjärjestöt

Kenraali Hannes Ignatiuksen **kadettisäätiö**

50-vuotias

TOIVO YLAKARI

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö on jakanut apurahoja ja stipendejä yli 100 000 markan arvosta. Yli 200 kadettiupseeria on päässyt anomuksestaan osalliseksi noista rahoista. Mikä on Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö ja miten se toimii? Everstiluutnantti Toivo Yläkari kertoo tässä tarkemmin säätiöstä.

Tammikuun 27 päivänä 1974 tuli kuluneeksi 50 vuotta siitä, kun Kadettikunnan vuosikokouksessa hyväksyttiin säännöt kenraalimajuri Hannes Ignatiuksen stipendirahastolle ja jota päivää pidetään Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön perustamispäivänä. Stipendirahasto muutettiin säätiöksi oikeusministeriön elokuun 9 päivänä 1950 tekemällä päätöksellä ja samalla vahvistettiin vielä nykyisinkin voimassa olevat uudet säännöt.

Useasti on voitu todeta, ettei Kadettikunnan jäsenistöään tunne säätiön toimintaa ja tarkoituseriä. Näin ollen on aiheellista varsinkin näin juhlavuotena kertoa, kuka oli kenraali Hannes Ignatius sekä selostaa hieman laajemmin säätiön perustamista, varojen saantia ja niiden käyttöä.

Ignatius kuului myös niihin Haminan kadetteihin, jotka sotilaallisen valmentautumisensa ohella olivat suuresi huolestuneita Suomen kohtalosta ja tunsivat syvää rakkautta isänmaataan kohtaan. Voimakastahtoisena ja toimeksi-panevana henkilönä hän sanomalehtikirjoituksin taisteli venäläistämistä vastaan ja suunnitteli toimenpiteitä maan vapauttamiseksi. Itsenäisyystaistelumme aikana hän kuului ns aktivisteihin ja toimi sotilaskomitean puheenjohtajana vv. 1915-17 sekä 1918 Mannerheimin päämajassa päämajoitustumestarina ja sodan päätyttyä yleisesikunnan päällikkönä.

Kenraali Ignatius eli Gnatte, jolla lempinimellä vanhempi kadettipolvi hänet muistaa, liittyy varsin läheisesti Kadettikuntaan, sillä valtionhoitaja Mannerheim määräsi hänet tammikuun alussa v. 1919 Kadettikoulun perustamista suunnittelevan toimikunnan puheenjohtajaksi. Saamansa tehtävän toimikunta tarmokkaan puheenjohtajansa johdolla suoritti kolmessa viikossa: hankki rakennuksen, kaluston, henkilökunnan, opettajat, oppilaat, opetussuunnitelman ja kirjat. Hän toimi myös opettajana Kadettikoulussa ja loi kadettikoulun hengen.

Myöhemmin kenraali Ignatius toimi myös sotakoulujen tarkastajana. Vuonna 1920 hän kenraalimajurina erosi vakinaisesta palveluksesta, mutta piti kuitenkin jatkuvasti yhteyttä upseeristoon. Sotahistorioitsijana hän erityisesti arvosti sotatieteitä ja piti tärkeänä tutkimustulosten selvää kirjallista esittämistä. Mainittakoon, että hän oli Sotahistoriallisen Seuran ja Sotilasaikakauslehden perustajia sekä lehden ensimmäinen päätoimittaja vuodesta 1921 vuoteen 1926. Hän julkaisi v. 1918 kirjan "Carl Gustaf Mannerheim", toimi Vapaussodan historiakomitean puheenjohtajana sekä julkaisi vuonna 1927 muistelmateoksen "Sortovuosista itsenäisyyteen".

STIPENDIRAHASTOSTA — SÄÄTIÖKSI

Kenraali Hannes Ignatiuksen kunniaksi Kadettikunta päätti perustaa edellä mainitun stipendirahaston. Sen syntysanat lausuttiin jo vuonna 1921, mutta vahvistettiin lopullisesti 27. 1. 1924 ja tuolloin kenraalimajuri Ignatius myös kutsuttiin Kadettikunnan kunniajäseneksi. Ignatius kuoli kenraaliluutnanttina 3. 3. 1941.

Hyväksyessään v. 1924 stipendirahaston säännöt vuosikokouksen esittämässä muodossa kenraali Ignatius lahjoitti rahastolle peruspääoman. Tätä peruspääomaa Kadettikunta kartutti vuodesta 1924 lukien perimällä kultaakin jäseneltä kertamaksua 100 silloista markkaa. Testamentillaan kenraali

Ignatius lahjoitti myös Kadettikunnalle varat, jotka eräät yksityiset henkilöt ja yhtiöt olivat koonneet rahastoksi kiitollisina kenraali Ignatiuksen osuudesta "vapaustyöhön", joka lopullisesti vahvisti Suomen itsenäisyyden. Näiden rahavarojen ja silloisten sääntöjen puitteissa stipendirahaston toiminta jatkui aina vuoteen 1950.

Stipendirahasto muuttui v. 1950 säätiöksi. Tällöin kadettikunta luovutti säädekirjalla Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiölle arvopapereita ja rahavaroja yhteiseltä arvoltaan 1.555.995 silloista markkaa.

HALLITUS JA ARVOSTELULAUTAKUNTA

Säätiön hallituksen ensimmäiseksi jäseniksi sen perustamisen yhteydessä määrättiin seuraavat upseerit:

Kenraalimajuri Kai Lorenzo Immanuel Savonjousi (toimii edelleen puheenjohtajana) Eversti Adolf Erik Ehrnroot, eversti Vilho Olavi Huhtala, everstilutnantti Pentti Jooseppi Arra ja komentaja Arto Sakari Kivikuru.

Stipendirahaston aikana vv. 1924 - 1950 Kadettikunnan vuosikokous valitsi arvostelulautakunnan jäsenet, joiden tehtävänä oli käsitellä arvosteltaviksi ja mahdollisesti palkittaviksi lähetetyt teokset ja kirjoitukset sekä apurahanomukset. Arvostelulautakunnan itseoikeutettuna puheenjohtajana aina kuolemaansa saakka toimi kenraaliluutnantti Hannes Ignatius samoin itseoikeutettuna jäsenenä Kadettikunnan puheenjohtaja. Muut jäsenet valittiin eri alojen asiantuntijoista, riippumatta siitä, olivatko he kadettiupseereita vai ei. Vähitellen omat kadettikoulun kasvatit saavuttivat sellaisen pätevyuden, että vain heitä valittiin arvostelulautakuntaan.

SOTATIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN URHEILUUN JA TALOUDELLISEEN TUKITOIMINTAAN

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on kehittää maan vakinaisen väen upseerikoulujen kadettiosaston käyneiden upseerien keskuudessa harjastusta sotatieteisiin ja sotilasurheiluun sekä erityisissä tapauksissa avustaa puutteenalaisia upseereita ja heidän omaisiaan. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö vuosittain palkitsee kadettiosaston käyneiden upseerien parhaat esitetyt sotatieteelliset työt ja kirjoitukset, heidän parhaat urheilu- suorituksensa sekä perustellusta anomuksesta myöntää apurahoja sotatieteellisten tutkimusten suorittamista tai niiden julkaisemista varten. Apurahaa voidaan myöntää myös osallistumisek-

IGNATIUS TAISTELI VENÄLÄISTÄMISTÄ VASTAAN

Hannes Ignatius oli vanhan kulttuurisuvun poika, joka viime vuosisadan lopulla kävi Haminan Kadettikoulun, valmistui upseeriksi v. 1892 ja siirtyi palvelukseen Suomen Rakuunarykmenttiin, mutta komennettiin jo seuraavana vuonna kolmeksi vuodeksi Venäjälle. Komennuksensa päätyttyä hän suoritti yleisesikunta-akateemian loppututkinnon 1899, opiskeli sekä Saksassa että Ranskassa ja palasi kotimaahan jatkamaan palvelusta entiseen rykmenttiinsä, jonka Bobrikoff hajotti jo vuoden 1901 lopulla.

si maata edustaviin urheilukilpailuihin tai valmentautumiseksi niihin sekä milloin edellytykset edellä sanotun tarkoituksen toteuttamiseksi puuttuvat, avustaa puutteenalaisia maan sotakouluja kadettiosaston käyneitä upseereja ja heidän leskiään ja orpojaan.

Säätiön toiminta on kohdistunut pääasiassa sotatieteellisten julkaisujen palkitsemiseen. Niinpä se on anomusten puuttuessa myöntänyt tähän mennessä vain 11 apurahaa valmentautumista varten maata edustaviin erilaisiin urheilukilpailuihin, eikä ole myöskään avustanut puutteenalaisia kadettikoulun käyneitä upseereita, heidän leskiään tai orpoja kuin kahdesti, koska heistä on huolehtinut Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö.

Vuodesta 1961 alkaen on hallituksen apuraha-anomuksista. Lopullisen pääpuheenjohtajan ja jäsenet on säätiön hallituksen pyynnöstä vuosittain nimennyt Kadettikunnan hallitus. Sen tehtävänä on ollut antaa lausuntonsa säätiön hallitukselle arvosteltaviksi lähetetyistä teoksista, kirjoituksista ja apurahaanomuksista. Lopullisen päätöksen tekee kuitenkin säätiön hallitus saatuaan asiantuntijalautakunnan lausunnon.

Asiantuntijalautakuntaan kuuluvat v 1974 puheenjohtajana eversti Aapo Savolainen, jäsenenä eversti Ilmari Tiainen, kommodori Jorma Haapkylä ja everstilutnantti Urpo Mukala.

TUNNETTUJA NIMIA

Palkintoja ja apurahoja on jaettu seuraavasti:

vv 1926-1949 anomuksia 65 myönnetty 52:lle

vv 1950-1973 anomuksia 196, myönnetty 161:lle.

Palkintoja ja apurahoja ovat saaneet useimmin mm. Eversti Joppe Karhunen, everstilutnantti C-B.J. Petander, everstilutnantti Martti V. Terä, majuri A.O. Väänänen ja kapteeni P. Hirvonen.

Palkintojen ja apurahojen suuruus on vaihdellut 100 markasta 3.500 markkaan, yhteisarvoltaan runsaat 100.000 nykymarkkaa. Palkituista teoksista ja tutkimuksista voidaan mainita mm Everstilutnantti C-B.J. Petanderin useita vuosia kestänyt laaja tutkimustyö Pohjanmaan rykmentin vaiheista vuodesta 1626 lukien, everstilutnantti Tauno Kuosan teokset "Oman aikamme maailmantapahtumat" ja "Jokamiehen Suomen historia", eversti Risto Pajarin "Talvisota ilmassa", ken-

raalimajuri Veikko Karhusen teos "Raateen tieltä Kostamukseen" ja majuri E. Mielosen teos "Pelko ja pakokauhu".

APURAHAN ANOMINEN

Säätiön omaisuuden kasvusta voidaan mainita mm:

Alkupääoma v 1925 oli 17.789 silloista markkaa ja pääoma v 1973 173.843 nykymarkkaa.

Säätiön hallitus haluaa erityisesti kiinnittää kadettiupseerien huomiota siihen, että tullakseen huomioonotetuksi palkintojen tai apurahojen jaossa on hakijan viimeistään joulukuun kuluessa jätettävä tätä koskeva kirjallinen hakemus osoitettuna säätiön puheenjohtajalle ja liitettävä julkaisu tai selostus työstä hakemukseen 7 kappaaleena. Julkaisuissa säätiön hallitus katsoo ns kadettikoulun tason riittäväksi sotatieteelliseksi pohjaksi. Apurahan saajan velvollisuudesta jättää säätiölle selostus tuettavien tutkimustöiden tuloksista määrää säätiön hallitus, samalla kun se ratkaisee asianomaisten hakemukset.

Säätiön toimiston osoite on Porintie 2 G 97, 00350 Helsinki 35, puhelin 552 318 ja asiamiehen osoite Porintie 2 B 22 00350 Helsinki 35 puhelin 552 283. □

Mitä TEL on?

Ketä LEL koskee?

Tai MYEL?

Entä YEL?

Mitä KEL kosittaa?

VEL-mitö se on?

koskeeko KIEL mihua?

Ja mikä on MEL?

Älä mieti turhaan — kysy ELÄKE-VARMA

kertoo kaiken eläkevakuutusasioista. Aikamme ja asiantuntijamme ovat Teidän käytettävissänne.

ELÄKE - VARMA

keskinäinen vakuutusyhtiö
Bulevardi 7, 00120 HELSINKI 12

KADETTIKUNTA TOIMII

KADETTIKUNTA POISTAMASSA MAANPUOLUSTUS- KIELTEISYYTTÄ

Toista sataa jäsentä oli saapunut Santahaminaan Kadettikoululle, missä pidettiin lauantaina 30.3.1974 Kadettikunnan vuosikokous. Helsingin Kadettiin toimissa isäntänä aloitettiin vuosikokouspäivä yhteisellä lounaalla.

Sankariaulassa vietetyssä lyhyessä kunnianosoitustilaisuudessa puhui kenttärovasti **Aarne Huima** korostaen isänmaanpalvelussa tarvittavan mielen rohkeutta: "Palveluksen tiellä olemme sankareiden tiellä."

KADETTIKUNTA JAKAA TIETOA

Päiväjuhlan avaussanoissa lausui Kadettikunnan puheenjohtaja kenraalimajuri **Erkki Setälä** mm:

"Kadettikunnan suorittaman maanpuolustusaatteellisen työn päämääränä on Suomen omaksuman turvallisuuspolitiikan mukaisen maanpuolustustyön tukeminen.

Päämäärään on pyritty syventämällä maanpuolustustietoutta. Tämä on tapahtunut jakamalla mahdollisimman objektiivista tietoa suomalaisesta maanpuolustuksesta samalla kuitenkin välttämällä sen värittämistä aatepoliittisin mieltymyksin tai epämieltymyksin. On haluttu rakentaa vastavoima maanpuolustuskielteisyydelle ja erityisesti puolustusvoimiin kohdistuvalle nurjamielisyydelle.

Korostettakoon tässä yhteydessä, että ulospäin suuntautuvan työn vastaanoton myönteisyyteen on osaltaan vaikuttanut se, että Kadettikunta on voinut ilmoittaa käyttävänsä työssään puoluepoliittisesti sitoutumatonta jäsenistöään, sillä järjestö noudattaa työssään ehdotonta pidättyvyyttä puoluepolitiikkaan nähden."

ISÄNMAALLINEN IDEALISMI

Juhlapuheen piti valloittavasti ja vauhdikkaasti professori **Vilho Suomi**. Aiheena oli isänmaallinen idealismi, jota puhuja havainnollisti monin realistisin esimerkein. Tässä katkelma puheesta:

"Kiittäessään talvisodan jälkeen kuuluisassa päiväkäskyssään reservinupseereja, Suomen Marsalkka lausui, että he täyttivät tehtävän, joka ei alkuaan ollut heidän. Samaa voitaisiin sanoa Suomen jääkäreistä. Parhaatkin

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJAN TERVEHDYS VUOSIKOKOUKSELLE

Asettamalla toimintansa päämääräksi jäsenkuntansa ja koko kansan puolustustahdon lujittamisen on Kadettikunta ottanut vaativan ja samalla puolustusvoimien työtä erinomaisella tavalla tukevan tehtävän. Kadettikunnan viimeaikainen aktiivinen toiminta on osoittanut sen kykenevän sopeutumaan nykyaikaiseen moniarvoiseen ja yksilökeskeiseen yhteiskuntaan ja noudattamaan päämäärätietoisesti maamme ja kansamme etujen mukaista linjaansa.

Uskon Kadettikunnan kykenevän jäsenistönsä yhteisin ponnistuksin vaikuttamaan myönteisesti asennoitumiseen maanpuolustukseen ja näin arvokkaalla tavalla tukemaan muita maanpuolustusvalmiutemme kohottamiseen tähtääviä ponnistuksia.

Toivotan vuosikokoukseensa kokoon-tuneelle Kadettikunnalle ja sen jokaiselle jäsenelle menestystä työssä isänmaamme hyväksi.

Kenraali Lauri Sutela

heistä olivat saaneet tuskin enempää kuin aliupseerin koulutuksen. Mutta kun tekojen aika tuli, kun lunastamisen aika koitti, he antoivat kauniita näytteitä ihanteiden ja urheuden kestävydestä, vieläpä pystyivät täyttämään sen upseerikaaderin, joka - kuten historioitsijamme ovat todistaneet - osaltaan ratkaisi taistelun Suomen itsenäisyydestä. Sanon puolestani empimättä, että ladattu hengen panos, korkea aatteellisuus, oli tällöin yhtä suuri ellei suurempikin kuin aseiden ja hevosten voima."

KADETTI JÄSENIKSI

Varsinaisessa vuosikokouksessa valittiin edelleen puheenjohtajaksi yksimielisesti kenraalimajuri **Erkki Setälä** ja varapuheenjohtajaksi samoin uudelleen eversti **Niilo Riuttala**. Hallituksen jäsenistä tulivat uudelleen valituiksi everstit **Lars Heinrichs** ja **Aapo Savolainen**, everstiluutnantti **Stig Östenson** sekä majurit **Antero Maunula** ja **Matti Savonjousi**. Erovuoroisten tai

eroa pyytäneiden tilalle valittiin majuri **Lauri Kymäläinen**, komentajakapteeni **Kari Dahlbo** ja yliluutnantti **Pekka Hämäläinen**.

Hallituksen esityksestä kadetit hyväksyttiin Kadettikunnan jäseniksi ja sääntöihin hyväksyttiin muutos, jonka mukaan kadetit tulevat automaattisesti järjestön jäseniksi. Muutos on kuitenkin hyväksyttävä vielä seuraavassa yleisessä kokouksessa.

Yhteisellä päätöksellä päätettiin perustaa Kenraaliluutnantti **Kauko Pöyhösen** stipendirahasto, jonka varoin palkitaan sellaisia jäseniä, jotka ovat toimineet ansiokkaasti Kadettikunnan tarkoituksien hyväksi. Rahaston perustamisen on tehnyt mahdolliseksi rouva **Pöyhösen** lahjoitus, mistä tuli rahaston peruspääoma.

Kylkiraudan kesäkuun numeron yhteydessä ilmestyy jälleen **TUPPI**, missä on kerrottu täydellisesti vuosikokouksen kulku, tilinpäätökset, talousarvio, toimintasuunnitelma, puheet ja muut tärkeät asiat. □

On (ilmeisestikin) Kadettikunnan historiassa ensimmäinen kerta, kun jokin kadettiipiiri on suunnitellut ja valmistanut oman lahjaesineen kannustaakseen jäseniään sekä muita yhteisöjä ja järjestöjä arvokkaassa maanpuolustusaatteellisessa toiminnassa. Tätä Pirkka-Hämeen Kadettikilpeä, mikä on lahjaesineen nimi jaetaan tiettyjen sääntöjen puitteissa maanpuolustustyössä ansioituneille kadettiipiirin jäsenille sekä myös ulkopuolisille järjestöille, yhteisöille tai jopa yksityisille henkilöille.

Kadettikilpi on tummennetulle puualustalle kiinnitetty, puusta valmistettu, Hämeen väreillä (valkoinen ja punainen) kahtia jaettu, messinkivärillä reunustettu, vaakunanmuotoinen levy, minkä keskellä on pronssinvärinen, metallista valettu Kadettikunnan tunnus ja valkoisen kentän vasemmassa nurkassa myös valettu Pirkkalan koirun lehti.

Kilven on suunnitellut ja kopiokappaleen valmistanut Tampereen Läntisen sotilaspiirin esikunnan järjestelytoimiston päällikkö evl Pekka Havu (Nyt jo Ouluun siirretty), joka oli myös Pirkka-Hämeen kadettiipiirin maanpuolus-

tusaatteellisen jaoston puheenjohtaja ja joka luovutti kadettikilpi n:o 1:n (taiteilijan kappaleen) Pirkka-Hämeen kadettiipiirille sen vuosikokouksessa lauantaina 26. 1. 1974. Sen vastaanotti kadettiipiirin puheenjohtaja evl Pentti Silvast, joka edelleen jatkoi seuraavat kappaleet:

n:o 2 kapt Pentti Salmiselle, lahjadean herättäjälle ja käynnistäjälle,
n:o 3 maj Pekka Havulle, kadettikilven suunnittelijalle ja laatijalle
n:o 4 ev Wiljo Rommille, kadettiipiirin kunniapuheenjohtajalle ja pitkäaikaiselle puheenjohtajalle sekä
n:o 5 maj Tauno Tuurnalle, pitkäaikaiselle puheenjohtajalle ja piiritoimikunnan jäsenelle.

Pirkka-Hämeen kadettiipiirillä on tullut traditioksi pitää vuosikokouksensa Kadettikunnan vuosipäivänä herrasmieslounaana. Koska 27. 1. sattui tänä vuonna olemaan sunnuntai, vietettiin kokousta jo lauantaina 26. 1. Seppeleenlasku kuului kokouksen kulkuun yhtenä ohjelmanumerona.

Varsinaisen kokouksen jälkeisessä lounauspöydässä evl Aimo Veranen piti ns kaaderipuheen muistellen omia kadettiaikojaan (kurssi n:o 27).

Ahti Paulaharju—Jyri Paulaharju

PERKJÄRVELTÄ NIINISALOON

Mittauspatteristo 1924—1974

Mittauspatteriston Kilta ry

Arvi A. Karisto

Ahti Paulaharjun aloittama — mittaustiedustelun vaiheet vuoteen 1939 — ja Jyri Paulaharjun loppuunkirjoittama Mittauspatteriston historia on monessa mielessä mielenkiintoinen ja jopa ainutlaatuinen teos. Se on samalla mittaustiedustelun kehittämisen kuvaus sekä melko pitkälle tykistöllistä henkilöhistoriaa. Sotien aikainen kuvaus on suoritettu huolella ja monin paikoin suorastaan pikkupiirteisen tarkasti.

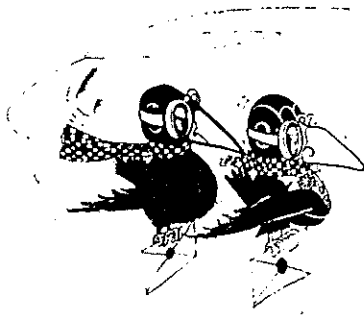
Mittauspatteriston kehittäminen, suorastaan varkein tapahtunut perustaminen, sen alkuvaikeudet henkilöstön ja kaluston suhteen sekä monet pienet anekdootit tarjoavat elämänläheisen kuvan joukko-osaston puolen vuosisadan mittaisesta taipaleesta.

Kirjoittajat ovat tosiaan tutkineet aineslonsa. Asiavirheitä kirjasta tuskin montakaan löytyy. Itse kirjoittamistyö on tehty sujuvasti ja varmin ottein. PERKJÄRVELTÄ NIINISALOON lienee yksi parhaimpia joukko-osastojemme historioita.

MSI

Kuva: Martti L. Laitinen
Ensimmäiset kilven saajat ja luovuttaja

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE

Asiantunte- mattomuutta

Eduskunta ja hallitus ja monet muut harkitsevat erityisiä toimenpiteitä alkoholinkäytön aiheuttamien haittavaikutusten vähentämiseksi. Pohjoismaiden neuvosto on antanut suosituksen alkoholi- ja tupakkamainonnan vähentämiseksi tai kieltämiseksi. Myös kansainvälisellä tasolla pohditaan keinoja rajoitusten aikaan saamiseksi. Tutkimukset osoittavat, että kulutuksen nousu ja haittavaikutusten lisääntyminen seuraavat toisiaan, käytetyistä juomasta riippumatta. Suurin haittojen lisääntyminen on havaittavissa nuorten ja naisten parissa. Mm. kotiäitien oluen käyttö aiheuttaa huolia monin paikoin.

Jokainen päättää itse, käyttääkö alkoholia vai ei. Mutta informaation osalta on syytä pitäytyä tunnettuihin tietoihin eikä tunne- tai tapatottumus-seikkoihin. Ottaen huomioon Kylkiraudalle julkaisuna asetettavat vaatimukset on N:ossa 1974: 1 julkaistu (ilmainen) alkoholikäytön mainos virhe, ja osoittaa että ei tunneta asiaa. Yhteiskuntapolitiikassa on tärkeitä kysymyksiä: asumiskustannukset, äidinpalkka, lasten päiväkerhot, piilo-ongelmaisten huolto, rintamamiesten sosiaaliturva jne. Nämä koskevat nimenomaan nuorempaa päällystää sekä varusmiesten esimiehinä että perheenhuoltajina. Näissä tarvitaan sekä tiedon jakamista että asenteiden kehittämistä, lähtökohtana ihmisarvo. Alkoholimainoksen vaikutus on päinvastainen.

Asenteet alkoholikäytön puolesta ovat niin voimakkaat ja tunnepitoiset, että yleensä ei mielellään sallita vastakkaisia mielipiteitä. Siitä huolimatta on pakko asiallisuuden takia pahoitella mainitun artikkelin julkaisemista. Kadettiterveisin

Jarl Jarkka

Kylkirautako haarniska?

Kylkiraudan numerossa 1/1974 on "Puolesta ja vastaan"-sarjassa sivuilla 34-35 kirjoitus "Politiikka ja maanpuolustus". Huomioni kiinnittyi tämän kirjoituksen alkuosassa kohtaan "... Kylkiraudan nimi kuvastaa viehtymystä tappamiseen elämän vaalimisen asemesta. — Emme ole osanneet ajatella, että haarniska voisi tappaa. Olemme kuvitelleet, että se suojaisi paremmin kuin pään kätkeminen pensaseen".

Tämä on asiallisessa ja ansiokkaassa kirjoituksessa luonnollisesti pelkkä detalji, mutta sittenkin: Käsitteet selviksi!

Mikä on kylkirauta? Miekka se on eikä suinkaan haarniska. Sehän selviää KYLKIRAUDAN tunnuslauseesta: "Vyötti miekan vyötärölle, kupeellen sa kylkiraudan" tai "Teiss' on taiston tulta, peistä, kylmyyttä myös kylkiraudan".

KYLKIRAUTA on paitsi perinteellinen myös erittäin osuva nimi Kadettikunnan järjestölehdelle, joka on Kadettikunnan "sanan miekka" puolesta tai vastaan, mutta aina Isänmaan ja maanpuolustuksen puolesta.

Olavi Saarnio

KIRJALLISUUTTA

Sven Hassel

GESTAPO

Gummerus

Sotaromaaneja on kirjoitettu tuhansia. Niissä on jokaisessa oma tunnelmansa. Vihollinen on sodassa vaarallinen vastustaja. Saksalaiset huomasiivat, että oma rangaistuskomppania oli monin kerroin vaarallisempi.

Sven Hassel kertoo lennokkaasti, joskus ehkä turhan katkonaisesti tunnelmista sodan aikana. Kaiken kaikkiaan viikonloppu kuluu vauhdikkaasti näiden neljänsadan sivun seurassa.

MSi

Thede Palm

MOSKOVA 1944 — ASELEPONEUVOTTELUT MAALISKUUSSA JA SYYSKUUSSA 1944

Gummerus

Ruotsalainen tutkija Thede Palm on kirjoittanut mielenkiintoisen kirjan. JK Paasikivi ja Carl Enckell tunnustelivat vuoden 1944 maaliskuussa Moskovassa välirauhan ja rauhan mahdollisuutta ja syyskuussa käytiin varsinaiset neuvottelut Carl Enckellin toimiessa suomalaisten puolella johtajana. Näissä molemmissa neuvotteluissa oli mukana majuri Georg Enckell, joka laati niistä epäviralliset pöytäkirjat.

Pöytäkirjat ovat olleet Thede Palmiin käytettävissä ja hän on koonnut niistä mielenkiintoisen dokumentin. Jälkiviivautena on keskustelukatkelmien väliin sijoitettu johtopäätöksiä, arviointeja sekä taustatietoutta. Nämä nimenomaan tekevät kirjasta tavalliselle lukijalle tapahtumia selvittävän ja ehkä uusia näköaloja avartavan. Tulee väkisinkin ajatelleksi: Ovatpa suomalaiset sittenkin taitavia diplomaatteja.

MSi

KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

TASAVALLAN PRESIDENTIN

SOTILASKÄSKY

N:O 5

58. kadettikurssin kadetit

Onnittelten Teitä suorittamanne upseerin virkatutkinnon johdosta. Nimitän Teidät puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen upseerin virkoihin ja toivotan Teille parhaita menestystä työssänne.

Te olette nyt astumassa vastuulliseen ja monipuoliseen tehtävään. Miehiksi varttuvat nuorukaiset tullaan kukin vuosiluokka kerrallaan uskomaan Teidän johdettaviksenne. Te tulette toimimaan varusmiesten opettajina, psykologeina, tuomareina ja uskottuina miehinä. Täytäkää nämä tehtävät tunnollisesti, oikeudenmukaisesti ja voimianne säästämättä. Työnne koituu oman maamme ja suomalaisen yhteiskunnan hyväksi. Yhteiskunta koostuu erilaisista ihmisistä ja ihmisryhmistä. Kokonaisuuden kannalta on tärkeätä, että kaikki pyrkivät samaan päämäärään ja työskentelevät yhteistoiminnassa keskenään. Yhteistoimintaa ei synny, ellei esimiehen ja alaisen välillä ole keskinäistä luottamusta ja yhteishenkeä. Niiden luomisessa ja ylläpitämisessä yksikkönne puitteissa Teillä tulee olemaan suuri ja velvoittava tehtävä.

Suomen puolustusvoimat ovat tällä hetkellä syvällisten sisäisten uudistusten kynnyksellä. Teilläkin on osaltanne tilaisuus vaikuttaa niiden onnistumiseen toteuttamalla uudet järjestelyt rakentavassa hengessä.

Herrat upseerit, sotilaan ura on antoisa, mutta samalla se on vaativa. Olkaa kunniaksi joukko-osastollenne ja joko Suomen puolustusvoimille.

Kaksi vuotta sitten 8. kadettikurssi kutsui perinteiden vaalintaan ja kummikseen 58. kurssin. Tässä tilaisuudessa, joka pidettiin Kadettikoulun juhlasalissa, luvattiin, että kurssin päätäessä opintonsa, sitä muistetaan perinnelahjalla. Lupaus täytettiin 25.3.1974 Kadettikoululla siinä tilaisuudessa, jossa juhlavasti jaettiin koulun ja eräiden muiden tunnustuspalkinnot.

8. kurssin edustajina everstit Paavo Hirvelä ja Viljo Torpo sekä everstiluutnantti Yrjö Vasama luovuttivat kurssille perinnelahjana Lapuan Hellenmaasta peräisin olevan entisasuun saatetun oltermanninsauvan eversti Torpan saatesanojen kera.

Sauvan lokerossa on seuraava pergamiinille tekstattu viesti:

"Niinkuin tämä Lapuan Hellenmaasta peräisin oleva oltermanninsauva on aikoinaan tuonut talosta taloon velvoittavan kutsun yhteistä asiaa toteuttamaan, olkoon se nyt ja jatkuvasti saman tehtävän symbolina. Kertokoon se 58. kadettikurssille ja tämän välittämänä edelleen Haapaniemen, Haminan, Arkadian, Munkkiniemen ja Santahaminan kadetteja elähdyttäneestä hengestä ja sen sävyttämästä työstä koko isänmaan ja kansan parhaaksi. Tämä viesti kertokoon kadettiperinteen vaalimisesta, eheästä isänmaanrakkaudesta, horjumattomasta uskollisuudesta, itsenäisyyden ja vapauden

Herrat 58. kurssin Kadetit.

Edustaessamme 30 kurssia vanhempia kadettiveljiänne, edustamme samalla ensimmäistä toisen maailmansodan jälkeistä kadettikurssia. Hakeutuessamme Kadettikouluun elettiin koko maailmassa poikkeuksellisia aikoja. En halua tässä kajota niihin mutta rohkenen todeta, että meissä lienee ollut hitunen uhkarohkeutta ja paljon uskoa valitessamme upseerin ammatin.

Olemme saattaneet joskus jopa luulla, että teimme jotain tavallisuudesta poikkeavaa mutta vuodet - lähes kolmekymmentä - ovat opettaneet, että olosuhteet ovat tavallaan aina yhtä poikkeuksellisia ja siksi myös Te - huomenna vakinaisiin virkoihin nimettävät kadetit - olette tehneet rohkean mutta sitä arvostetumman päätöksen tahtoessanne opiskella ja valmistua palvelemaan kansakuntaa sen puolustusvoimissa.

Me onnittelemme Teitä päätöksenne johdosta. Me kiitämme katselmuksesta, joka vieläkin saa nuorukaisen lähtemään kouliintumaan kouluttajaksi ja kasvattajaksi, ja me toivomme, että löytäisitte työstänne tyydytystä, jota elähdyttää Isänmaan rakkaus, velvollisuuden tunto ja palvelemisen alttius, arvot, jotka eivät muuttuvissaakaan olosuhteissa ole koskaan menetävä merkitystään.

Herrat Upseerit, ottakaa vastaan onnittelemme.

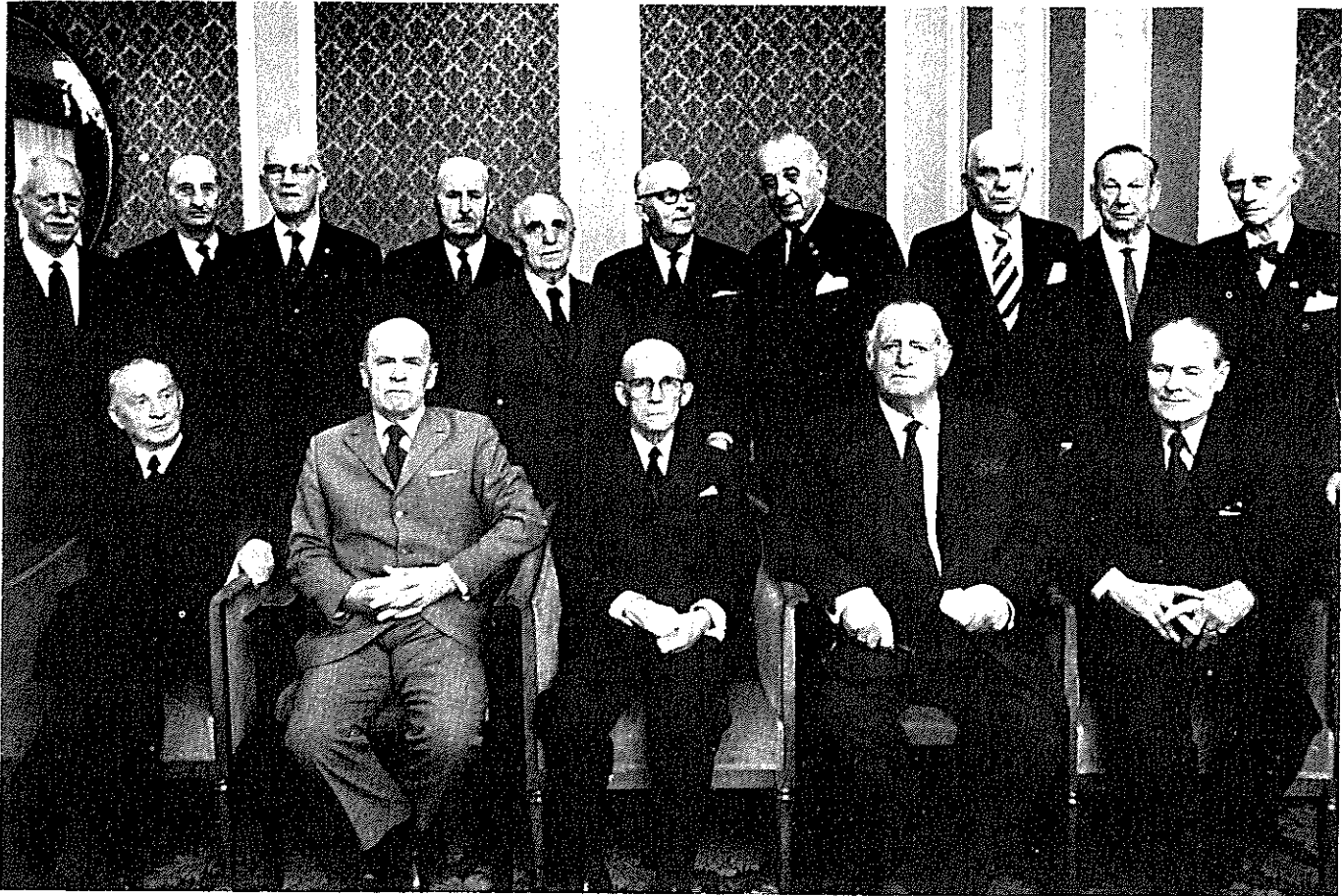
28. Kadettikurssi
Pentti Palmu

puolustamisesta ja näitä arvoja säilyttävästä pyyteettömästä palvelusta upseerin uralla ja kansalaisena.

Tämä on myös viestin velvoitus.
Constantem decorat honor!

Helsingissä, maaliskuun 25. p:nä 1974.
8. kadettikurssi

Sauvan otti vastaan 58. kurssin yhdysmieheksi ja perinteen yaalijaksi nimetty kadettialikersantti Risto Noopila, joka yhteisessä kahvitilaisuudessa esitti kiitokset ja lupasi hoitaa viestin velvoitusta sekä, mikäli hänen saamansa tehtävä siirtyy toiselle, jättää perinnesauvan seuraajalleen.

1. KADETTIKURSSIN TOVERILOUNAS

Ensimmäinen kurssi kokoontui toverilounaalle Helsingin seurahuoneelle 28.1.1974.

Tavanmukaisen tilannekatsauksen esitti kurssin kokoonkutsuja. Se kuului tällä kertaa näin:

”Vuosi sitten ensimmäinen kurssi käsitti 23, nyt 55 vuotta ensimmäisen nimenhuutomme jälkeen Arkadiankadun kiiltävällä parkettilattialla on meitä jäljellä enää 21. Näistä 21:stä kutsua on voinnut noudattaa 15.”

Paikalla olivat:

evl Bertel Bahne, evl Gösta Blomqvist, ev Jarl Edgren, kenrm Gustaf Ehrnrooth, maj Gunnar Ericsson, maj Lauri Hanen, evl Lauri Hiisi, ev. Bror Kraemer, maj Erkki Makkonen, maj Alberto de Prado, maj Jörgen Schauman, ev Urho Tähtinen, ev Erik Ulfsson, kenrm Yrjö Valkama.

Muistosanat kuluneen vuoden aikana poismennesitä everstiluutnantti Ragnar Gröningistä ja eversti Hans Olof von Essenistä lausui ruokapöydässä

kokoonkutsuja. Puhujina esiintyivät myös kenrm Valkama, kenrm Ehrnrooth ja maj Makkonen. Pikkupöytiin siirryttyä puhuivat kaikki.

Päätettiin tästä lähtien kokoontua kahdesti vuodessa eikä kuten sanomalehdessä virheellisesti on ilmoitettu joka toinen vuosi.

Erik Ulfsson

Toimitusteknisistä syistä johtuen 58. kadettikurssin kuva ja nimiluettelo julkaistaan vasta kesäkuun numerossa.

ITSE ASIASTA

YLENNETTY KENRAALIKSI

Sutela Lauri Johannes 22 k. 15.3.1974

YLENNETTY KENRAALILUUT- NANTIKSI

Kanninen Ermei 26 k. 15.3.1974

YLENNETTY INSINÖÖRIKENRAALIMAJURIKSI

Myyryläinen Pentti Kalervo

YLENNETTY EVERSTIKSI

Fräncke Pehr-Gustaf 10. mek. 6.12.1973
Kangaspunta Väinö 29 k. 1.3.1974
Viikko Lauri Tapani 28 k. 1.3.1974
Kuosa Maunu Kalevi 26 k. 22.3.1974

YLENNETTY KOMMODORIKSI

Klenberg Bo Gotthelm 18 mek. 1.3.1974
Konttinen Kauko Päiviö 17 mek. 1.3.1974

YLENNETTY EVERSTILUUTNANTIKSI

Savolainen Vesa Seppo 40 k. 25.1.1974
Arovaara Hannu Vihtori 39 k. 1.3.1974
Hakala Pertti Kalervo 39 k. 1.3.1974
Havu Pekka 39 k. 1.3.1974
Lahti Torsti Kalervo 26 mek. 1.3.1974
Pakarinen Martti 41 k. 1.3.1974
Paulaharju Jyri Heikki 39 k. 1.3.1974
Tilli Jorma Oskari 29 k. 1.3.1974

YLENNETTY KOMENTAJAKSI

Hirvonen Lassi Seppo 27 mek. 1.3.1974
Koironen Teuvo Olavi 20 mek. 22.3.1974

YLENNETTY MAJURIKSI

Danielsson Olof Otto 41 k. 25.1.1974
Hirvonen Tuomo Juhani 47 k. 25.1.1974
Knuutila Jouko Kalevi 47 k. 25.1.1974
Koikkalainen Seppo Aarre 47 k. 25.1.1974
Moilanen Aaro Kalevi 48 k. 25.1.1974
Ropo Paavo Ensio 44 k. 25.1.1974
Salminen Mauri Juhani 41 k. 25.1.1974
Yrjölä Vesa Erkki 47 k. 25.1.1974
Aro Kari Juhani 46 k. 1.3.1974
Eronen Matti Juhani 45 k. 1.3.1974
Haimila Heikki Tuomas 43 k. 1.3.1974
Heikkilä Tauno Kalevi 47 k. 1.3.1974
Jolma Jyrki Juhani 47 k. 1.3.1974
Kosonen Kyösti Johannes 47 k. 1.3.1974
Kuosa Vilho Johannes 46 k. 1.3.1974
Vanonen Jaakko Erkki Juhani 44 k. 1.3.1974
Virkajärvi Jaakko Vilho 47 k. 22.3.1974
Peltomaa Mauri Antero 45 k. 1.4.1974

YLENNETTY KOMENTAJAKAPTEENIKSI

Heinonen Jukka Ilmari 31 mek. 1.3.1974
Heikkilä Pekka Olavi 29 mek. 1.3.1974
Neittamo Kauko Juhani 31 mek. 1.3.1974
Salonsaari Esa Aulis 33 mek. 1.3.1974

YLENNETTY KAPTEENIKSI

Kola Markku Kalervo 50 k. 25.1.1974
Hartikainen Heikki Kalevi 51 k. 1.2.1974
Ruotsalainen Paavo Martti 51 k. 1.2.1974
Suontausta Seppo Aukusti 51 k. 1.2.1974
Auer Pentti Aijol 51 k. 1.3.1974
Hyle Jukka Kullervo 51 k. 1.3.1974
Jalkanen Reino Arnold 51 k. 1.3.1974
Juntunen Toivo Martti Tapio 51 k. 1.3.1974
Kokko Unto Kalevi 51 k. 1.3.1974
Korkeala Jorma Veikko 51 k. 1.3.1974
Kortseniemi Antti Elias Tapani 51 k. 1.3.1974

TAMPEREELLA

KESÄHOTELLI

Suomenkuulu Kesähotelli Domus. Kalevan kaupungin-
osassa. Myssyn naapurina. Slisti ja edullinen. Hyvät
liikenneyhteydet. Riittävästi pysäköintitilaa. Rauhalli-
set huoneet. Saunoja ja uima-allas. Kansainvälinen
meininki. Mitä muuta mielit?

Kunto nousee ja kunto säilyy

kun hankitte kunnon
trimmausvälineet
urheiluosastoltamme.

STOCKMANN

Koskinen Pauli Vihtori	51 k.	1.3.1974
Kunnari Kauko Antero	51 k.	1.3.1974
Liene Esko Kalevi	51 k.	1.3.1974
Linna Pertti Uno Juhani	51 k.	1.3.1974
Mustonen Pentti Simo	51 k.	1.3.1974
Nuorivuori Antti	51 k.	1.3.1974
Pitkänen Esko Tapio	51 k.	1.3.1974
Suomela Ilkka Juhani	51 k.	1.3.1974
Tanninen Martti Salomo	51 k.	1.3.1974
Thum Kyösti Alfons	51 k.	1.3.1974
Torpo Markku Erkki Antero	51 k.	1.3.1974
Viinikainen Esko Antero	51 k.	1.3.1974
Väisänen Erkki Juhani	51 k.	1.3.1974
Hakala Seppo Ilmari	51 k.	1.4.1974
Numminen Antti Olavi	51 k.	1.4.1974
Tuominen Kyösti Juhani	51 k.	1.4.1974
Viherä Pentti Olavi	51 k.	1.4.1974

YLENNETTY KAPTEENILUUTNANTIKSI

Savolainen Kari Elis Tapio	36 mek.	1.2.1974
Konkola Matti Antero	36 mek.	1.3.1974
Nykänen Matti Juhani	36 mek.	1.3.1974
Aalto Kari Olavi	36 mek.	1.4.1974

MYÖNNETTY ERO

Kenr Leinonen Kaarlo Olavi	18 k.	15.3.1974
Inskenrm Miettinen Kaarlo Olavi	12 mek.	1.4.1974
Ev Holma Ilkka Heikki		
Evl Maunula Aarre Kalevi Juhani	29 k.	1.2.1974
Evl Juurikkala Eero Antti	40 k.	1.3.1974
Evl Teikari Eero	40 k.	1.3.1974
Evl Hallanheimo Arvo Osmo Aukusti	26 k.	11.5.1974
Evl Raatikainen Rauno Kalevi	30 k.	1.7.1974
Evl Lehmusvirta Toivo Armas	26 k.	19.7.1974
Kom Waris Reino Matti	22 mek.	1.7.1974
Maj Lintula Matti Väinö	42 k.	1.4.1974
Maj Castrén Kaarle Matias	33 k.	1.5.1974
Komkapt Veromaa Yrjö Alfons	19 mek.	1.2.1974
Komkapt Rapola Erkki Kustaa	22 mek.	1.5.1974
Kapt Nurmela Otto Arto	45 k.	1.2.1974
Kapt Erkinheimo Erkki Niilo	45 k.	1.3.1974
Kapt Tikkanen Pentti Henrik Juhani	42 k.	1.4.1974
Kapt Nieminen Veli Raikas	45 k.	1.5.1974
Ylil Ollila Olli Timo Juhani	54 k.	1.4.1974

RAKENTAJAT!

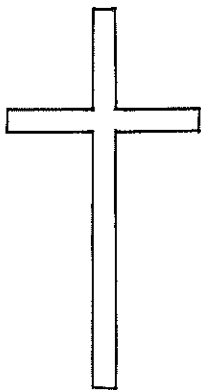
Uudistetut laitoksemme, nykyaikaiset koneet, ammattitaitoinen työvoima ja korkealuokkaiset raaka-aineet ovat tehneet tuottemme tunnetuiksi ja tunnustetuiksi ensiluokkaisesta laadustaan kautta maan.

- Ikkunat ja ovet piirustustenne mukaan. Myös kaikenlaiset Modulimitoitettut ikkunat ja ovet.
- Tehdasmaalaus-, lasitus- heloitusosastomme palvelevat Teitä toivomustenne mukaan.
- Toimitamme myöskin PVC-muovipäällystettyjä karmeja ja muovivuorilistoja.
- Erilaista rakennuspuutavaraa sahattuna, höylättyä ja painekyllästettynä suoraan varastosta. Kaikenlaisia listoja, myös jalopuusta.

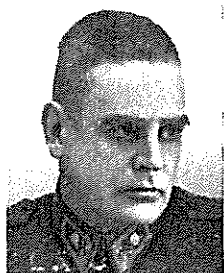
Rakennusasioissa osoitteeksi:

Alavuden Puunjalostustehdas Oy

Alavus as. Puh. 965-20 461

IN MEMORIAM

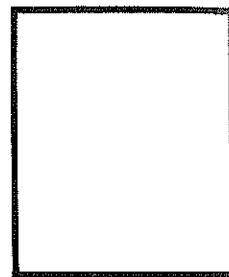
Majuri
**ROSENDAHL
YRJÖ-ERKKI**
s. 12.8.1910
k. 20.7.1973
Kad. n:o 1144
16. kurssi

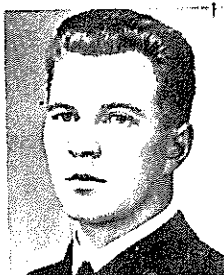
Majuri
**HALLFORSS
VAINO ATILA A. A.**
s. 6.11.1901
k. 14.11.1973
Kad. n:o 411
8. kurssi

Majuri
**KURIKKA
EINO OSSIAN**
s. 2.1.1905
k. 1.1.1974
Kad. n:o 715
12. kurssi

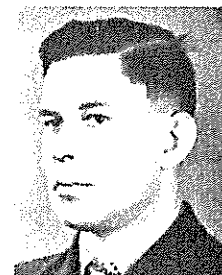
Everstiluutnantti
**SALOMÄKI
TAUNO SANDFRID**
s. 21.5.1900
k. 22.1.1974

Komentajakapteeni
**MAKELÄ
MAUNO**
s. 20.6.1912
k. 23.1.1974
Kad. n:o 238 me
10. merikurssi

Eversti
**SLÖÖR
KARL AKE**
s. 16.1.1898
k. 13.2.1974
Kad. n:o 69
2. kurssi

Majuri
**GOTTLIEBEN
OLE ALBERT**
s. 20.6.1913
k. 26.2.1974
Kad. n:o 2001
25. kurssi

Yliluutnantti
**NURMINEN
ARVO OLAVI**
s. 19.2.1922
k. 17.3.1974
Kad. n:o 2544
26. kurssi

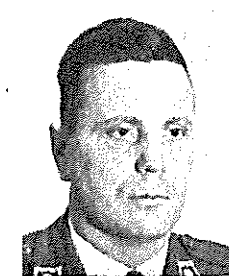
Everstiluutnantti
**KAMARI
MAUNO OLAVI**
s. 23.10.1907
k. 5.3.1974
Kad. n:o 1323
19. kurssi

Kapteeniluutnantti
**SOURANDER
NILS GUSTAF**
s. 22.6.1901
k. 23.3.1974
Kad. n:o 15 me
2. merikurssi

Majuri
**SULANKO
LAURI EDVARD**
s. 13.12.1903
k. 1.4.1974
Kad. n:o 1402
19. kurssi

Eversti
**HANKALA
OSSI PEKKA ANTERO**
s. 29.6.1921
k. 4.4.1974
Kad. n:o 2393
26. kurssi

SOK-järjestö on puolueeton ja sitoutumaton, yksityiseen omistusoikeuteen ja vapaaseen markkinatalouteen perustuva taloudellinen yhteenliittymä sekä suomalaista yhteiskuntaa tukeva kansalaisjärjestö.

Monien maamme liikelaitosten tavoin SOK-järjestö on huomattavalla tavalla mukana vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukemisessa. Eräs muoto tästä tuesta on osallistuminen maanpuolustusasiaa lähellä olevien lehtien julkaisemi-

seen ilmoittajana. Monet aselajilehdet, kantahenkilökunnan omat ammattijulkaisut - näiden joukossa myös Kylkirauta - sekä sotakoulujen kurssijulkaisut ovat vuosien mittaan saaneet sivuilleen SOK:n ilmoituksen.

Maanpuolustus on osa isänmaan asiaa, siksi oikean asenteen ja kansalaishengen vaaliminen kuuluvat merkittävänä osana SOK-osuuskauppajärjestön työkenttään nyt ja tulevaisuudessa.

VUOTTA

SOK OSUUSKAUPAT **SOKOS**

